
MLADI V

OBALNIH

OBČINAH

ANALIZA STANJA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINO

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
(Evropski sklad za regionalni razvoj)

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja.

MLADI V OBALNIH OBČINAH

ANALIZA STANJA

MLADI V OBALNIH OBČINAH:
Analiza stanja

Urednica: Kaja Cunk

Sodelovale pri pripravi:
Sara Čok, Neža Flajs, Jana Habjan,
Katerina Kljun, Ema Weixler

Založnik:
Kulturno izobraževalno društvo PiNA
Gregorčičeva 6, 6000 Koper

Leto izdaje: 2014

PREDGOVOR

V raziskavi govorimo o mladih kot tistih, ki smo stari med 15 in 29 leti, torej o generaciji, rojeni med letoma 1985 in 1999. Gre za generacijo, ki se v marsičem razlikuje od tiste, ki je trenutno odrasla in torej v poziciji odločanja in moči. Le tisti starejši imamo kak bežen otroški spomin na nekdanjo državo in družbeno ureditev. Celotno sekundarno socializacijo smo doživeli v neodvisni Sloveniji, v demokraciji in kapitalizmu. Besede, kot so pionirčki, lokalna samoupravna skupnost, partija, doživljamo le kot del naše kolektivne zgodovine, ne osebne. Ne samo to, enako velja tudi za proces osamosvajanja in nastanek naše neodvisne države. Smo generacija, ki je odraščala v obdobju računalnikov, mobilnih telefonov in interneta. Če generacije pred nami vidijo to tehnologijo kot nekaj novega, neki dodatek resničnemu svetu, in zato še vedno ločijo resnični svet in nove tehnologije, so za nove generacije mobilni, prenosni računalnik in internet neločljiv del resničnega sveta, podobno kot so za generacijo pred nami električni avtomobili in pralni stroji. Dostop do znanja in globalno povezan svet, ki ga omogoča internet, je za nas skorajda samoumeven.

Smo generacija, ki se zaveda, da nosi na sebi ogromno breme vseh napak, ki so bile storjene veliko pred nami in za katere ne nosimo odgovornosti, ampak kar nekaj posledic. Generacije pred nami nam, verjetno zaradi prevelikega pohlepa, zapuščajo ogromne družbene dolgovne, ne da bi nam pri tem pustile dovoljšnje investicije, s katerimi bi bilo mogoče te dolgovne financirati. Zapuščajo nam tudi alarmantno situacijo na področju okolja in narave: ozonsko luknjo, onesnažen zrak, prst in vode, degradirana industrijska območja, nerazgradljive jedrske odpadke, manjšo biodiverzitetno ter prevelike količine toplogrednih plinov. Mladi se zavedamo teh problemov in želimo drugačen odnos do okolja, hkrati se pa začnemo zavedati, da

znanja in tehnologije, ki bi omogočila standard bivanja, kakršnega smo vajeni, in hkrati ne bi uničevala okolja, zaenkrat ne poznamo. In čeprav se tega ne zavedamo samo mladi, ampak celotna družba, smo mladi tisti, ki bomo odgovorni za velik del sanacije teh težav in ki bomo nosili večji del posledic. Smo generacija, ki je odraščala v izobilju materialnih dobrin, svobode govora, brezplačnega študija za vse, pravic in svoboščin. In hkrati smo v globalnem smislu generacija, rojena na koncu najbolj krvočnega stoletja zgodovine naše civilizacije, stoletja vojn in pobojev, ki se žal nadaljujejo. Generacija, ki je odraščala ob pogledu na terorizem, razmah fundamentalizmov in ekstremizmov in večanje neenakosti in revščine. Generacija, ki je videla arabsko pomlad v Egiptu, ki so jo sprožili mladi z uporabo interneta, in ki je tudi videla, kako so tem istim mladim to revolucijo ukradli.

Smo tudi generacija bolonjske reforme, evropske vizije o družbi, ki temelji na znanju, ter finančne krize in gospodarske recesije. Generacija obljub, ki niso bile izpolnjene. Potem ko smo leta vlagali v študij zaradi družbene obljube, da bo to prineslo udobno in lepo življenje, smo se ob koncu študija znašli v veliki praznini, saj služb enostavno ni, vsaj ne dovolj za vse. Imeti službo je postal privilegij. Ne računamo na pokojnino in druge ugodnosti družbene pogodbe, ki jih uživajo trenutne generacije, in težko razumemo bitke sindikatov za delavce, saj smo večinoma prekarni, le redki imamo pogodbo za nedoločen čas in še ta ne pomeni nič, če podjetje, v katerem delaš, propade. Verjetno smo tudi zaradi tega generacija, ki ne zaupa v družbene inštitute, v stranke, parlament in v politiko nasploh in se posledično ne udeležuje volitev.

Visoka brezposelnost in prekarnost skupaj s kreditnim krčem in visokimi cenami nepremičnin so ustavili celo generacijo mladih na poti v avtonomne odrasle, preprečili osamosvojitve od staršev, ustvarjanje svoje družine in začetek enakovrednega in odgovornega sodelovanja v družbi. Seveda je odgovornost do lastnega razvoja in življenja na strani mladih, kot je bilo vedno v zgodovini, ampak to ne sme in ne more biti edini odgovor na situacijo. Gre za strukturen problem in hkrati za stanje, ki se spreminja iz akutnega v kronično. Razsežnosti tega problema, ki so zaradi načina zakonske ureditve okoli študentskega statusa v veliki meri skrite statistikam, so velike in presegajo okvir težav mladih. Gre za problem celotne družbe in celotnega sistema države. Gre za problem medgeneracijskega sodelovanja, pri čemer nastajata znotraj ene države dva sistema, eden, ki se upravičeno bori za ohranitev pravic v zvezi z delom, in drugi, ki se je zaradi razmer na trgu dela pripravljen odpovedati vsem pravicam, samo da si zagotovi plačano delo. Gre za problem financiranja pokojninske blagajne, gre za problem pomanjkanja inovativnosti in kreativnosti v podjetjih. Gre za problem, ki se ga je treba lotiti sistematično.

PiNA že leta deluje na področju aktivne participacije, izobraževanja, kulture in mladine. Pri izvajanju svojih programov in projektov smo v stalnem stiku z mladimi.

Implementiramo programe, ki mladim omogočajo pridobivati izkušnje doma in po svetu, izvajamo poglobljena izobraževanja, ki prispevajo k zaposljivosti, informiramo, organiziramo dogodke. Pri svojem delu smo vpleteni v lokalno okolje in se redno srečujemo s ključnimi akterji na tem področju, s predstavniki občine, različnih državnih zavodov in agencij, šol, fakultet, NVO itd. Jasno je, da se problema vsi zavedamo in da si prizadevamo za izboljšanje situacije, in res je tudi, da je bilo za reševanje problema namenjenih že kar nekaj ukrepov različnih institucij, hkrati pa ni jasnih podatkov, ki bi kazali na izboljševanje stanja. Ena izmed težav, ki jih večkrat opazimo, je, da so ukrepi med seboj nepovezani in da so tako manj učinkoviti, kot če bi delovali sinergično, kar pripisujemo dejstvu, da področje mladine ne obstaja kot sektorska politika, ampak je razdeljeno na različne drobce, od izobraževanja do kulture, od stanovanjske problematike do sociale. Raziskava, ki je pred vami, je presek stanja politik in ukrepov v obalnih občinah, ki posredno ali neposredno vplivajo na mlade. Je plod trdega dela ekipe zagnanih in strokovnih mladih in hkrati več kot 400 mladih, ki so neposredno sodelovali pri nastajanju dela. Raziskava je klic in hkrati je lahko temelj usmerjene sektorske politike oziroma strategije na področju mladine za obalne občine, ki bi se sistematično, usklajeno in predvsem uspešno lotila problema.

Vid Tratnik,

predsednik Kulturno izobraževalnega društva PiNA

KAZALO VSEBINE

1	NAMESTO UVODA	9
---	---------------------	---

PRVO POGLAVJE: MLADI V OBALNIH OBČINAH

2	O MLADIH	11
3	STATISTIČNI PODATKI	12
3.1	IZOBRAZBA	12
3.2	ZAPOSLENOST IN DELOVNA MESTA	13

DRUGO POGLAVJE: UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN NA PODROČJU MLADINE

4	O LOKALNIH SKUPNOSTIH.....	16
5	UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: IZOBRAŽEVANJE	17
6	UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: ZAPOSLOVANJE	19
7	UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: STANOVANJSKA PROBLEMATIKA	22
8	UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: MOBILNOST.....	24
9	UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: DRUŽBENE DEJAVNOSTI ZA MLADE....	26
10	UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: INFORMIRANJE MLADIH.....	28
11	UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: PARTICIPACIJA MLADIH.....	29

TRETJE POGLAVJE: RAZISKAVA MED MLADIMI NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN

12	O RAZISKAVI.....	31
12.1	MLADI IN ŽIVLJENJE V OBALNIH OBČINAH.....	33
12.2	INFORMIRANJE.....	36
12.3	IZOBRAŽEVANJE.....	39
12.4	ZAPOSLOVANJE	43
12.5	STANOVANJSKA PROBLEMATIKA	47
12.6	MOBILNOST.....	49
12.7	DRUŽBENE DEJAVNOSTI	51

ČETRTO POGLAVJE: SKLEP ANALIZE

13	NAMESTO ZAKLJUČKA	55
14	VIRI IN LITERATURA.....	64

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Načini vključevanja v javno življenje v obalnih občinah	34
Graf 2: Mladi in aktivno iskanje informacij	36
Graf 3: Kje mladi menijo, da bi morali pridobivati informacije o možnostih v obalnih občinah	37
Graf 4: Pridobivanje informacij o neformalni ponudbi izobraževanj na območju obalnih občin	37
Graf 5: Verjetnost opravljanja izobraževanja v tujini v prihodnosti	40
Graf 6: Razumevanje pomena besedne zveze "neformalno izobraževanje"	40
Graf 7: Pogostost pojavljanja posameznih razlag pomena besedne zveze "neformalno izobraževanje"	41
Graf 8: Želja pridobiti/ohraniti zaposlitev na območju obalnih občin	44
Graf 9: Stanovanjska ureditev	47
Graf 10: Pogostost uporabe oblik javnega prevoza na območju obalnih občin	49
Graf 11: Spremembe na področju javnega prevoza za zmanjšanje rabe avtomobila	50
Graf 12: Mladinske organizacije/organizacije za mlade na območju obalnih občin po poznavanju s strani anketiranih	52
Graf 13: Kje se pridobivajo informacije o aktivnostih mladinskih organizacij/organizacij za mlade... ..	53

KAZALO TABEL

Tabela 1: Število mladih, starih 15–29 let v obalnih občinah (podatki za leto 2014)	12
Tabela 2: Izobrazbena struktura prebivalstva starega nad 15 let (primerjalni podatki za obalne občine, Obalno kraško regijo in Slovenijo, podatki za leto 2012)	13
Tabela 3: Število vključenih študentov v terciarno izobraževanje in število diplomantov na 1000 prebivalcev (podatki za leto 2014)	13
Tabela 4: Stopnja brezposelnosti, odstotek brezposelnih mladih do 25 let in brezposelnih z najmanj višjo oziroma visoko izobrazbo (podatki za leti 2008 in 2013)	14
Tabela 5: Število članov knjižnic in višina članarine (podatki so za leto 2013)	18
Tabela 6: Ocena poskrbljenosti za mlade v obalnih občinah	33
Tabela 7: Dejavnosti, s katerimi se mladi ukvarjajo v prostem času	33
Tabela 8: Vključevanje v javno življenje v obalnih občinah, glede na to kje so mladi preživeli večji del svojega življenja	34
Tabela 9: Želja po vključenosti mladih v javno življenje v obalnih občinah na navedenih področjih.. ..	35
Tabela 10: Ocena zadostnega števila informacij po področjih, glede na mlade, ki aktivno iščejo informacije	36
Tabela 11: Poznavanje tujih jezikov	39
Tabela 12: Poznavanje italijanskega jezika, glede na to, kje je anketirani preživel večji del svojega življenja	39
Tabela 13: Ocena pomoči neformalnega izobraževanja pri pridobivanju zaposlitve	42
Tabela 14: Povprečni neto mesečni prihodki, glede na zaposlitveni status	43
Tabela 15: Povprečni neto mesečni prihodki, glede na zaposlitveni status in spol	43
Tabela 16: Želja pridobiti/ohraniti zaposlitev na območju obalnih občin, glede na spol	44
Tabela 17: Pripravljenost preseliti se za dalj časa ali trajno zaradi zaposlitve	45
Tabela 18: Stanovanjska ureditev glede na starost	47
Tabela 19: Ocena zadovoljstva z bivanjskimi razmerami, glede na zaposlitveni status in starost	48
Tabela 20: Raba javnega prevoza, glede na zaposlitveni status	49

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Obrazec »Analiza ukrepov in aktivnosti obalnih občin na področju mladine«	67
Priloga 2: Analiza ponudbe za mlade na področju karierne orientacije in spodbujanja podjetništva ...	86
Priloga 3: Analiza stanja kolesarskih poti KP-IZ-PI	88
Priloga 4: Mladinske organizacije/organizacije za mlade na območju obalnih občin.....	99
Priloga 5: Analiza občutka varnosti mladih žensk v starih mestnih jedrih.....	115

1 NAMESTO UVODA

Zakaj analiziramo?

Mladost, obdobje številnih možnosti in priložnosti, pa tudi ovir in tveganj. Po eni strani se mladi svobodno odločajo in oblikujejo lastne biografije, po drugi strani pa so odvisni od različnih zunanjih pritiskov, kot so trg delovne sile, izobraževalni sistem in podobno. Mestna občina Koper, Občina Izola in Občina Piran so imele skupaj v začetku leta 2014 14.035 mladih, ki so imeli prijavljeno stalno prebivališče na območju teh občin. To je območje, ki smo ga skozi pričujoče delo poimenovali območje obalnih občin. Skoraj šestino prebivalstva torej tvorijo vsi tisti, ki se jih pojmuje kot skupino mladih oziroma skupino posameznikov na prehodu v odraslost. Različni akterji lahko pomembno prispevajo k uspešnemu, hitrejšemu in bolj gotovemu prehodu v odraslost.

Uspešnost prispevka pa je neposredno povezana s poznavanjem področja, na katerega želiš vplivati. Lokalne skupnosti lahko uspešno naslavljaajo problematike, s katerimi se mladi soočajo, če jih poznajo in če vedo, kdo mladi sploh so, kaj počnejo in v kaj verjamejo. Mladinske organizacije in organizacije za mlade lahko uspešno naslavljaajo problematike, če razumejo, kje lahko same prispevajo k razvoju mladostnikov. Mladi lahko sami pomembno prispevajo k lastni dobrobiti, če so ozaveščeni o tem, kaj jim nudi lokalno okolje, in razumejo svojo vlogo v družbi.

Naj pričujoče delo služi kot temelj, na katerem bodo vsi ključni akterji na področju mladine, skupaj z mladimi samimi, v prihodnosti gradili uspešen prehod mladih v odraslost.

O delu

Delo *MLADI V OBALNIH OBČINAH*: *Analiza stanja* je razdeljeno na štiri večja poglavja. V prvem poglavju se predstavi mlade kot družbeno kategorijo in statistike, vezane na mlade v obalnih občinah. Drugo poglavje temelji na analizi vprašalnika, ki je bil posredovan predstavnikom lokalnih skupnosti z namenom pridobitve ukrepov in aktivnosti, ki jih obalne občine izvajajo na področju mladine. Analiza je vsebinsko razdeljena na sedem področij: izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjska problematika, mobilnost, družbene dejavnosti, informiranje in participacijo. Tretje poglavje predstavlja rezultate raziskave, opravljene med mladimi na območju obalnih občin. Raziskava je predstavljena po posameznih področjih: splošno, informiranje, izobraževanje, zaposlovanje, stanovanjska problematika, mobilnost in družbene dejavnosti. Zadnje poglavje, sklep analize, predstavlja sintezo vseh zbranih podatkov in ugotovitev.

Skozi celotno besedilo se za nekatere pogosto uporabljene institucije uporabljajo kratice:

JSS MOK Javni stanovanjski sklad Mestne občine Koper

RRCK Regionalni razvojni center Koper

SURS Statistični urad Republike Slovenije

URSM Urad Republike Slovenije za mladino

ZJIMS Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju

ZRSZ Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje

PRVO POGlavJE

MLADI V OBALNIH OBČINAH

O MLADIH
STATISTIČNI PODATKI
IZOBRAZBA
ZAPOSLENOST IN DELOVNA MESTA

2 O MLADIH

Čeprav se koncept mladih¹ pogosto izmika specifični definiciji, obstajajo nekateri kazalniki mladih, ki so nesporni (Flere in drugi, 2011, str. 18–19):

- mladostništvo je prehodno obdobje, ki je tesno povezano s stopnjami izobraževanja;
- mladostništvo se povezuje s spolno zavezo, ki lahko v kasnejših obdobjih preide v zakonsko zvezo;
- mladi so družbeno razslojeni; poleg tega se v obdobju mladosti ustvarijo velike družbene neenakosti;
- narava mladih ni univerzalno enaka.

Mladi v Sloveniji so danes na načelni ravni prepoznani kot enakovreden partner v družini, izobraževalnem sistemu in prostočasnih aktivnostih. Mesto tradicionalne delitve glede na spol, starost, razred prevzemajo individualne značilnosti in sposobnosti, dosežena izobrazba, znanje, informacije in ožji krog prijateljev, ki jim zaupamo (Ule in Miheljak, 1995, str. 17–18). Mladi aktivno nastopajo in zavzemajo vlogo mnenjskih voditeljev na področjih kulturne sfere, kot so mediji in kulturna industrija (Ule in drugi, 2000, str. 21). Prostočasne dejavnosti pa so pomemben dejavnik razvoja mladih, saj imajo v prostem času običajno več avtonomije kot v drugih aktivnostih (Kuhar, 2008, str. 18).

Z razvojem in krepitvijo individualizacije v Sloveniji pri mladih narašča tudi odgovornost za lastno dobrobit, tudi ko morebitni problemi presegajo individualni vpliv posameznika. Rastoča prisila k samopremagovanju negotovosti s tem postane

biografsko in politično ključna civilizacijska kvalifikacija. Posamezniki danes tako računajo v večji meri nase in se ne zanašajo več na tradicionalno pomoč kolektivnega političnega delovanja, politiko nasploh pa doživljajo kot oddaljeno temo (Miheljak 2002, 129).

Mladi so tudi zato pomembno središče prizadevanja, da bi spremenili trenutno stanje pasivne participacije. Evropska mladinska politika in nacionalne ravni »se zavzemajo in spodbujajo aktivno sodelovanje mladih v političnem, družbenem in kulturnem življenju tako znotraj lokalne skupnosti kot tudi na nacionalni ravni in ravni EU« (Kuhar, 2011, str. 73). Za mlade ukvarjanje s političnimi vprašanji predstavlja pomemben vidik osebnega razumevanja in priložnost, da razvijejo individualno identiteto. Hkrati jim omogoča refleksijo o (družbenih) vprašanjih, spodbuja družbeni razvoj mladih, jih motivira, da delujejo v lokalni skupnosti, in okrepi zmožnost za doseganje sprememb v skupnosti (Kuhar, 2011, str. 81–82). Po drugi strani pa apatija do politične participacije vodi v zmanjšano upravljanje procesov realnosti pri mladih in posledično v povečanje kriz odraščanja (Kurdija in drugi, 2011, str. 1489).

Lokalne in regionalne oblasti so mladim najbližje, zato imajo pomembno vlogo pri spodbujanju njihovega sodelovanja. Lokalne in regionalne oblasti morajo zagotoviti, da se mladi ne le učijo o demokraciji in poslušajo o njej, temveč imajo tudi možnost, da jo uporabljajo. Participacijo mladih v občinah najlažje opredelimo kot »vključevanje mladih v odgovorne in izzivalne procese in odločitve, ki sledijo iz splošnih potreb v občini, pri čemer mladim omogočimo načrtovanje in/ali odločanje o zadevah, ki vplivajo na druge občane: torej v aktivnostih, katerih vpliv presega udeležene mlade in ima posledice za širšo skupnost« (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

¹ Definicija mladih je podvržena številnim razpravam, ki večinoma vključujejo zavedanje heterogenosti in družbene diferenciacije mladih. Za potrebe tega poročila bomo mlade definirali skladno z opredelitvijo URSM in ZRSZ, torej kot starostno skupino med 15. do 29. letom (glej ZJIMS).

3 STATISTIČNI PODATKI

V začetku leta 2014 je bilo med prebivalci Slovenije 345.292 ali 16,8 % mladih. Po podatkih poročila *Mednarodni dan mladih 2014* (SURs, 2014) je bil glede na podatke po občinah za leto 2013 delež mladih prebivalcev največji v občini Zavrč; v povprečju vsak peti prebivalec), najmanjši pa v občini Kostel; tam je bil mlad vsak deseti prebivalec.

V začetku leta 2014 je imelo prijavljeno stalno prebivališče na območju obalnih občin 14.035 ali 16,0 % mladih, kar je manj od slovenskega povprečja. Iz tabele 1 je razvidno število vseh prebivalcev obalnih občin in število mladih, ki imajo v občinah prijavljeno stalno bivališče. Največji delež mladih ima občina Koper (16,3 %), sledi občina Piran (16,2 %), precej nižje od slovenskega in obalnega povprečja pa je občina Izola (14,6 %).

Tabela 1: Število mladih, starih 15–29 let v obalnih občinah (podatki za leto 2014)

	Št. prebivalcev	15–19 let	20–24 let	25–29 let	Mladi (15–29 let)
Koper	54.421	2.333	3.026	3.497	8.856
Izola	15.833	621	672	1.014	2.307
Piran	17.753	723	984	1.165	2.872
Obalne občine	88.007	3.677	4.682	5.676	14.035

Vir: SURs, lastni preračuni.

3.1 IZOBRAZBA

V drugi polovici prejšnjega stoletja je izobrazba postajala čedalje pomembnejša, dostopnejša in tudi bolj cenjena vrednota. Leta 1950 je v slovenskem visokošolskem prostoru študiralo okrog 6.000 študentov, leta 1990 nad 30.000, leta 2006 pa jih je bilo že skoraj 116.000 (SURs, 2013).

V zadnjih nekaj letih trend študentov upada. Razlog za upadanje njihovega števila ni manjše zanimanje za študij, ampak manj številna generacija mladih. Vključenost mladih v terciarno izobraževanje je namreč še vedno visoka; med prebivalstvom, starim od 19 do 24

let, je bil še na prelomu tisočletja študent povprečno vsak tretji, v zadnjih nekaj letih pa je študent povprečno kar vsak drugi. Med državami članicami Evropske unije se s tem podatkom uvrščamo v sam vrh.

V letu 2013 je imelo v Sloveniji 14,6 % mladih visokošolsko izobrazbo, 54,9 % srednjo poklicno ali srednjo splošno izobrazbo, 29 % pa osnovnošolsko izobrazbo; preostali mladi so imeli nižjo poklicno izobrazbo, nepopolno osnovnošolsko izobrazbo ali pa so bili brez izobrazbe (SURs, 2012).

Tabela 2 prikazuje kolikšen odstotek prebivalstva, starega nad 15 let, ima v obalnih občinah, Obalno-kraški regiji in Sloveniji največ končano osnovno šolo, pridobljeno poklicno ali srednjo izobrazbo oziroma najmanj višjo ali visoko (terciarno) izobrazbo. V strukturi prebivalstva nad 15 let ima več kot polovica prebivalstva poklicno ali srednjo izobrazbo, petina jih je s terciarno izobrazbo in skoraj 27 % z največ osnovnošolsko izobrazbo.

Tabela 2: Izobrazbena struktura prebivalstva starega nad 15 let (primerjalni podatki za obalne občine, Obalno kraško regijo in Slovenijo, podatki za leto 2012)

	% prebivalstva 15+ z največ OŠ	% prebivalstva 15+ s poklicno ali srednjo izobrazbo	% prebivalstva 15+ z najmanj višjo ali visoko (terciarno) izobrazbo
Koper	28,5	52,0	19,5
Izola	29,0	51,6	19,4
Piran	23,4	54,3	22,3
Obalne občine	27,0	52,6	20,4
Obalno-kraška regija	31,4	52,6	19,5
Slovenija	33,0	53,1	18,8

Vir: RRCK, lastni preračuni.

Podatki kažejo, da imajo obalne občine nadpovprečno izobraženo prebivalstvo v primerjavi s slovenskim povprečjem. Po drugi strani pa je iz tabele 3 razvidno, da imajo obalne občine nižjo stopnjo vključenosti prebivalstva v starosti 20–29 let v terciarno izobraževanje od slovenskega povprečja, manjše število študentov na 1000 prebivalcev in diplomantov od slovenskega povprečja. Ta dva kazalnika sta nižja od regijskega povprečja, prav tako pa nižja od vseh statističnih regij v Sloveniji (RRCK, 2014).

Tabela 3: Število vključenih študentov v terciarno izobraževanje in število diplomantov na 1000 prebivalcev (podatki za leto 2014)

	Število študentov terciarnega izobraževanja na 1000 prebivalcev	Število diplomantov na 1000 prebivalcev
Koper	39,7	8,4
Izola	35,5	7,7
Piran	35,5	7,6
Obalne občine	37,0	7,9
Obalno-kraška regija	51,1	8,4
Slovenija	56,6	10

Vir: RRCK, lastni preračuni.

3.2 ZAPOSLENOST IN DELOVNA MESTA

V Sloveniji je bilo leta 2012 med mladimi zaposlenimi skoraj tretjina takih, ki so imeli sklenjeno pogodbo za določen čas, kar je precej več od povprečja med vsemi zaposlenimi (med njimi je bilo takih zaposlitev 16,7 %). Od leta 2007 do vključno leta 2013 smo v Sloveniji beležili trend rasti samozaposlenih mladih oseb (od 4 % v letu 2007 do 7,9 % v letu 2013) (SURS, 2014). Posebnost slovenskega trga dela je delo prek študentskih servisov; v drugem četrtletju 2012 je prek študentskega servisa v Sloveniji delalo 21.000 mladih. Od teh je 27,0 % vseh delalo s polnim delovnim časom, kar pomeni, da tovrstno delo za ta del populacije predstavlja nadomestek redne zaposlitve (SURS, 2012).

V letu 2013 je bilo v Sloveniji v povprečju 163.000 mladih delovno neaktivnih; povprečna stopnja delovne aktivnosti med mladimi je znašala 43,5 %. Stopnja

brezposelnosti med mladimi v letu 2013 je v povprečju znašala 19,1 %. S tem se uvrščamo nad povprečje držav članic Evropske unije, ki je 18,5 % (SURS, 2014).

V letu 2013 je imela Obalno-kraška regija v povprečju slabih 42.000 delovnih mest, kar je za 11,8 % manj kot leta 2008. V tem času se je število delovnih mest v Sloveniji zmanjšalo za 9,6 %. Število delovnih mest se je absolutno najbolj zmanjšalo v občini Koper in občini Piran (RRCK, 2014).

Stopnja registrirane brezposelnosti je bila v letu 2013 v Obalno-kraški regiji podpovprečna in je znašala 11,7 % (slovensko povprečje je 13,1 %). Pri tem je treba poudariti, da je imela v letu 2008 Obalno-kraška regija skoraj za četrtno manj registrirane brezposelnosti od slovenskega povprečja, v letu 2013 pa le še za dobro desetino (RRCK, 2014).

Tabela 4: Stopnja brezposelnosti, odstotek brezposelnih mladih do 25 let in brezposelnih z najmanj višjo oziroma visoko izobrazbo (podatki za leti 2008 in 2013)

	Stopnja brezposelnosti, %		Brezposelni mladi do 25 let, %		Brezposelni z najmanj višjo/visoko izobrazbo, %	
	2008	2013	2008	2013	2008	2013
Koper	5,4	11,3	8,3	6,8	12,2	14,4
Izola	6,1	12,7	7,9	4,8	9,2	14,2
Piran	6,0	12,4	6,7	5,3	15,1	16,3
Obalne občine	5,8	12,1	7,6	5,6	12,2	15,0
Obalno-kraška	5,2	11,7	7,6	6,1	12,4	15,2
Slovenija	6,7	13,1	11,7	9,0	10,2	15,4

Vir: RRCK, lastni preračuni.

Brezposelnost mladih do 25. leta je v obalnih občinah v upadanju. Gre za trend podaljševanja študija (bolonjska reforma) in trend povečanega vključevanja v terciarno izobraževanje. Skladno s tema trendoma je poraslo število brezposelnih oseb z najmanj višjo/visoko izobrazbo. V obalnih občinah se je število brezposelnih mladih z najmanj višjo/visoko izobrazbo z 12,2 % leta 2008 povišalo na 15,0 % v letu 2013.

Iz tabele 4 je razvidno, da so se v letu 2013 obalne občine približale slovenskemu povprečju brezposelnih z najmanj višjo oziroma visoko izobrazbo. Razlika med odstotkom brezposelnih v obalnih občinah in slovenskim povprečjem je bila namreč v letu 2008 2,0 %, v letu 2013 pa zgolj še 0,4 %.

DRUGO POGLAVJE

UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN NA PODRUČJU MLADINE

O LOKALNIH SKUPNOSTIH UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN:

IZOBRAŽEVANJE
ZAPOSLEVANJE
STANOVANJSKA PROBLEMATIKA
MOBILNOST
DRUŽBENE DEJAVNOSTI ZA MLADE
INFORMIRANJE MLADIH
PARTICIPACIJA MLADIH

4 O LOKALNIH SKUPNOSTIH

Lokalna skupnost je organizirana skupina ljudi, ki sama odloča o svojih, lokalnih zadevah. Temeljne samoupravne lokalne skupnosti so občine ali mestne občine. Občine uresničujejo javni interes na področju mladinskega sektorja z zagotavljanjem:

- normativnih in drugih pogojev za razvoj področij mladinskega dela in vključevanja mladinskega vidika v strategije, politike ter ukrepe, ki vplivajo na mlade, in
- finančne podpore mladinskim programom in programom za mlade, vključno s podporo mladinski infrastrukturi.

Za uresničevanje javnega interesa v mladinskem sektorju na lokalni ravni so pristojni organi samoupravne lokalne skupnosti. Samoupravna lokalna skupnost izvaja mladinsko politiko na lokalni ravni skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami.

Samoupravna lokalna skupnost lahko uresničuje mladinsko politiko na lokalni ravni, tako da:

- sprejme lokalni program za mladino,
- ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja,
- finančno podpira programe v mladinskem sektorju in
- izvaja druge ukrepe v mladinskem sektorju v skladu z Zakonom o javnem interesu v mladinskem sektorju (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

Mestna občina Koper, Občina Izola in Občina Piran so bile pozvane, da zberejo podatke o ukrepih, ki jih izvajajo za mlade. Predstavnikom občin je bil posredovan obrazec »Analiza ukrepov in aktivnosti na področju mladine«, ki se nahaja v PRILOGI 1. Izpolnjeni obrazci so bili pregledani, občine pa pozvane k dopolnitvam v primeru manjkajočih podatkov. V zaključni fazi priprave analize je bil dokument posredovan občinam v pregled in morebitne zadnje dopolnitve. Za resničnost navedenih podatkov jamčijo občine same.

V nadaljevanju bo podrobneje predstavljeno po področjih, kateri ukrepi obstajajo na območju Mestne občine Koper, Občine Izola in Občine Piran. Ukrepi in aktivnosti bodo analizirani skladno z dobrimi praksami in smernicami, ki so bile razvite v okviru priprave in podeljevanja certifikata Mladim prijazna občina.

5 UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje je v polju mladinskih politik zaradi svoje vloge v procesu osamosvajanja mladih eno izmed ključnih področij. Pri tem se kot formalno izobraževanje razume »načrtovan proces učenja oziroma pridobivanja znanja, ki sledi vnaprej določenim ciljem in se odvija v formalnih institucijah za izobraževanje in usposabljanje ter vodi do splošno priznanih diplom in kvalifikacij« (Bakovnik in Beočanin, 2010, str. 9).

Mladi se v formalni izobraževalni sistem vključujejo z namenom pridobivanja znanja in sposobnosti, na podlagi katerih bodo lahko na trgu dela pridobili zaposlitev. Kakovostno in učinkovito izobraževanje mladih je usmerjeno v pridobivanje visoke ravni znanja in torej kakovostne, izobražene delovne sile, ki izboljšuje kakovost življenja celotne družbe. Vendar formalno izobraževanje mladim nudi le del znanj in spretnosti, potrebnih za pridobitev poklicne kvalifikacije. Preostale ključne kompetence, ki mladim skupaj s formalnim izobraževanjem zagotavljajo uspešno osamosvajanje, boljšo zaposljivost, osebnostni in poklicni razvoj ter višjo kakovost življenja, pridobijo z neformalnim izobraževanjem (Bakovnik in Beočanin, 2010, str. 12–13).

Obstoječe prakse in ukrepi, ki jih občine lahko izvajajo na področju formalnega zaposlovanja, so npr. knjižnica diplomskih nalog s kritjem stroškov diplome; štipendije za nadarjene dijake in študente, infrastrukturna podpora srednješolskim in univerzitetnim programom; podeljevanje kadrovske štipendije, namenjenih izobraževanju za poklice v občinski upravi in v javnih institucijah, katerih ustanoviteljica je občina; sofinanciranje kadrovske štipendije za lokalne deficitarne poklice ter nagrade za izjemne dosežke dijakov in študentov (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

Obalne občine na področju formalnega izobraževanja izvajajo naslednje ukrepe:

- **Enotna regijska štipendijska shema Južna Primorska**

Gre za instrument sofinanciranja kadrovske štipendije, ki temelji na partnerstvu države, delodajalcev in lokalne skupnosti. Namen sheme je v čim večji meri uskladiti izbiro poklica dijakov in študentov s kadrovskimi potrebami delodajalcev, povečanje možnosti štipendiranja, ki omogoča po končanem šolanju takojšnjo in ustrezno zaposlitev v domačem okolju ter zmanjšanje zaostajanja izobrazbene ravni prebivalstva v regiji. Po zaključku izobraževanja se štipendist zaposli pri delodajalcu, ki je sofinanciral štipendijo. Sredstva se v višini 50 % zagotavljajo iz Evropskega socialnega sklada, 10 % prispeva občina, 40 % štipendije pa zagotavljajo delodajalci, ki bodo štipendiste zaposlili. Mestna občina Koper je preko regijske štipendijske sheme v šolskem/študijskem letu 2013/14 sofinancirala dvanajst štipendistov. Občina Piran je preko sheme v povprečju sofinancirala tri študente letno.

- **Nagrada za posebne dosežke**

Na podlagi Pravilnika štipendijskega sklada Univerze na Primorskem obalne občine v okviru proračunske postavke »Štipendije« zagotavljajo finančne spodbude najboljšim študentom. Sredstva so planirana v višini letne štipendije za enega štipendista. Za leto 2014 so občine skladu namenile vsaka 2.100 EUR sredstev.

- **Infrastrukturna podpora univerzitetnim programom**

Mestna občina Koper je Univerzi na Primorskem, Znanstveno-raziskovalnemu središču, podelila stavbno pravico za palačo Baseggio za 99 let, z namenom obnove objekta.

▪ Štipendiranje

Mestna občina Koper vsako leto objavi javni razpis za dodelitev štipendij študentom dodiplomskega in podiplomskega študija. V šolskem letu 2013/14 so bile na novo podeljene tri štipendije. V šolskem letu 2013/2014 je bilo skupno štipendiranih 14 študentov, od tega štirje za študij v tujini. Za razpis je Mestna občina Koper v letu 2013 namenila 51.872,00 EUR sredstev, v načrtu za leto 2014 pa predvideva razdelitev 70.000,00 EUR sredstev.

Občina Izola na področju izobraževanja mladih v skladu s Pravilnikom o štipendiranju v občini Izola zagotavlja štipendije študentom na dodiplomskih in podiplomskih študijskih programih doma ali v tujini od drugega letnika dalje, in sicer tistim, ki jim kljub uspešnemu študiju ni uspelo pridobiti druge štipendije. V študijskem letu 2014/2015 je bilo študentom namenjenih skupno 2.790,00 EUR. Na razpis je prispela vloga (v času zbiranja podatkov še ni bil zaključen). Za razpis je OI v študijskem letu 2013/2014 namenila skupno 3.505,00 EUR (prejeli so tri prijave, dodelili eno štipendijo).

Občina Piran zagotavlja sredstva za pomoč študentom pri plačilu stroškov študija v tujini. Sofinanciranje šolnine preko javnega poziva je namenjeno občanom s stalnim prebivališčem v občini Piran, ki se izobražujejo v tujini v programih, ki niso organizirani kot veljavni programi v sklopu javnega izobraževanja v RS. V letu 2013 je

občina preko razpisa podelila študijsko pomoč štirim študentom.

Vse obalne občine izvajajo ukrepe na področju štipendiranja, in sicer same, pa tudi preko skupnih programov (enotna regijska shema, nagrada za posebne dosežke). Mestna občina Koper kot edina obalna občina nudi infrastrukturno podporo univerzitetnemu programu, pri edini pa so v letu 2013 in 2014 študente opravljali obvezno študijski praksi

. Ukrepi, ki jih občine ne izvajajo, pa se navajajo kot primeri dobre prakse: to so knjižnica diplomskih nalog s kritjem stroškov diplome; podeljevanje kadrovskih štipendij, namenjenih izobraževanju za poklice v občinski upravi in v javnih institucijah, katerih ustanoviteljica je občina; zagotavljanje možnosti opravljanja študijske prakse v občinski upravi in v drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju ter zagotavljanje infrastrukturne podpore univerzitetnim programom (Občina Izola in Občina Piran).

Pomembno vlogo pri izobraževanju mladih zavzemajo mestne knjižnice. Skupaj je bilo v knjižnice v letu 2013 včlanjenih 6188 mladih med 16. in 30. letom. Kot je razvidno iz tabele 5, jih je bilo največ včlanjenih v Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper (3.298 mladih v letu 2013), najvišji odstotek mladih glede na celotno število članov pa je imela Mestna knjižnica Piran. 31 % članov je bilo namreč starih od 16 do 30 let. V letu 2013 so imeli uporabniki s statusom študenta in članstvom v Klubu študentov Občine Piran subvencionirano članarino za knjižnico v višini 50 %, v letu 2014 te subvencije ni več.

Tabela 5: Število članov knjižnic in višina članarine (podatki so za leto 2013)

	Število članov (2013)			Članarina	
	Št. članov	Št. mladih članov	Stari do 18 let/brezposelni	Po 18. letu s statusom dijaka/študenta	Ostali
Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper	10.308	3.298	0 EUR	6,50 EUR	13 EUR
Mestna knjižnica Izola	6.201	1.605	0 EUR	0 EUR	12 EUR (6 EUR)
Mestna knjižnica Piran	4.145	1-285	0 EUR	10 EUR	10 EUR

Vir: Podatki posredovani s strani Mestne občine Koper, Občine Izola in Občine Piran

6 UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: ZAPOSLOVANJE

Dostop do zaposlitve je eden glavnih pogojev za ustrezen prehod posameznika iz mladostništva v odraslost. Zaposlovanje mladim omogoča razvoj v smeri osebnega dostojanstva, polnega doseganja avtonomije in uresničevanja življenjskih ciljev. Danes so za mlade značilni pogosti prehodi med zaposlitvami, pojav brezposelnosti, pomanjkanje delovnih izkušenj na eni strani in sveže znanje teorije ter številne socialne in tehnične veščine na drugi strani. Za mlade v Sloveniji je značilna še posebna oblika dela, in sicer delo preko študentskega servisa, in s tem zaposlovanje v okviru negotovih oblik dela. Prav tako se v Sloveniji soočamo s strukturnim neskladjem med ponudbo kadrov, ki prihajajo iz izobraževalne sfere, ter povpraševanjem na trgu dela (Bakovnik in Beočanin, 2010, str. 12–14).

Ukrepi na področju zaposlovanja mladih se pričnejo s celotnim procesom predhodnih aktivnosti, ki ustvarjajo primerne pogoje za učinkovito zaposlovanje mladih. Na območju obalnih občin se izvajajo programi kariernih orientacij, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja mladih in se prirejajo lokalni zaposlitveni sejmi. Za programe skrbijo spodaj navedene institucije s svojimi programi.

- **Ljudska univerza Koper**

Ljudska univerza Koper je izobraževalno, svetovalno in informacijsko središče za izobraževanje odraslih na Obali. Brezplačno izvaja naslednje dejavnosti, ki jih lahko koristijo mladi: pomoč in podpora posameznikom pri njihovem osebnem in kariernem razvoju (ISIO); svetovanje za izobraževanje in razvoj kariere v okviru Regionalnega svetovalnega središča; vodeno samo-izobraževanje s pomočjo mentorja in IKT v Središču za samostojno učenje. Glede na razpoložljiva evropska in državna sredstva vsako leto temu dodajo še številna usposabljanja na področju neformalnega izobraževanja

- **Regionalni razvojni center Koper**

RRCK je regionalna institucija za spodbujanje podjetniškega in gospodarskega razvoja regije ter deluje kot koordinator interesov regije na lokalni in državni ravni na področjih regionalnega razvoja, gospodarstva, človeških virov in varstva okolja. RRC Koper v okviru programa »Podjetno v svet podjetništva«

spodbuja podjetništvo med mladimi in njihovo zaposlovanje, ponuja strokovno pomoč in dodatna usposabljanja za razvoj podjetniške ideje. Poleg tega RRCK izvaja regijske stipendijske sheme za mlade in je lokalna točka za program Erasmus Columbus 5 – Erasmus za mlade podjetnike pri nabiranju podjetniških izkušenj v tujini.

- **Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje – Območna služba Koper, Urad za delo Izola, Urad za delo Piran**

Zavod za zaposlovanje vključuje centre za informiranje in poklicno svetovanje (CIPS) in izvaja programe poklicne mobilnosti »Tvoja prva zaposlitev EURES«. Pogoji pri koriščenju programov je prijava v evidenco brezposelnih oseb oziroma v evidenco iskalcev zaposlitve, če je vaša zaposlitev ogrožena. Ta pa ni potrebna za udeležbo na posameznih delavnicah in svetovanjih.

- **Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske (UIP)**

Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske (UIP), d.o.o., je podjetje, ustanovljeno leta 2006 s strani Univerze na Primorskem in Gea Collegea – Visoke šole za podjetništvo. UIP spodbuja in promovira podjetniško kulturo ter ustvarjanje novih, na znanju temelječih podjetij, predvsem med mladimi, študenti, pedagoškimi delavci, raziskovalci in drugimi prebivalci. Izvajajo brezplačne dejavnosti za študente in diplomante, ki vključujejo: karierne dneve in

»hitre zmenke«, kjer delodajalci predstavijo svojo dejavnost, potrebe po kadrih in možnosti sodelovanja s študenti; karierno svetovanje; obiske diplomantov v bodoča delovna okolja; delavnice, seminarje, predavanja in druge oblike izobraževanja s področja učinkovitega vstopa na trg dela; okrogle mize in druge dogodke s področja kariernega razvoja in trga dela.

- **Primorsko svetovalno središče, Koper (PRIMSS)**

PRIMSS med svoje redne dejavnosti vključuje karierno svetovanje, izobraževanje, tutorstvo in načrtovanje poklicne poti uporabnikov.

- **Središče Rotunda**

Središče Rotunda kot regionalno stičišče podpira, povezuje in krepi vlogo nevladnih organizacij in socialnega podjetništva v regiji z zagotavljanjem podpornih storitev, svetovanja in izobraževalnih dejavnosti za nevladne organizacije in socialna podjetja ter s podporo in svetovanjem pri ustanavljanju in delovanju socialnih podjetij.

V PRILOGI 2 so podrobneje predstavljene zgornje institucije in programi, ki jih izvajajo na področju karierne orientacije. Priloga vključuje tudi priporočila za razvoj dejavnosti na področju karierne orientacije mladih na območju obalnih občin.

Občine lahko v tej fazi sprejemajo naslednje ukrepe in tako pozitivno vplivajo na

zaposlovanje mladih v lokalnem okolju: vzpostavitev medobčinskega organa za razvoj strategij zaposlovanja mladih; zagotavljanje možnosti opravljanja pripravništva v občinski upravi in v drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju; subvencioniranje pripravništva in vajeništva; programi karierne orientacije; vzpostavitev podjetniškega inkubatorja.

(Med)občinski organi za razvoj strategij zaposlovanja mladih v obalnih občinah niso vzpostavljeni. Nobena izmed obalnih občin nima urejenega opravljanja pripravništva v občinski upravi in drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju, niti tega ne načrtujejo v prihodnosti. Če imajo vse tri občine dobro prakso na področju štipendiranja, pa na področju vajeništva oziroma pripravništva nimajo urejenega sistema in politik sofinanciranja. Obalne občine izmed vseh navedenih ukrepov izvajajo zgolj sofinanciranje programov karierne orientacije, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja.

Na območju obalnih občin je bil s strani Univerze na Primorskem (skupaj z Gea Collegeem – Visoko šolo za podjetništvo) ustanovljen Univerzitetni razvojni center in inkubator Primorske. Občine tako niso vzpostavile svojih podjetniških inkubatorjev, je pa v zadnjem letu Občina Izola podala pobudo za ustanovitev coworking centra v prostorih KT1. Predvidoma bo odprt s koncem leta 2014, vključeval pa bo tudi kreativni podjetniški center, izobraževanja mladih podjetnikov in center za samozaposlene profesionalce.

Poleg predhodnih aktivnosti, ki ustvarjajo primerne pogoje za učinkovito zaposlovanje mladih, lahko občine sprejemajo ukrepe tudi na samem področju zaposlovanja. Dobre prakse tovrstnih ukrepov so naslednje: subvencioniranje prvih rednih pogodbenih zaposlitev za mlade; olajšave za gospodarske družbe v občini z najmanj 15 % mladih med zaposlenimi; finančna podpora izvajanju deficitarnih lokalnih storitev, ki vključuje ustvarjanje novih delovnih mest za mlade; sofinanciranje programov za samozaposlovanje in podjetništvo mladih v lokalni skupnosti; finančne spodbude za samozaposlovanje in (socialno) podjetništvo mladih; sofinanciranje programov spodbujanja delovne aktivnosti dolgotrajno brezposelnih mladih v lokalni skupnosti (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

V nadaljevanju so naštet ukrepi, ki jih izvajajo občine na območju Obale.

- Sofinanciranje programov spodbujanja delovne aktivnosti brezposelnih mladih

Občine v proračunu pod postavko »Lokalni zaposlitveni programi (javna dela)« zagotavljajo sredstva, namenjena za plačilo plač in drugih stroškov iz dela za zaposlene iz programa javnih del, ki jih razpisuje ZRSZ.

V letu 2013 je Mestna občina Koper sofinancirala javna dela v 25 javnih zavodih in 15 nevladnih organizacijah, od tega dveh, ki delujeta na področju mladine. Skupaj je bilo v programe javnih del v letu 2013 vključenih 75 oseb. Občina Izola v letu 2013 ni sofinancirala javnih del v javnih zavodih, je pa financirala pet nevladnih organizacij (po enega zaposlenega na organizacijo), pri čemer nobena ne deluje izključno na področju mladine. Občina Piran je v letu 2013 namenila sredstva preko programa javnih del štirim javnim zavodom, in 11 neprofitnim organizacijam, ki delujejo tudi na področju mladine.

- Sofinanciranje programov za samozaposlovanje in (socialno) podjetništvo mladih

Mestna občina Koper dodeljuje proračunska sredstva za sofinanciranje ukrepov, ki se realizirajo po principu sofinanciranja stroškov razvojnih projektov, naložb in zaposlovanja. Eden izmed ukrepov je tudi *Sofinanciranje odpiranja novih delovnih mest in samozaposlovanja*.

Vse občine sofinancirajo programe spodbujanja delovne aktivnosti brezposelnih oseb v nevladnih organizacijah, Mestna občina Koper in Občina Piran tudi v javnih zavodih. Občine ne vodijo evidence o številu javnih del, ki jih opravljajo brezposelni mladi, in torej nimajo podatkov o tem, koliko so ukrepi namenjeni mladim brezposelnim. Vse občine tudi sofinancirajo programe za samozaposlovanje in (socialno) podjetništvo, vendar to ni ciljno usmerjeno na mlade. Poleg teh ukrepov Občina Piran subvencionira obrestne mere za kredite za malo gospodarstvo, a v zadnjih letih na ukrep ni odzivov, ponovno pa ti niso usmerjeni zgolj na mlade. Ciljnih ukrepov za mlade obalne občine na področju zaposlovanja torej ne izvajajo

Za navedeni ukrep Mestna občina Koper zagotavlja kritje od pet do sedem minimalnih mesečnih plač. Dodeljena sredstva so nepovratna. Pri točkovanju se upošteva tudi starost prijaviteljev: prijavljene osebe dobijo večje število točk če so stare do 29 let. Tako v letu 2013 kot 2014 je bilo izvedeno sofinanciranje za 1 osebo mlajšo od 30 let.

Občina Izola je tako v letu 2013 kot 2014 objavila javni razpis za dodelitev finančnih sredstev za spodbujanje razvoja podjetništva in gospodarstva v občini. V letu 2013 so za mlada podjetja namenili 4.560 EUR, v letu 2014 pa skladno z manjšim številom prijavljenih na razpis 2.260 EUR.

V Sklopu 2 razpisa javnih del, ki je namenjen razvoju in spodbujanju socialnih podjetij, je Občina Piran pristopila k sofinanciranju projekta *Istraterra*, katerega namen je razvoj in trženje turizma na podeželju.

- Subvencija obrestne mere za kredite za malo gospodarstvo

Občina v sodelovanju z izbrano banko vsako leto izvede javni razpis za dodelitev dolgoročnih posojil s subvencionirano obrestno mero za malo gospodarstvo, na katerega se lahko prijavijo majhne gospodarske družbe in samostojni podjetniki za zgoraj navedene namene. Mladi niso posebej izpostavljeni. Občina za ta namen subvencionira sredstva v višini 4.000 EUR. Izkazalo se je, da zanimanje za tovrstno subvencijo z leti upada, saj zaradi trenutnih gospodarskih razmer ni povpraševanja. V letih 2013 in 2014 ni bilo nobene prijave na razpis.

7 UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

Samostojno bivanje predstavlja eno ključnih točk osamosvajanja oziroma doseganja avtonomije mladih oseb. Po odstotku mladih v starosti od 18 do 34 let, ki še vedno živijo pri starših, se Slovenija uvršča na drugo mesto med državami EU-27. Posledice tega položaja so različne: mladi ki ostajajo doma so odvisni od staršev kar vpliva na njihovo samostojnost. Tisti, ki se kljub neugodnim razmeram odselijo in skušajo zaživeti samostojno življenje, se v Sloveniji srečujejo s finančnimi težavami. Če se odločajo za nakup stanovanja, se s prvimi težavami soočajo že pri najemanju posojila. V vseh primerih pa si mladi težje in kasneje ustvarjajo družino in prevzemajo druge odgovornosti v življenju (Baumkirher in drugi, 2010, str. 9).

Lokalna skupnost lahko z ukrepi na področju stanovanjske politike vzpostavi mladim prijazno skupnost, ki omogoča lažji dostop do prvega stanovanja in posledično hitrejše in lažje osamosvajanje, prevzemanje odgovornosti ter nižjo stopnjo odseljevanja mladih. Ukrepi, ki jih občine lahko izvajajo so naslednji: subvencioniranje nakupa, izgradnje ali prenove stanovanj ter stanovanjskih hiš za mlade v lokalni skupnosti; subvencioniranje najemnin; stanovanje za družbeno nadpovprečno aktivnega mladega posameznika; neprofitna najemna stanovanja za mlade; lokalni stanovanjski program po meri mladih in/ali ustanovitev stanovanjske zadruge (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

▪ Subvencioniran nakup stanovanj ter stanovanjskih hiš

JSS MOK je skupaj s Stanovanjskim skladom RS, javnim skladom, realiziral projekt izgradnje 48 tržnih stanovanj na lokaciji »Nad Dolinsko cesto« v Kopru in leta 2010 objavil javni razpis za njihovo prodajo. Prednost pri nakupu so imele mlade družine in mladi s stalnim bivališčem v Mestni občini Koper.

V skladu s Sklepom o določitvi cen programov predšolske vzgoje v vrtcih v Občini Piran, ki se je pričel uporabljati z junijem 2013, občina staršem otrok, za katere je po veljavnih predpisih dolžna kriti del cene programa vrtca in ki imajo otroka, vključenega v vrtec v občini Piran ob predložitvi dokazil o reševanju osnovnega stanovanjskega problema z nakupom ali gradnjo nepremičnine na območju občine Piran ali dokazila o plačevanju najemnine za stanovanje dodatno zniža plačilo vrtca za en dohodkovni razred, in sicer od 2. do vključno 9. dohodkovnega razreda.

▪ Subvencioniranje najemnin

Občine subvencionirajo najemnine v skladu z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Mladi v teh aktih niso posebej opredeljeni, saj je pogoj za subvencijo ta, da je prosilec najemnik v neprofitnem stanovanju, namenskem najemnem stanovanju, bivalni enoti, tržnem najemnem in hišniškem stanovanju. . Podatkov o številu mladih, ki koristijo tovrstno subvencijo, občine nimajo. V letu 2013 je JSS MOK iz tega naslova za neprofitna stanovanja prejel v povprečju 15.000 EUR mesečno za cca 150 upravičencev. Podatka za tržna stanovanja JSS MOK nima. V letu 2013 je Občina Izola izplačevala subvencije neprofitnih najemnin na podlagi 80 prejetih odločb in tržnih najemnin na podlagi 52 prejetih odločb. Za ta namen je bilo porabljenih 166.778,27 EUR sredstev. Istega leta je bilo v Občini Piran izdanih 44 odločb o subvencioniranju najemnine za neprofitna stanovanja in 97 odločb o subvencioniranju najemnine v tržnih stanovanjih. Za ta namen je bilo porabljenih 168.095 EUR sredstev.

▪ Neprofitna najemna stanovanja

Neprofitna stanovanja v lasti JSS MOK je možno pridobiti v najem na podlagi javnega razpisa, ki se objavi v Uradnem listu RS ter na spletnih straneh MOK. Na razpis lahko

kandirajo državljani Republike Slovenije s stalnim bivanjem v Mestni občini Koper. Glede na dohodek se oblikujeta dve prednostni listi, lista A za prosilce z nižjimi dohodki in lista B za prosilce z višjimi dohodki, ki so zavezanci za plačilo varščine in lastne udeležbe. Na podlagi zbranega števila točk se oblikujeta prednostni listi A oz. B. Na razpisu uspejo prosilci, ki zberejo večje število točk, glede na razpoložljivo število stanovanj. Prosilec, ki je na razpisu uspešen, sklene najemno pogodbo za nedoločen čas z neprofitno najemnino. Neprofitna najemnina novejšega stanovanja znaša cca 3,5 EUR/m².

Zadnji razpis za dodelitev neprofitnih stanovanj v najem v Občini Izola je bil izveden leta 2008. Mladi in mlade družine so bili v razpisu opredeljeni kot prednostna kategorija prosilcev.

Proračun Občine Piran predvideva sredstva za gradnjo, nakup in vzdrževanje neprofitnih najemnih stanovanj in službenih najemnih stanovanj, gradnjo in nakup ter vzdrževanje namenskih najemnih stanovanj, nakup, gradnjo in vzdrževanje bivalnih enot za začasno reševanje stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb. V letu 2013 se postopek pridobivanja novih stanovanj ni izvedel, čeprav so bila sredstva predvidena. V proračunu za leto 2014 so za omenjeni namen predvidena sredstva v višini 350.000 EUR. Za naslednje proračunsko obdobje se v Občini Piran predvideva izvedbo javnega razpisa za oddajo neprofitnih stanovanj v najem. Občina v razpisni dokumentaciji običajno opredeli mlade oziroma mlade družine kot prednostno kategorijo in za to nameni dodatne točke ter tako podpira mlade.

Obalne občine ne izvajajo ukrepov na področju stanovanjske problematike, ki bi bili usmerjeni zgolj na mlade. Družbeno kategorijo mladih v razpisih, ki jih pripravijo za subvencioniran nakup oziroma dodelitev neprofitnih stanovanj, dodatno točkovno ovrednotijo. Na območju obalnih občin ne obstajajo lokalni oziroma regionalni stanovanjski programi po meri mladih, od zadnjega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj pa je na primer v Občini Izola preteklo že šest let.

8 UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: MOBILNOST

Pod pojmom mobilnosti bomo v nadaljevanju razumeli možnosti, ki jih ima mlad človek, da v sprejemljivem času s točke A doseže točko B v svojem lokalnem okolju. Gre torej za urejenost mestnega in primestnega prometa, ki mladim poleg ohranjanja socialne mreže omogoča dostop do delovnega mesta ter izobraževalnih in drugih za mlade pomembnih ustanov. Naloga lokalne skupnosti je, da z ukrepi za izboljšanje mobilnosti mladih tem omogoča finančni in stvarni dostop do javnih prevoznih sredstev (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

V Obalno-kraški regiji ima javni potniški promet dve vlogi. Na slabo poseljenih in manj razvitih območjih ima vlogo lažjega povezovanja z delovnimi mesti, šolami in oskrbno-storitvenimi dejavnostmi ter s tem ohranjanja poseljenosti in boljših možnosti za razvoj. Na razvitih in propulzivnih območjih (obalni pas) pa ima kot alternativa osebnemu motornemu prometu vlogo razbremenjevanja prometa. Avtobusni prevozi so osnovni nosilec javnega potniškega prometa. Večja koncentracija avtobusnih linij je v obalnem pasu, saj tu vozijo medkrajevni, primestni in mestni avtobusi. Mestna občina Koper in Občina Piran imata organiziran mestni potniški promet, občina Izola pa v povezavi s sosednjima občinama. Z javnimi prevoznimi sredstvi se opravi le manjši del potovanj, čeprav se ta segment potniškega prometa v zadnjih letih krepi. V osnutku Regionalnega razvojnega programa za Južno Primorsko 2014–2020 je izpostavljena tudi odsotnost celovitega programa razvoja trajnostne mobilnosti. Kolesarsko omrežje je namreč premalo razvito, da bi prevzelo vidnejšo vlogo v mobilnosti na krajše razdalje (RRCK, 2014).

Ukrepi, ki jih lahko občine izvajajo na področju mobilnosti mladih, so subvencioniranje prevozov dijakov in študentov v kraju bivanja in kraju študija ali med njima; razvijanje prometne strategije, ki spodbuja javni prevoz in aktivira večje število

prebivalcev za uporabo koles ter zagotavljanje prevoza mladih na prostočasne aktivnosti v občini (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

▪ Subvencioniranje prevozov dijakov in študentov

Mestna občina Koper že od leta 2004 sofinancira izvajanje državne gospodarske javne službe »primestnih avtobusnih prevozov«. Od leta 2006 naprej MOK potnikom v primestnih prevozih tudi krije razliko do polne cene vozovnice pod pogoji, določenimi v pogodbah s posameznimi izvajalci državne gospodarske javne službe. V mestnem avtobusnem prometu, katerega izvajanje je v pristojnosti Mestne občine Koper mesečna vozovnica stane 10 EUR, dnevna v prodaji 0,80 EUR ter na avtobusu 1 EUR.

Pri tem je cena enotna, kar pomeni da mladi nimajo dodatno subvencioniranih prevozov. Enako velja za Občino Izola, ki prav tako ne sofinancira subvencioniranih prevozov za mlade.

Občina Piran občanom s stalnim ali začasnim prebivališčem v občini Piran ter učencem osnovnih šol, dijakom in študentom, ki se šolajo v eni izmed šol na območju Občine Piran subvencionira vozovnice v mestnem in primestnem prometu.

▪ Trajnostna mobilnost

V vseh treh občinah je vzpostavljen sistem avtomatizirane izposoje koles, prav tako je v vseh mestih mogoče najeti ali oddajati kolo. Sistem izposoje koles v Izoli je povezan s sistemom v Kopru. Vzpostavitev sistema je bila v občinah financirana s strani zasebnih podjetij, kar pomeni, da ne gre za investicije občin.

V Občini Piran so občanom poleg izposoje mestnih koles na voljo trije tricikli za prevoz manjšega tovora, električno ter okolju prijazno vozilo, ki Pirančanom in obiskovalcem nudi

brezplačen prevoz po mestu, storitev dostave blaga, manjšega tovora (pohištvo, hišni električni aparati, prtljaga), z novim električnim dostavnim vozilom ter dva električna minibus za 17 oseb, ki poleg redne linije brezplačnega prevoza vozita potnike od Tartinijevega trga do parkirišča Fornače.

- **Urejanje kolesarskih poti**

Občina Izola ima v letu 2015 v načrtu dokončanje kolesarske steze na Južni cesti. Preostali občini bosta kolesarske odseke urejali v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

- **Spodbude za dvig rabe javnih prevozov na območju občine**

Občina Piran je vključena v izvajanje projekta »Podpora trajnostnim oblikam mobilnosti v obmorskih mestih«. Namen projekta je izboljšati kakovost življenja v Piranu, povečati mobilnost, učinkovito uporabljati omejen prostor ter spodbujati uporabo ekoloških in energetske učinkovitih načinov prevoza. Izvedba projekta vključuje pripravo analiz sedanjega stanja, modeliranja različnih transportnih sistemov, pripravo različnih scenarijev razvoja prometa in lokalnih načrtov trajnostne mobilnosti, izobraževanja, delavnice, promocijo in izmenjavo izkušenj posameznega projektnega partnerja ter manjše investicije (nakup koles in stojal za kolesa – kolesarnic, postavitev logističnih platform, nakup električni vozil, ureditev kolesarskih poti in avtobusnih postajališč).

Vse obalne občine aktivno delajo na razvoju prometne strategije, ki spodbuja rabo javnega prevoza. V vseh treh občinah je vzpostavljen sistem avtomatizirane izposoje koles, prav tako je v vseh mestih možno najeti ali oddajati kolo. Investitorji so bila zasebna podjetja. Občina Piran je vključena v izvajanje projekta »Podpora trajnostnim oblikam mobilnosti v obmorskih mestih«. Občina Izola ima v letu 2015 v planu dokončanje kolesarske steze na Južni cesti. Preostali občini bosta kolesarske odseke urejale v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Izmed obalnih občin ima zgolj Občina Piran posebej opredeljeno subvencioniranje prevozov dijakom in študentom, ki se šolajo na območju Občine Piran. Mestna občina Koper sofinancira izvajanje državne gospodarske javne službe »primestnih avtobusnih prevozov«, potnikom na primestnih prevozih pa krije razliko do polne cene vozovnice pod določenimi pogoji. Pri tem je cena enotna, kar pomeni da mladi dodatno subvencioniranih prevozov nimajo. Enako velja za Občino Izola, ki prav tako ne sofinancira subvencioniranih prevozov za mlade.

V PRILOGI 3 je podrobneje predstavljeno stanje kolesarske poti Koper–Izola–Piran, ki je bila analizirana v sklopu kolesarskega dogodka Pazibužo. Analiza je dopolnjena s predlogi potrebne ureditve kolesarske poti.

9 UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: DRUŽBENE DEJAVNOSTI ZA MLADE

Z ustreznimi ukrepi na področju prostočasnih aktivnosti za mlade in s podporo organizacijam, ki skrbijo za aktivno udejstvovanje mladih v prostem času, lahko poskrbimo, da prosti čas za mlade predstavlja pomembno priložnost za primeren in zdrav razvoj v odgovornega odraslega. Primerno organiziran prosti čas lahko mladostniku ponudi nove priložnosti in nova znanja, mu pomaga pri razvoju spretnosti in socialnih izkušenj ter razvija prijateljske odnose z drugimi člani družbe (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

Po Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju so organizacije v mladinskem sektorju subjekti, ki delujejo v mladinskem sektorju, in so organizirane kot mladinske organizacije ali organizacije za mlade ali mladinski sveti (ZJIMS, 2010). Mladinska organizacija je definirana kot društvo, zveza društev ali avtonomna mladinska organizacija v večji članski organizaciji, ki ima najmanj 90 % članstva v starosti do 29 let ter najmanj 70 % članov vodstva v starosti od 15 do 29 let. Predstavlja avtonomno demokratično prostovoljno združenje mladih, ki s svojim delovanjem mladim omogoča ustvarjanje načrtnih in nenačrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje aktivnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo. Mladinske organizacije so večinoma nevladne, neprofitne in prostovoljne. Organizacija za mlade pa je pravna oseba, ki izvaja programe za mlade, vendar ni mladinska organizacija in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga. Od mladinske organizacije jo loči odsotnost omejitve starosti članstva, demokratične strukture in prostovoljnega članstva, medtem ko obe vrsti organizacij delujeta v korist mladine. Najbolj značilne organizacije za mlade na ravni lokalnih skupnosti so mladinski centri, širše prisotna pa

so na primer tudi društva prijateljev mladine (ZJIMS, 2010). V PRILOGI 4 so podrobneje predstavljene vse mladinske organizacije in organizacije za mlade na območju obalnih občin.

V vsaki lokalni skupnosti mora obstajati interes po sodelovanju z mladinskimi organizacijami in društvi, ki tam delujejo. Na ta način se razvija in oblikuje mladinska politika, mladim sta tako omogočeni aktivna participacija in soudeležba v javnem življenju skupnosti. Ukrepi, ki jih občine lahko sprejemajo na področju družbenih dejavnosti, so: ustanovitev mladinskega centra, sofinanciranje mladinskih programov in projektov, zagotavljanje infrastrukture za mladinske organizacije – brezplačna oddaja občinskih prostorov v uporabo mladinskim organizacijam – in sofinanciranje usposabljanja kadrov.

▪ Brezplačna uporaba prostorov

Mestna občina Koper daje tri občinske prostore v brezplačno uporabo društvom: Klubu študentov občine Koper (Cankarjeva 9a), Društvu prijateljev zmerne napredka (Gregorčičeva 4) in Kulturno izobraževalnemu društvu PiNA (Kidričeva 43). Občina omogoča brezplačno uporabo prostorov, ki so v občinski lasti, nekaterim mladinskim društvom in tabornikom za izvajanje njihovih dejavnosti.

▪ Sofinanciranje raziskovalnih projektov

Mestna občina Koper je v letu 2013 sofinancirala izvedbo raziskovalnih projektov nekaterih izobraževalnih subjektov, ki se ukvarjajo z nadarjenimi učenci v osnovnih in srednjih šolah. Tako so mladi sodelovali v raziskovalnih projektih: Obnovljivi in neobnovljivi viri, E-Buggy, Ohranjanje naravnega bogastva, tabor modelarstva in raziskovanje v letalskem modelarstvu. V letu 2013 in 2014 je občina raziskovalnim projektom namenila 16.000 EUR.

▪ Izvajanje programov za mladino

Mestna občina Koper bo prostor v svoji lasti, bivši Yes Pub v športni dvorani Bonifika, namenila za izvajanje programov za mladino, z željo po večji vključenosti mladih med 13. in 17. letom v različne aktivnosti.

▪ Nakup opreme

Občina Izola je usposobila mladinski informacijski center v prostorih Kulturnega doma Izola. Namenjen je izvajanju različnih izobraževanj. Mladim uporabnikom je na voljo multimedijška oprema, LCD projektor, projekcijsko platno in računalniška podpora. V nakup opreme je občina v letu 2013 vložila 24.812,00 EUR.

▪ Financiranje mladinskih projektov in programov

Mestna občina Koper je preko javnega razpisa za sofinanciranje programov in projektov za otroke in mladino v Mestni občini Koper v letu 2013 za mladino namenila 47.900 EUR, v letu 2014 pa 48.000,00 EUR.

Občina Izola je preko Javnega razpisa za sofinanciranje prireditev v letu 2013 za izvajanje prireditev in dogodkov v organizaciji Kluba študentov ali drugih organizacij, ki izvajajo mladinske projekte, namenila 6.313 EUR; v letu 2014 pa 8.248 EUR. Preko Javnega razpisa za sofinanciranje programov za otroke in mladino v občini je za izvajanje programov za mladino društvom in drugim pravnim osebam namenila 25.900 EUR, leto kasneje pa 16.708 EUR. Občina Izola ob tem sofinancira tudi programe Društva prijateljev mladine Izola (programi za otroke in mladino), in sicer v letih 2013 in 2014 v višini 65.000 EUR.

Občina Piran sofinancira izvajanje otroških in mladinskih programov ter projektov, ki jih izvajajo mladinske organizacije ter organizacije za mlade. Sredstva se razdelijo na podlagi javnega razpisa. V letu 2013 je občina za ta namen namenila 13.400 EUR sredstev, realizirala pa dobrih 8.000 EUR. Sredstva so bila odobrena 4

društvom, eno društvo svojega projekta ni realiziralo. Za leto 2014 je občina razpisala sredstva v višini 12.800 EUR. Na razpis se je prijavilo 8 društev. Pričakuje se, da se bodo sredstva realizirala v celoti. V sklopu proračunske postavke »Subvencioniranje letovanj in zimovanj za otroke in mladino« Občina Piran sofinancira letovanja otrok in mladine v šoli v naravi ter v zdravstvenih kolonijah. Za ta namen je v letu 2013 namenila 10.000 EUR, realizirala pa približno 12.500 EUR.

▪ Občinski projekti na področju mladine

Občina Piran je v letu 2014 v sklopu evropskega projekta »Craft our future« v sodelovanju z Občino Cadiz iz Španije in Občino Valeggio sul Mincio sofinancirala stroške mladinske izmenjave v Valeggiu sul Mincio 20 udeležencev, starih med 18 in 26 leti, iz vsake od treh omenjenih občin. Namen izmenjave je bil izmenjava mnenj o tematikah, ki so pomembne za mlade, cilj pa mladim pomagati razviti zavest o evropskem državljanstvu.

Občina Izola je v sklopu projekta Youth Adrinet, katerega izvajalka je bila sama, izvedla 40 ur delavnic za mlade. Namenjene so bile promociji servisov za mlade in spodbujanju njihove udeležbe v civilni družbi ter njihovega vključevanja na trg dela.

Na območju obalnih občin delujejo štirje mladinski centri. Trije so v Mestni občini Koper (program mladinskega centra izvajajo Kulturno izobraževalno društvo PiNA, Društvo prijateljev zmerne napredka in Središče Rotunda) in jih ni ustanovila občina. Izola nima mladinskega centra (v prostorih Centra za kulturo, šport in prireditve Izola je mladim na voljo mladinski informacijski center), Občini Piran pa je ustanovila javni zavod, v okviru katerega se izvaja tudi program mladinskega centra (program izvaja Javni zavod športni in mladinski center Piran). Vse tri obalne občine sofinancirajo mladinske programe in projekte v okviru posebnih razpisov namenjenim

področje mladine.

10 UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: INFORMIRANJE MLADIH

Že nekaj let smo priča poskusom različnih institucij, da bi dvignile kakovost informiranja za mlade, vendar se zdi, da jim ne uspeva. Mladi se pritožujejo nad pomanjkanjem informacij in predvsem nad dejstvom, da so podane informacije neuporabne. Kar mladi iščejo in potrebujejo, v nobenem primeru niso (samo) informacije o prireditvah, koncertih in drugih pritožnih aktivnostih za mlade, ampak predvsem informacije, ki »pospešujejo doseganje avtonomije, kot so na primer informacije s področij zaposlovanja, izobraževanja, stanovanj ipd., ki jih lahko za nadpomenko opredelimo kot informacije o mladinskih politikah« (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

Lokalne skupnosti morajo k mladinskemu informiranju pristopiti s povsem pripravljenim načrtom informiranja. Pri tem je pomembno poudariti pomen uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) za doseganje mladih. Ta je namreč postala del vsakdana mladih. V 1. četrtnetu 2013 je kar 89,7 % mladih uporabljalo računalnik vsak dan, enak odstotek jih je vsakodnevno uporabljalo internet, v spletnih in družbenih omrežjih pa je redno sodelovalo 83,6 % mladih (SURs, 2014).

Na območju obalnih občin delujejo štirje mladinski centri, in sicer tri v Kopru (Kulturno izobraževalno društvo PiNA, Društvo prijateljev zmerne napredka Koper, Središče Rotunda Koper) ter en v Piranu (Javni zavod Športni in mladinski center Piran). Med redne dejavnosti mladinskih centrov sodi tudi informiranje mladih. V Občini Izola je vzpostavljen Mladinski svet Izola, znotraj katerega se organizirano združujejo prostovoljna mladinska društva in organizacije iz Izole, ki delujejo za mlade in med mladimi ter so različnih družbenih in/ali političnih

usmeritev. Trenutno članstvo šteje pet skupin. Mlade so v občini povezali tudi z oblikovanjem mreže mladih, ki je nastala v projektu Youth Adrinet,² namenjenem sodelovanju mladih na območju Jadrana.

Občine s svojimi občani komunicirajo preko uradne spletne strani in občinskih glasil (KP-MOK, Bobnič, Solni cvet). Na nobeni od uradnih spletnih strani mladim ni posvečen poseben odsek, prav tako pa za mlade ni posebej rezervirana nobena rubrika v glasilih. Občina Izola uporablja tudi socialna omrežja (Facebook in Twitter), Mestna občina Koper in Občina Piran pa nimata uradnih občinskih profilov na družbenih omrežjih. Mestna občina Koper sicer upravlja profil spletnega portala ekoper.si na Facebooku, o dogajanju v občini Piran pa na socialnem omrežju komunicira župan občine.

Profil Občine Izola na Facebooku je v času zbiranja podatkov všečkalo 562 oseb, od tega jih je bilo starih med 13 in 17 leti 1 %. Za 3 % vseh žensk in moških, ki so všečkali stran, je bilo starih od 18 do 24 let, 20 % vseh žensk oziroma 16 % vseh moških, ki so všečkali stran, pa je bilo starih med 25 in 34 leti. Uradni profil Občine Izola je torej všečkalo skupno 24 % žensk oziroma 20 % moških, starih med 13 in 34 leti. Facebook profil eKoper, ki ga upravlja Mestna občina Koper, je v času zbiranja podatkov všečkalo 1.081 ljudi, od tega jih je bilo starih od 13 do 17 let 1 %. 5 % vseh žensk in 4 % vseh moških, ki so všečkali stran, je bilo starih med 18 in 24 leti. 16 % vseh žensk oziroma 11 % vseh moških, ki so všečkali stran, pa je bilo starih od 25 do 34 let.

2 Več o projektu Youth Adrinet na uradni spletni strani projekta: www.youthadrinet.eu.

Skupno je torej Facebook profil eKoper vsečkalo 22 % žensk oziroma 16 % moških,

starih med 13 in 34 leti.

11 UKREPI IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN: PARTICIPACIJA MLADIH

Participacijo mladih v občinah najlažje opredelimo kot vključevanje mladih v odgovorne in izzivalne procese in odločitve, ki sledijo iz splošnih potreb v občini, pri čemer mladim omogočimo načrtovanje in/ali odločanje o zadevah, ki vplivajo na druge občane: torej v aktivnostih, katerih vpliv presega udeležene mlade in ima posledice za širšo skupnost (Inštitut za mladinsko politiko, 2014).

Kot orodja participacije mladih oziroma vključevanja mladih v občinske izzive se navajajo: FixMyStreet in njej podobne izpeljanke – spletna mesta, ki omogočajo hitro in enostavno poročanje o težavah na ulicah, ne da bi bilo posamezniku treba o težavah obveščati pristojne organe; fokusne skupine, komentiranje na spletu, merjenje javnega mnenja, mladinske tribune, okrogle mize, pisma županom in podobno. Pri tem je pomembno poudariti, da lahko občina mlade neposredno vključuje v svoje delovanje z vzpostavitvijo mladinskih svetov lokalnih skupnosti in sodelovanjem z njimi, z oblikovanjem delovnega ali posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja ali vključevanjem predstavnikov mladih v svete različnih zavodov.

Mladinski svet lokalne skupnosti v Mestni občini Koper je neaktiven, v Občini Piran ne obstaja, v Občini Izola pa se ponovno pričinja vzpostavljati. Izolski Občinski svet je na seji v letu 2000 sprejel in podpisal *Pismo o nameri o partnerstvu med Mladinskim svetom občine Izola in Občinskim svetom občine Izola*. Oba podpisnika sta se zavezala k partnerstvu pri zagotavljanju pogojev za razvoj področja delovanja mladih v občini Izola, da bosta za njihovo izpeljavo zagotavljala svoje

razpoložljive vire in znanja, da bosta izhajala iz legitimnih interesov mladih, spodbujala njihovo aktivno participacijo, spoštovala avtonomnost in pluralnost mladih ter spodbujala oblikovanje mrežne infrastrukture za potrebe mladih v lokalni skupnosti. S podpisom dogovora se je Občina Izola zavezala, da bo v proračunu za posamezno leto v okviru izhodišč za njegovo sestavo in v okviru zmožnosti v skladu s 7. členom Zakona o mladinskih svetih zagotovila sredstva za delovanje mladinskega sveta na podlagi predloženega letnega programa dela in finančnega načrta.

Obalne občine na področju participacije mladih nimajo sprejetega nobenega ukrepa, prav tako pa ne uporabljajo orodij, s katerimi bi mlade bolj vključevale v svoje delovanje in reševanje izzivov, s katerimi se srečujejo lokalna okolja.

TRETJE POGLAVJE

RAZISKAVA MED MLADIMA NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN

O RAZISKAVI MLADI IN ŽIVLJENJE V OBALNIH OBČINAH

INFORMIRANJE
IZOBRAŽEVANJE
ZAPOSLEVANJE
STANOVANJSKA PROBLEMATIKA
MOBILNOST
DRUŽBENE DEJAVNOSTI

12 O RAZISKAVI

Raziskava je potekala z zbiranjem podatkov v anketi med mladimi prebivalci obalnih občin. Ciljno populacijo raziskave predstavljajo mladi, v času opravljanja ankete stari med 15 in 29 leti, ki živijo na območju obalnih občin (imajo stalno prebivališče ali prebivajo v obalnih občinah).

IZVEDBA ANKETE

Izvedba je potekala z izpolnjevanjem vprašalnika, ki je vključen kot PRILOGA 4. Vprašalnik so mlade osebe lahko izpolnile na spletu ali v okviru vnaprej dogovorjenih srečanj z naslednjimi institucijami: Srednjo ekonomsko-poslovno šolo Koper, Gimnazijo Koper, Gimnazijo Piran, Srednjo šolo Izola – program zdravstvena nega, Fakulteto za management Koper, Fakulteto za pomorstvo in promet, Fakulteto za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije, Zavodom za zaposlovanje – Območna enota Koper. Na srečanjih, ki so trajala eno šolsko uro, so sodelavci Kulturno izobraževalnega društva PiNA predstavili namen ankete, sodelujočim prebrali navodila in razdelili vprašalnike. Enaka navodila so bila navedena v prvem delu spletnega vprašalnika. Ta je bil dostopen preko povezave, ki je bila objavljena na uradni spletni strani društva in na uradnem profilu na Facebooku.

ANALIZA SODELOVANJA

Vprašalnik je v celoti izpolnilo 347 oseb, vendar jih 12 ni ustrezalo opredeljeni ciljni skupini (bili so mlajši od 15 ali starejši od 29 let). V anketo je bilo tako vključenih 335 oseb, kar predstavlja 2,4 mladih v obalnih občinah. Od teh jih je 82 izpolnilo anketo na spletu, 253 pa v okviru srečanj.

NAPAKE IN VPLIVI

Število mladih, ki so izpolnili anketo predstavlja majhen delež vseh mladih, ki živijo na območju obalnih občin. Čeprav so v vzorec v večji meri mladi bili zajeti naključno, posamezne skupine pa smo poskušali zajeti v enaki meri (šolajoči se dijaki, šolajoči se študentje, zaposleni, brezposleni) je anketo izpolnilo manjše število zaposlenih in brezposlenih, zaradi česar je posploševanje na podlagi teh dveh skupin oteženo.

82 anketirancev, ki je anketo izpolnilo preko spleta predstavlja mlade, ki sledijo področju družbernih dejavnosti oziroma obiskujejo spletna mesta oziroma socialna omrežja mladinskih organizacij in organizacij za mlade, ki so anketo razširile (Ljudska univerza, Zavod za zaposlovanje, Mladinski EPI center Piran, Kulturno izobraževalno društvo PiNA, Klub izolskih študentov in dijakov, Klub študentov občine Koper). Pričakovati je, da bo njihovo poznavanje področja družbernih dejavnosti v obalnih občinah v povprečju višje od celotne populacije mladih na območju obalnih občin.

V anketi so mladi odgovarjali tudi na vprašanje varnosti javnega prevoza. V času izpolnjevanja anket se je na območju Mestne občine Koper avtobus zagorel, kar je močno vplivalo na oceno varnosti javnega prevoza. Vprašanja zaradi velikega vpliva dogodka nismo analizirali.

OSNOVNI PODATKI O SODELUJOČIH V ANKETI

V raziskavi je sodelovalo 59 % žensk in 41 % moških. Največ vprašanih živi na območju Mestne občine Koper (62 %), sledi Občina Piran (25 %), najmanj vprašanih pa živi na območju Občine Izola (13 %). Razmerja so primerljiva z zadnjimi statističnimi podatki o številu mladih, ki prihajajo iz obalnih občin (glej stran 10). Skoraj polovica vprašanih živi v mestu (45 %), približno enak delež pa jih živi v primestju (27 %) oziroma na vasi (28 %).

Največji delež sodelujočih v anketi je večji del svojega življenja preživel na območju obalnih občin (72 %), nato v drugih krajih po Sloveniji (25 %), v anketo pa so bili vključeni tudi tisti, ki so večji del svojega življenja preživel zunaj Slovenije (3 %).

Mlade smo spraševali tudi po njihovem zaposlitvenem statusu. Največ sodelujočih v anketi ima status dijaka oziroma dijakinje (47 %), sledijo tisti s statusom študenta oziroma študentke (35 %). V delovnih razmerjih (samozaposlitev, zaposlitev za določen čas, zaposlitev za nedoločen čas, delo preko avtorske/podjemne pogodbe) je dobra desetina vseh vključenih v anketo (11 %). Najmanjši delež vključenih v anketo je brezposelnih (7%).

12.1 MLADI IN ŽIVLJENJE V OBALNIH OBČINAH

Vprašani menijo, da je za mlade v obalnih občinah delno poskrbljeno. Kot je razvidno iz tabele 6, so najbolj kritični do stanja mladi, ki so že v delovnem razmerju ali so brezposelni.

Primerjava povprečij glede na območje bivanja, kjer so vprašani preživeli večji del življenja, kaže na večjo kritičnost do stanja s strani tistih mladih, ki so večji del svojega življenja preživeli na območju obalnih občin.

Tabela 6: Ocena poskrbljenosti za mlade v obalnih občinah

Povprečna ocena na lestvici od 1 (sploh ni poskrbljeno) do 10 (v celoti poskrbljeno)	
POVPREČJE VSEH ANKETIRANIH	4,89
<i>Po zaposlitvenem statusu</i>	
Dijak/-inja	5,06
Študent/-ka	5,26
Delovna razmerja	3,79
Brezposeln/-a	3,65
<i>Po območju bivanja večjega dela življenja</i>	
Območje obalnih občin	4,53
Drugi kraji po Sloveniji	5,93
Zunaj Slovenije	4,91

Dejavnosti, s katerimi se največ sodelujočih mladih v anketi ukvarja v prostem času, so športne dejavnosti. Sledijo dejavnosti na področju umetnosti in obiskovanje kulturnih prireditev. Kot je razvidno iz tabele 7, velika večina vprašanih mladih (85,1 %) prostega časa sploh ne namenja političnim dejavnostim, med katere se uvrščajo delo v

stranki/političnem podmladku, podpisovanje peticij, udeležba na javnih razpravah in drugo. Malo prostega časa (nič oziroma manj kot 1-krat na mesec) vprašani namenijo obiskovanju zbirališč mladih (73,1 %) in prostovoljnim/aktivističnim dejavnostim (76,4 %).

Tabela 7: Dejavnosti, s katerimi se mladi ukvarjajo v prostem času

	Nikoli	Manj kot 1-krat na mesec	1–3-krat na mesec	1–3-krat na teden	4–6-krat na teden	Vsak dan
Umetnost	132	75	56	32	17	23
Obiskovanje kulturnih prireditev	84	140	90	18	3	0
Prostovoljske/aktivistične	172	84	41	19	11	8
Politične	285	38	9	2	0	1
Obiskovanje zbirališč mladih	173	72	55	24	8	3
Šport	24	30	56	92	59	74

Graf 1 prikazuje, na kakšen način se mladi vključujejo v javno življenje v obalnih občinah. Največ vprašanih mladih se v javno življenje vključuje z udeležbo na prireditvah (64,2 %), slaba tretjina (31,6 %) tudi preko (so)organizacije dogodkov, akcij, prireditev. Mladi se v javno življenje le redko vključujejo z udeležbo na javnih razpravah (4,8 %) oziroma zborovanjih (4,2 %).

Kar četrtna vprašanih mladih (25,7 %) se v javno življenje v obalnih občinah ne vključuje. Kot je razvidno iz tabele 8, primerjava odgovora z demografskim podatkom o območju bivanja kaže, da se v povprečju mladi, ki so večji del svojega življenja preživel v drugih krajih po Sloveniji oziroma zunaj Slovenije, v manjši meri vključujejo v javno življenje v obalnih občinah (22,0 % vseh mladih, ki so večji del življenja preživel na območju obalnih občin, 34,0 % vseh, ki so večji del svojega življenja preživel v drugih krajih po Sloveniji ali zunaj nje).

Graf 1: Načini vključevanja v javno življenje v obalnih občinah

VPR. ŠT. 41: NA KAKŠEN NAČIN SE VKLJUČUJEŠ V JAVNO ŽIVLJENJE V OBALNIH OBČINAH?

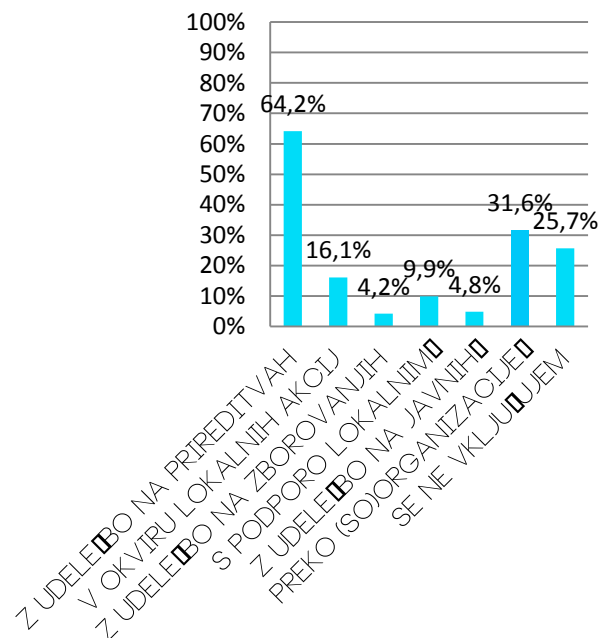

Tabela 8: Vključevanje v javno življenje v obalnih občinah, glede na to kje so mladi preživel večji del svojega življenja

	Kje si preživel/-a večji del svojega življenja?	
	Na območju obalnih občin	V drugih krajih po Sloveniji/ zunaj Slovenije
V javno življenje v obalnih občinah se ne vključujem	53	32
Vsi sodelujoči mladi v anketi	241	94

V PRILOGI 5 je predstavljena analiza občutka varnosti mladih žensk v starih mestnih središčih kot poseben del analize življenja mladih v obalnih občinah.

Tabela 9 prikazuje, v kolikšni meri si mladi želijo biti vključeni v javno življenje na opredeljenih področjih. Mladi si glede na odgovore želijo biti bolj vključeni v javno življenje v obalnih občinah, saj jih le manjši odstotek (5,4 % ali manj) meni, da

vključevanje mladih na navedenih področjih zanje ni pomembno.

Vprašani mladi kot najbolj pomembno področje, na katerem bi si želeli večje vključenosti, navajajo področje reševanja problematike zaposlovanja mladih, sledi področje mladine in področje izobraževanja. Izmed navedenih področij si mladi najmanj želijo biti vključeni v urbanistično načrtovanje občin.

Tabela 9: Želja po vključenosti mladih v javno življenje v obalnih občinah na navedenih področjih

	Sploh ni pomembna	Malo pomembna	Srednje pomembna	Dokaj pomembna	Zelo pomembna
Organizacija prireditev	10	17	71	114	123
Razvoj in organizacija kulturnih dejavnosti	17	41	100	90	87
Reševanje stanovanjske problematike	12	31	77	90	125
Razvoj podjetništva in gospodarstva občine	12	31	81	97	114
Urbanistično načrtovanje občine	18	66	95	86	70
Razvoj ekologije v občini	16	55	73	90	101
Reševanje problematike zaposlovanja mladih	4	6	29	76	220
Na področju izobraževanja	3	4	42	95	191
Na področju mladih nasploh	3	9	31	81	211

12.2 INFORMIRANJE

Kot je razvidno iz grafa 2, malo več kot dve tretjini vprašanih mladih (68,0 %) aktivno išče informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, mobilnosti, prostočasnega udejstvovanja, vključevanja v javne zadeve v obalnih občinah.

Tabela 10 prikazuje, ali imajo mladi ki aktivno iščejo informacije, teh dovolj o naštetih področjih ali ne. Med mladimi, ki aktivno iščejo informacije, jih ima več kot dve tretjini (70,0 %) dovolj informacij o možnostih izobraževanja v obalnih občinah, več kot polovica (59,00 %) pa jih meni, da imajo dovolj informacij o mobilnosti v obalnih občinah. Po drugi strani jih slabi dve tretjini meni, da nimajo dovolj informacij o možnostih vključevanja v javne zadeve (63,4 %) in o možnostih zaposlovanja v obalnih občinah (61,70 %).

Graf 2: Mladi in aktivno iskanje informacij

VPRAŠANJE 4: ALI SAM AKTIVNO IŠČEŠ INFORMACIJE O MOŽNOSTIH ZAPOSLOVANJA, IZOBRAŽEVANJA, MOBILNOSTI, PROSTOČASNEGA UDEJSTVOVANJA, VKLJUČEVANJA V JAVNE ZADEVE V OBALNIH OBČINAH?

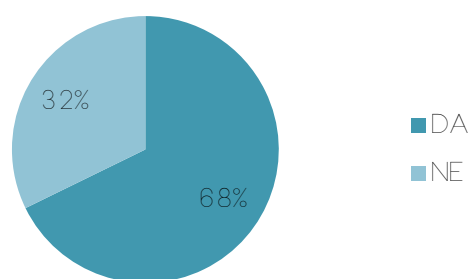
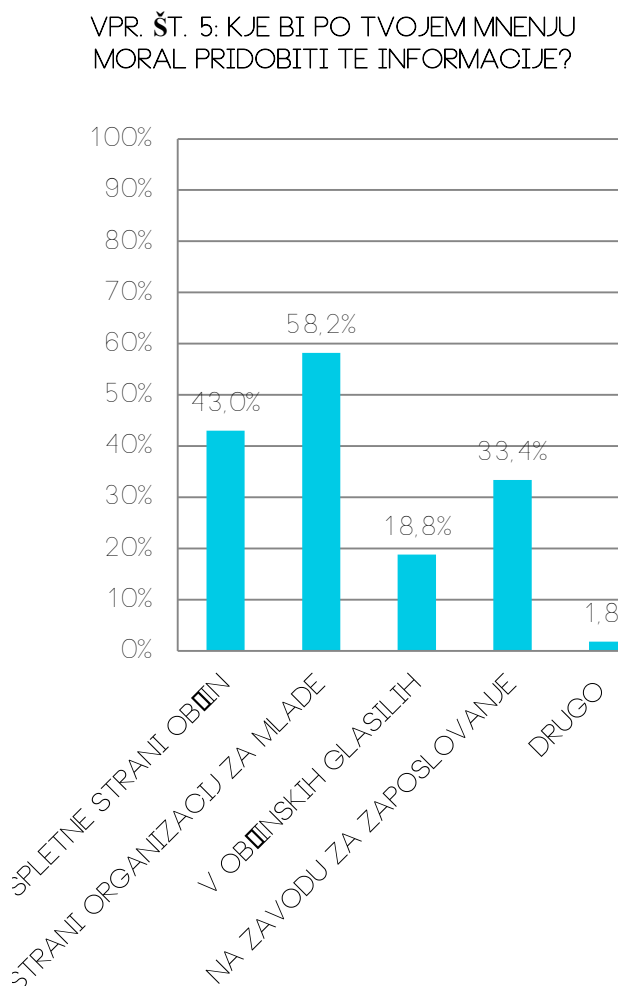

Tabela 10: Ocena zadostnega števila informacij po področjih, glede na mlade, ki aktivno iščejo informacije

	Nimam dovolj informacij	Imam dovolj informacij	Ne morem odgovoriti
Zaposlovanje	140	66	21
Izobraževanje	63	158	6
Mobilnost	73	134	20
Prostočasno udejstvovanje	96	106	25
Vključevanje v javne zadeve	144	47	36

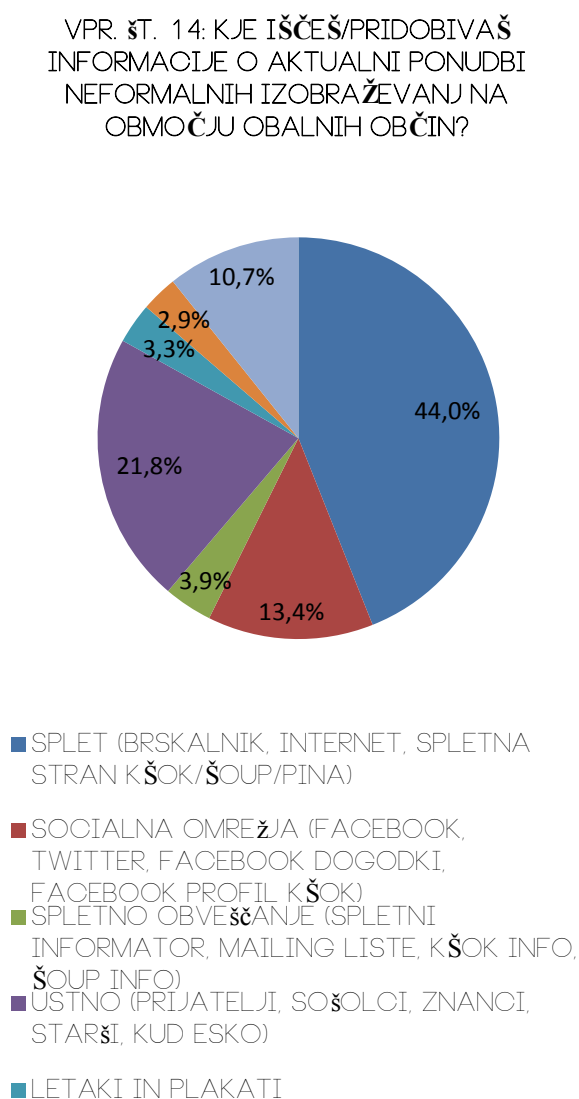
Iz grafa 3 je razvidno, da več kot polovica vseh anketiranih mladih meni, da bi se informacije o možnostih na vseh v tabeli 5 opredeljenih področjih morale nahajati na spletnih straneh organizacij za mlade/mladinskih organizacij (58,2 %). Najmanj (18,8 %) jih meni, da bi se informacije morale nahajati v občinskih glasilih. Kot druge odgovore so mladi navajali obstoj splošnega portala za mlade, socialna omrežja in pridobivanje informacij preko študentskih servisov.

Graf 3: Kje mladi menijo, da bi morali pridobivati informacije o možnostih v obalnih občinah

Kot je razvidno iz grafa 4, mladi najpogosteje uporabljajo splet kot orodje, s pomočjo katerega iščejo oziroma pridobivajo informacije o aktualni ponudbi neformalnih izobraževanj na območju obalnih občin (44,0 % anketiranih). Drugi najpogostejši način iskanja oziroma pridobivanja informacij je ustno pridobivanje (21,8 %). Mladi najmanj informacij pridobivajo oziroma iščejo preko spletnih informatorjev in list obveščanja (3,9 %) oziroma preko letakov in plakatov (3,3 %).

Graf 4: Pridobivanje informacij o neformalni ponudbi izobraževanj na območju obalnih občin

Mladi so v anketi podali 14 predlogov za področje informiranja mladih na območju obalnih občin. Združiti jih je mogoče v sedem končnih predlogov:

1. Povezovanje organizacij na področju informiranja v skupno akcijo (informativni dan mladinskih organizacij).
2. Spletno mesto in mobilna aplikacija z vsemi informacijami za mlade.
3. Obalne občine naj organizirajo sejem/prireditev na kateri se predstavijo vse mladinske organizacije in organizacije za mlade ter ključne inštitucije za mlade na območju obalnih občin.
4. Okrožnice v srednjih šolah in obiski mladinskih organizacij/organizacij za mlade v šolah.
5. Izboljšanje možnosti za udejstvovanje, medsebojno povezovanje in razvoj mladih ustvarjalcev na vseh področjih v skladu s primeroma dobre prakse: www.poligon.si in kreativnezadruga.org.
6. Vzpostavitev stičišča za mlade, ki bi razpolagalo z vsemi informacijami o ponudbi organizacij, društev ki delajo za mlade in z mladimi.
7. Aktivno delovanje kariernega centra UP po vzoru Univerze v Ljubljani. Slednji v sodelovanju s posameznimi fakultetami tedensko obvešča o dogodkih, delavnicah, razpisih za delo, štipendijah in programih mobilnosti.

12.3 IZOBRAŽEVANJE

Iz tabele 11 je razvidno, da velika večina anketiranih mladih dobro ali zelo dobro govori angleško (84,2 %), več kot polovica pa kot dobro ali zelo dobro ocenjuje tudi svoje znanje jezika s področja bivše Jugoslavije (51,9 %).

Nekaj manj kot polovica anketiranih mladih pa dobro ali zelo dobro govori italijansko (45,4 %). Poznavanje preostalih jezikov je slabše, najnižje med navedenimi je med mladimi znanje francoskega jezika. Jezika ne obvlada ali ga govori zelo slabo večina mladih (92,8 %).

Tabela 11: Poznavanje tujih jezikov

	Ga ne obvladam	Govorim zelo slabo	Govorim slabo	Govorim dobro	Govorim zelo dobro
Angleški jezik	5	8	40	158	124
Italijanski jezik	53	39	91	85	67
Jezik s področja bivše Jugoslavije (srbski, hrvaški, bosanski, makedonski, albanski)	28	39	94	92	82
Nemški	187	68	56	16	8
Francoski	276	35	19	5	0
Španski	191	61	54	22	7

V tabeli 12 so prikazani rezultati poznavanja italijanskega jezika glede na to, kje so anketiranci preživeli večji del svojega življenja. Če splošne rezultate poznavanja italijanskega jezika primerjamo s prostorom bivanja anketirancev, ugotovimo, da se odstotek tistih, ki dobro ali zelo dobro govorijo italijansko, med mladimi, ki so večino časa preživeli na območju obalnih občin, dvigne (58,5 %), posledično pa zelo upade med tistimi, ki večjega dela življenja niso preživeli na območju obalnih občin (11,7 %).

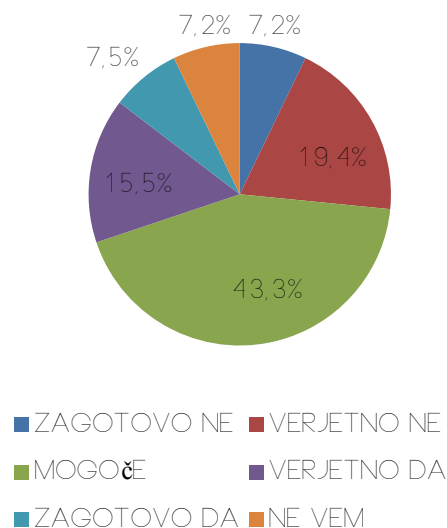
Tabela 12: Poznavanje italijanskega jezika, glede na to, kje je anketirani preživel večji del svojega življenja

	Ga ne obvladam	Govorim zelo slabo	Govorim m slabo	Govorim m dobro	Govorim m zelo dobro
Območje obalnih občin	9	22	69	75	66
V drugih krajih, zunaj Slovenije	44	17	22	10	1

Kot je razvidno iz grafa 5, je nekaj manj kot polovica mladih (43,3 %) mnenja, da se bo v prihodnosti mogoče udeležila izobraževanja v tujini. Petina mladih je mnenja, da se verjetno izobraževanja v tujini ne bo udeležila (19,4 %), nekaj manj kot desetina mladih pa je že prepričana, da se usposabljanja zagotovo bo (7,5 %) oziroma ne bo (7,2 %) udeležila.

Graf 5: Verjetnost opravljanja izobraževanja v tujini v prihodnosti

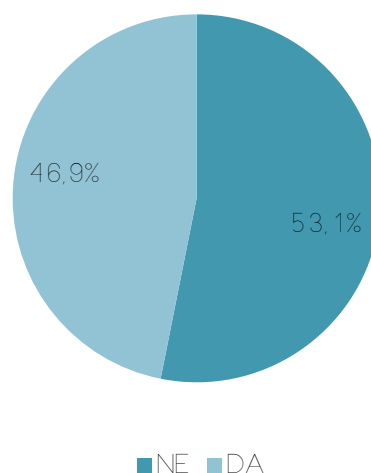
VPR. ŠT. 10: ALI NAMERAVAŠ V PRIHODNOSTI DEL SVOJEGA IZOBRAŽEVANJA OPRAVLJATI V TUJINI?

Iz grafa 6 je razvidno, da nekaj več kot polovica mladih (53,1 %) ne pozna pomena besedne zveze »neformalno izobraževanje«. Izmed vseh mladih, ki so v anketi odgovorili, da poznajo pomen tega pojma, jih je v nadaljevanju velika večina (94,9 %) razložila, kako ga razumejo. Njihovi odgovori so združeni v šest skupin.

Graf 6: Razumevanje pomena besedne zveze "neformalno izobraževanje"

VPR. ŠT. 11: ALI VEŠ KAJ POMENI BESEDNA ZVEZA "NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE"?

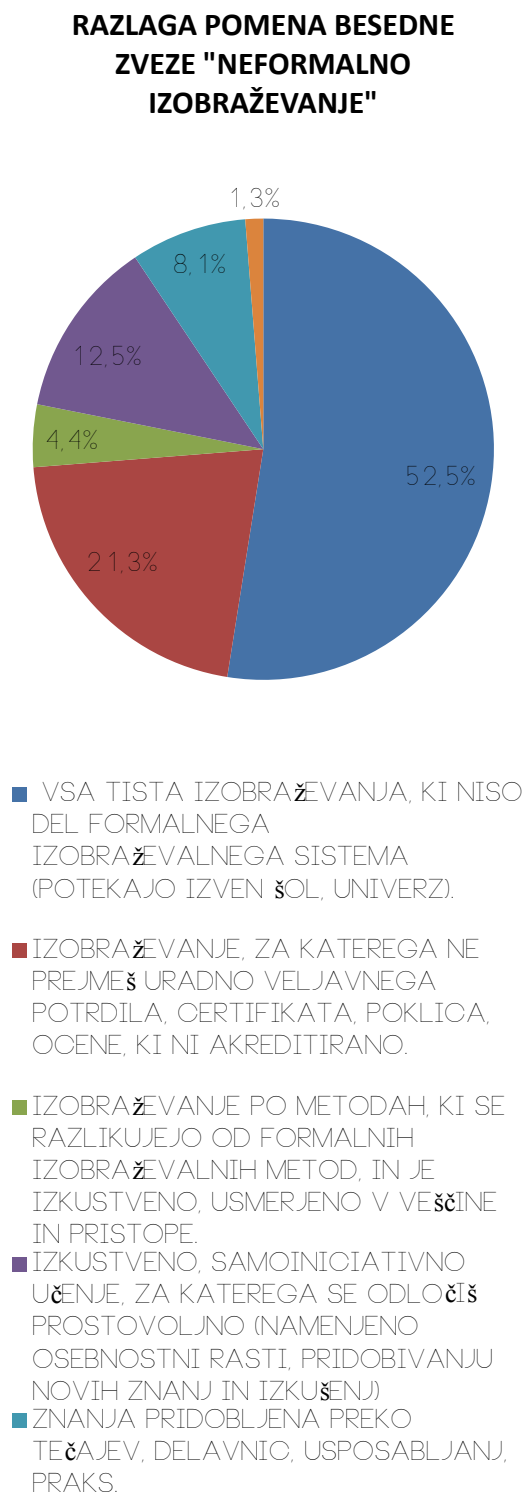
Iz grafa 7 je razvidno, da se več kot polovica (52,5 %) razlag besedne zveze nanaša na razumevanje neformalnega izobraževanja kot vrst izobraževanja, ki niso del formalnega izobraževalnega sistema. Primer take razlage: *»Pridobivanje znanj, delovnih izkušenj, ki jih ne učijo v šolah in na faksih.«*

Druga najpogostejša razlaga, ki se je pojavila v odgovorih anketiranih (21,3 %) je razumevanje neformalnega izobraževanja kot izobraževanja, za katerega ne prejmeš uradno veljavnih potrdil. Primer take razlage: *»Izobraževanje, ki nima formalnega potrdila, torej ti sicer koristi v življenju, ne moreš pa s tem formalno konkurirati recimo pri prijavi za delovno mesto.«*

Več kot desetina odgovorov (12,5 %) je vključevala razlago neformalnega izobraževanja kot izkustvenega, samoiniciativnega učenja za katerega se odločiš prostovoljno. Primer take razlage: *»Neformalno izobraževanje pomeni, da se neobvezno izobražuješ oziroma po svoji volji, sebi v korist.«*

Druge razlage, ki se še pojavljajo, so, da gre za izobraževanje, pri katerem znanje pridobivamo na tečajih, delavnicah, usposabljanjih in praksah (8,1 %), oziroma izobraževanje, ki uporablja drugačne metode in je izkustveno (4,4 %). Ostali odgovori (1,3 %) so vključevali razlage, kot na primer, da gre za neplačano izobraževanje.

Graf 7: Pogostost pojavljanja posameznih razlag pomena besedne zveze "neformalno izobraževanje"

Mladi so v anketi podali 51 predlogov za tečaje oziroma druge oblike neformalnega izobraževanja, za katere menijo da manjkajo v obalnih občinah. Združijo se lahko v devet končnih predlogov:

1. Izobraževanja na področju kulture in umetnosti (kulturni menedžment, tečaj petja, družbeno-kritične oziroma filozofske vsebine).
2. Ustvarjalne delavnice, ki poudarjajo ročne spretnosti (šivanje, pletenje, ličenje).
3. Izobraževanje na področju zdravega načina življenja (tematski kuharski tečaji, tečaji za certificirane vaditelje alternativnih oblik športa, tečaji reševanja iz vode, preživetje v naravi, lokostrelstvo, surfanje, izobraževanja na področju zdravega življenjskega sloga).
4. IKT-tečaji (nadaljevalni tečaji specifičnih programskih orodij, tečaj fotografije, snemanje dokumentarnih filmov, tečaji vezani na medije in komunikacijo).
5. Treningi mehkih veščin (motivacija, reševanje konfliktov, bonton).
6. Trajnostni razvoj in varstvo okolja (delavnice za turistične ponudnike na temo trajnostni turizem, zdravilstvo, zeliščarstvo, biološka raziskovanja).

7. Podjetništvo in razvoj kariere (pisanje življenjepisov in motivacijskih pisem, črpanje evropskih sredstev, izobraževanja na področju trženja in marketinga).
8. Jezikovni tečaji (cenejši jezikovni tečaji, različni tečaji, francoščina/nemščina/italijanščina/drugi jeziki).
9. Socialne vede (prostovoljstvo, pomoč drugim, delavnica vzgoje otrok za bodoče starše, mediacija).

Poleg predlogov so mladi v anketi izpostavili še tri ukrepe, ki bi jih bilo treba izvesti na območju obalnih občin:

- Potreba po ureditvi prostora za učenje in skupinsko delo v Kopru.
- Ponudba mentorstev za izbrana področja (vodenje odrasle osebe kot uvajanje v poklic/delovno mesto, ki ga želimo opravljati).
- Potreba po ureditvi prostora, kjer bi se lahko družili podobno misleči ljudje in delili svoje izkušnje, znanja, kakršnakoli že in v kakršnikoli obliki.

V anketi smo spraševali tudi, v kolikšni meri se mladim zdi, da neformalno izobraževanje pomaga pri pridobivanju zaposlitve. Anketirani so na lestvici od 1 (sploh ne pomaga) do 10 (v celoti pomaga) ocenili vpliv neformalnega izobraževanja. Iz tabele 13 je razvidno, da so anketiranci ocenili, da neformalno izobraževanje pri pridobivanju zaposlitve pomaga (ocena 6,6). Pri tem je zanimivo, da ženske v večji meri menijo, da neformalno znanje pomaga pri pridobivanju zaposlitve (ocena 6,9) kot moški (6,1).

Tabela 13: Ocena pomoči neformalnega izobraževanja pri pridobivanju zaposlitve

Povprečna ocena na lestvici od 1 (sploh ne pomaga) do 10 (v celoti pomaga)	
POVPREČJE VSEH ANKETIRANIH	6,6
Po spolu	
Moški	6,1
Ženska	6,9

12.4 ZAPOSLOVANJE

Skupaj 322 anketirancev (96,1 %) je odgovorilo na vprašanje o povprečnem mesečnem neto prihodku. Od tega jih petina (20,8 %) ni želela odgovoriti na vprašanje, več kot desetina (12,4 %) pa ni vedela, kolikšen je njihov povprečen mesečni prihodek.

Mladi, sodelujoči v anketi, v povprečju zaslužijo 301,15 EUR, pri čemer nastajajo velike razlike glede na zaposlitveni status anketiranih (glej tabelo 14).

Tabela 14: Povprečni neto mesečni prihodki, glede na zaposlitveni status

Prihodek (v EUR)	Število odgovorov	Zaposlitveni status			
		Dijak/-inja	Študent/-ka	Delovna razmerja	Brezposeln/-a
0	43	22	14	0	7
0–300	105	54	46	3	2
300–600	34	6	21	3	4
600–900	16	0	5	11	0
900–1200	14	0	0	14	0
Nad 1200	3	0	0	3	0

Tabela 15 primerja povprečne neto mesečne prihodke moških in ženskih, ki so sodelovali v raziskavi. Primerjava med spoloma kaže, da imajo anketirane dijakinje v povprečju nižji mesečni prihodek od dijakov, obratno pa imajo ženske s statusom študenta višje prihodke od moških s statusom študenta. Razlika med prihodki moških in žensk v delovnem razmerju, ki so bili vključeni v anketo znaša 218,42 EUR (glej tabelo 15).

Tabela 15: Povprečni neto mesečni prihodki, glede na zaposlitveni status in spol

Prihodek (v EUR)	Zaposlitveni status								
	Dijak/-inja			Študent/-ka			Delovna razmerja		
	M	Ž	Vsi	M	Ž	Vsi	M	Ž	Vsi
Prihodek (v EUR)	127,59	114,68	119,24	208,24	316,22	269,77	1001,15	782,73	861,32

Iz grafa 8 je razvidno, da več kot polovica anketiranih mladih (56,1 %) želi pridobiti oziroma ohraniti zaposlitev na območju obalnih občin. Iz tabele 16 je razvidno, da glede na spol ne prihaja do večjih razlik.

Obrazložitve, ki jih mladi navajajo so združene v šest razlogov za pridobitev oziroma ohranitev zaposlitve na območju obalnih občin:

- Navezanost na okolje (primer obrazložitve: »Ker živim tukaj, imam prijatelje in vse kar mi je ljubo.«).
- Dobro počutje na območju obalnih občin (primer obrazložitve: »Tukaj se počutim dobro in domače. Všeč mi je življenje na obali.«).
- Želim ostati, a ne na račun boljše zaposlitve (primer obrazložitve: »Želel bi si ostati na območju obalnih občin, a ne za ceno dobre zaposlitve«).
- Zaposlitev blizu doma (primer obrazložitve: »Želim delati blizu doma. Zaposlitev na obali mi omogoča bivanje v domačem okolju.«).

- Želja prispevati k razvoju domačega okolja (primer obrazložitve: »Tukaj sem rojena in tukaj želim ostati ter s svojim pridobljenim znanjem vplivati na razvoj te regije.«).
- Perspektivnost okolja (primer obrazložitve: »Tukaj je turizem in v tem se vidim.«).

Graf 8: Želja pridobiti/ohraniti zaposlitev na območju obalnih občin

VPR. št. 19: ALI SI ŽELIŠ PRIDOBITI/OHRANITI ZAPOSLOITEV NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN?

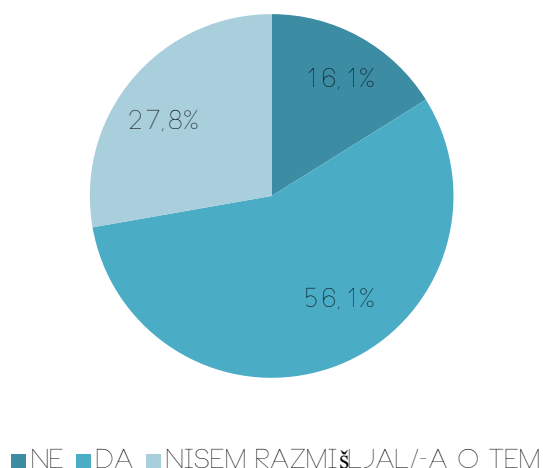

Tabela 16: Želja pridobiti/ohraniti zaposlitev na območju obalnih občin, glede na spol

Želja pridobiti/ohraniti zaposlitev na območju obalnih občin			
	Število M	Število Ž	Vsi
Ne	15	39	54
Da	76	112	188
Nisem razmišljal/-a o tem	45	48	93

Iz grafa 8 je razvidno, da manjši delež (16,1 %) anketiranih zaposlitve na območju obalnih občin ne želi pridobiti oziroma ohraniti. Pri tem je razlika med spoloma večja, saj si zaposlitve ne želi dobra desetina moških (11,0 %) in skoraj petina žensk (19,6 %).

Anketirani kot razloge, zakaj si ne želijo pridobiti oziroma ohraniti zaposlitve na območju obalnih občin, navajajo:

- Neperspektivnost okolja (primer obrazložitve: "Na tem območju trenutno ne vidim zaposlitvenih možnosti.").
- Karierna orientacija (primer obrazložitve: "Sem nogometaš in svoje kariere nočem nadaljevati v Sloveniji, saj so tukaj plače nižje in nogomet kot šport tukaj ni najbolje razvit.").
- Želja po delu v tujini (primer obrazložitve: "Želim se zaposliti in živeti v drugi državi, saj menim da imajo boljše pogoje za delo in življenje.").
- Primarna osredotočenost na drugo okolje (primer obrazložitve: "Tukaj samo študiram. Službo si želim poiskati v svoji domači okolici.").

V anketi smo mlade spraševali tudi o pripravljenosti preseliti se za dalj časa ali trajno zaradi zaposlitve. Kot je razvidno iz tabele 17 se je največ anketiranih pripravljenih zaradi zaposlitve za dalj časa ali trajno preseliti v drugo občino na območju obalnih občin (67,5 %) oziroma v druge tuje države (65,7 %). Najmanj so se anketirani mladi pripravljeni zaradi zaposlitve preseliti v sosednji državi, Italijo (43,9 %) in Hrvaško (44,2 %).

Več kot četrtina vprašanih (27,8 %) ni razmišljala o tem, ali želi pridobiti oziroma ohraniti zaposlitev na območju obalnih občin. Razlog za to so:

- Osredotočenost na šolanje (primer obrazložitve: "Prvo bi rad zaključil študij šele potem pa bi razmišljal o zaposlitvi.").
- Odsotnost razmišljanja o delu (primer obrazložitve: "Imam še čas.").
- Osredotočenost na pridobitev zaposlitve (primer obrazložitve: "Nisem še razmišljal o tem, saj razmišljam če bom zaposlitev sploh dobil.").

Tabela 17: Pripravljenost preseliti se za dalj časa ali trajno zaradi zaposlitve

	Ne	Da	Ne vem
Preselitev v drugo občino na območju obalnih občin	70	226	39
V drugi kraj države	62	202	71
V Italijo	147	134	54
Na Hrvaško	148	119	68
V druge tuje države	45	220	70

Mladi so podali 96 predlogov, za ureditev problematike zaposlovanja mladih. Ključen in največkrat pojavljajoč se predlog je bil vezan na reševanje problema pomanjkanja izkušenj pri iskanju prve zaposlitve. Pri tem so anketirani na primer navedli: *»Za vsako delo rabimo izkušnje, vendar jih ne moremo pridobiti, če nas nikjer ne zaposlijo.«*. Seznam predlaganih ukrepov vsebuje osem predlogov:

1. Subvencije za zaposlovanje mladih v lokalnem okolju (javna dela, spodbude za

prve zaposlitve, subvencije za podjetja ki zaposlujejo mlade).

2. Izobraževanje in podpora mladim podjetnikom (več programov kot je Podjetno v svet podjetništva).
3. Priprava in izvedba občinskih projektov v katere so vključeni mladi (pridobivanje izkušenj, vključevanje v skupnost, mreženje).
4. Povezanost ključnih akterjev (sodelovanje podjetij/mladinskih centrov/zavoda/fakultet in skupno iskanje zaposlitvenih možnosti za mlade).
5. Natečaji za šolajoče se mlade (lokalna podjetja, ki si delajo bazen kadrov).
6. Spodbude za mentorstvo na delovnem mestu (to bi omogočalo pridobitev izkušenj, ki so skoraj vedno zahtevane v razpisih za delo).
7. Razvoj strategij oz. programov za razvoj kompetenc (poudarek na gradnji izkušenj).
8. Izboljšan sistem obveščanja o prostih delovnih mestih.

12.5 STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

Iz grafa 9 je razvidno, da skoraj dve tretjini anketiranih (64,2 %) trenutno živi pri starših oziroma skrbnikih. Nekaj manj kot petina vprašanih (19,1 %) med tednom biva zunaj domačega kraja (gre za tiste anketirane, ki se šolajo na območju obalnih občin, prihajajo pa iz drugih krajev po Sloveniji). Manj kot desetina (8,1 %) vprašanih stanuje v zasebnem najemnem stanovanju. Majhen odstotek anketiranih mladih (1,8 %) stanuje v lastnem stanovanju oziroma hiši.

V tabeli 18 se nahaja prikaz stanovanjske ureditve glede na leta anketiranih. Anketirani, stari med 15 in 19 leti, so dijaki in dijakinje, ki v veliki večini živijo pri starših (92,8 %). Med mladimi, starimi med 20 in 24 leti, je kar več kot polovica dijakov oziroma študentov, ki med tednom bivajo zunaj domačega kraja (51,8 %). Preostali po večini živijo pri starših/skrbnikih (30,9 %) ali v zasebnih najemnih stanovanjih (10,0 %). Lastno stanovanje oziroma hišo ima en anketirani (0,9 %). Več kot polovica anketiranih, starih od 25 do 29 let (54,2 %), živi pri starših oziroma skrbnikih. Dobra petina (23,6 %) jih stanuje v zasebnem ali neprofitnem najemnem stanovanju. V lastnem stanovanju oziroma hiši živi zgolj manjši del anketiranih (6,9 %).

Graf 9: Stanovanjska ureditev

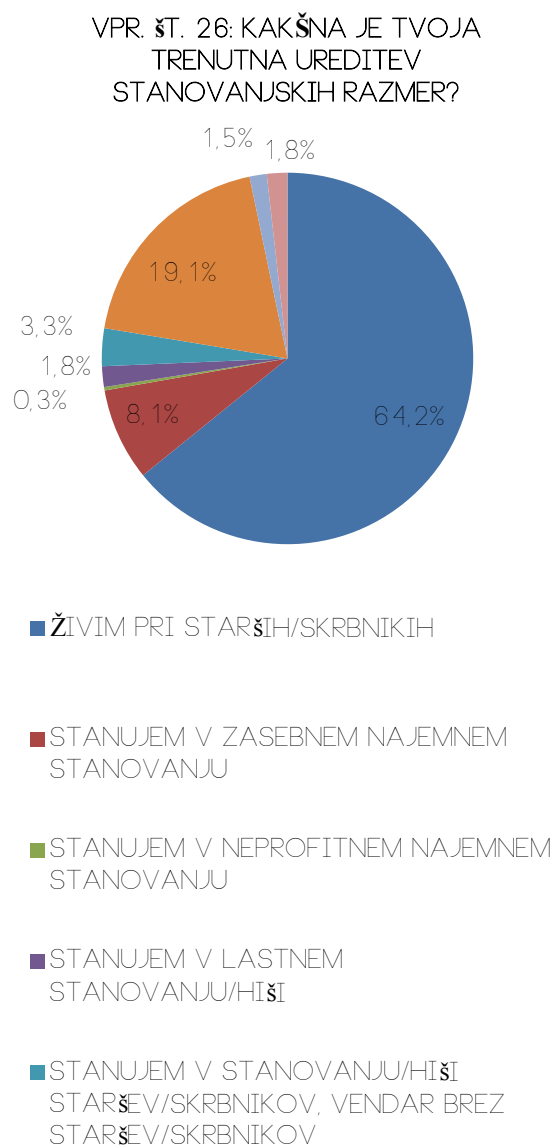

Tabela 18: Stanovanjska ureditev glede na starost

	15-19 let	20-24 let	25-29 let
Živim pri starših/skrbnikih	142	34	39
Stanujem v zasebnem najemnem stanovanju	0	11	16
Stanujem v neprofitnem najemnem stanovanju	0	0	1
Stanujem v lastnem stanovanju/hiši	0	1	5
Stanujem v stanovanju/hiši staršev/skrbnikov, vendar brez staršev/skrbnikov	3	4	4
Sem dijak oz. študent in med tednom bivam zunaj domačega kraja	6	57	1
Stanujem pri partnerju/partnerici	2	1	2
Drugo	0	2	4

	Skupaj	153	110	72
Povprečno zadovoljstvo anketiranih z bivanjskimi razmerami je na lestvici od 1 do 10 ocenjeno s 7,3. Kot je razvidno iz tabele 19, zadovoljstvo z leti upada. Tako je povprečna ocena zadovoljstva v starosti med 25 in 29 leti zgolj še 5,4. Zanimivo je, da je zadovoljstvo z bivanjskimi razmerami nizko tudi pri anketiranih, ki so že v delovnih razmerjih (povprečna ocena 5,7).				

Tabela 19: Ocena zadovoljstva z bivanjskimi razmerami, glede na zaposlitveni status in starost

Povprečna ocena na lestvici od 1 (sploh nisem zadovoljen/zadovoljna) do 10 (popolnoma sem zadovoljen/zadovoljna)		
POVPREČJE ANKETIRANIH	VSEH	7,3
Po zaposlitvenem statusu		
Dijak/-inja		8,2
Študent/-ka		7,0
Delovna razmerja		5,7
Brezposeln/-a		5,5
Po starosti		
15–19 let		8,3
20–24 let		7,3
25–29 let		5,4

Mladi anketirani so podali 53 predlogov, ki bi prispevali k ureditvi stanovanjskih razmer mladih v obalnih občinah. Seznam predlaganih ukrepov vsebuje osem predlogov:

1. Vzpostavitev fundacije, ki skrbi za študentska stanovanja (posebej nadarjeni in tisti iz finančno šibkega okolja kot prejemniki).
2. Enotna baza ponudnikov neprofitnih/subvencioniranih najemnih stanovanj z informacijami o postopkih prijave.
3. Izboljšanje stanovanjskih kapacitet za šolajoče se mlade (posodobitev dijaškega doma, izgradnja študentskega doma - sprostitev povpraševanja po zasebnih najemnih stanovanjih in s tem upad cen in lažje osamosvajanje mladih).
4. Dvig dostopnih neprofitnih najemnih stanovanj (obnovljena oziroma zgrajena stanovanja izključno za mlade, subvencije za mlade (tudi mlade brez družin).
5. Dolgoročni najem neurejenih nepremičnin za mlade s kasnejšim odkupom (rent-to-buy sistem).
6. Aktivno zagovarjanje potrebe po nadzoru nad najemodajalci na državni ravni (oddajanje stanovanj neprimernih za bivanje, določitev zgornje meje cene za m² najemniškega stanovanja).
7. Gradnja stanovanjskih blokov/občinski odkup blokov propadlih gradbincev za mlade z zagotovljenimi nizkimi obrestnimi merami za kreditiranje (primer stanovanjski kompleks za mlade v Umagu).

12.6 MOBILNOST

Največji delež anketiranih mladih (39,9 %) ne uporablja javnega prevoza. Preostali najpogosteje uporabljajo (pri)mestni avtobus (33,7 %) in medkrajevni avtobus (26,1 %). Kolo na izposajo koristi zanemarljiv delež anketiranih mladih (0,3 %). Vsi podatki so predstavljeni v grafu 10.

Glede na zaposlitveni status se raba javnega prevoza izrazito spreminja. Iz tabele 20 je razvidno, da so dijaki in dijakinje edina skupina, ki v večji meri koristi javni prevoz (81,9 %). (Pri)mestni ali medkrajevni avtobus uporablja več kot tretjina študentov (38, 1 %), nekaj manjši odstotek brezposelnih (34,8 %) in zgolj četrtina anketiranih v delovnih razmerjih (24,3 %).

Graf 10: Pogostost uporabe oblik javnega prevoza na območju obalnih občin

VPR. ŠT. 29: KATERE OBLIKE JAVNEGA PREVOZA NAJPOGOSTEJE UPORABLJAŠ NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN?

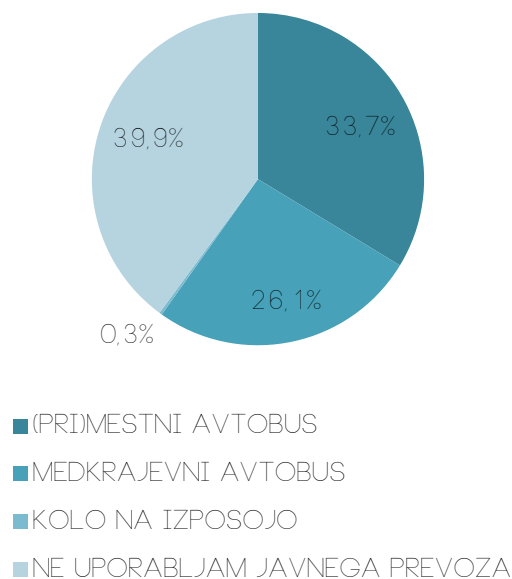

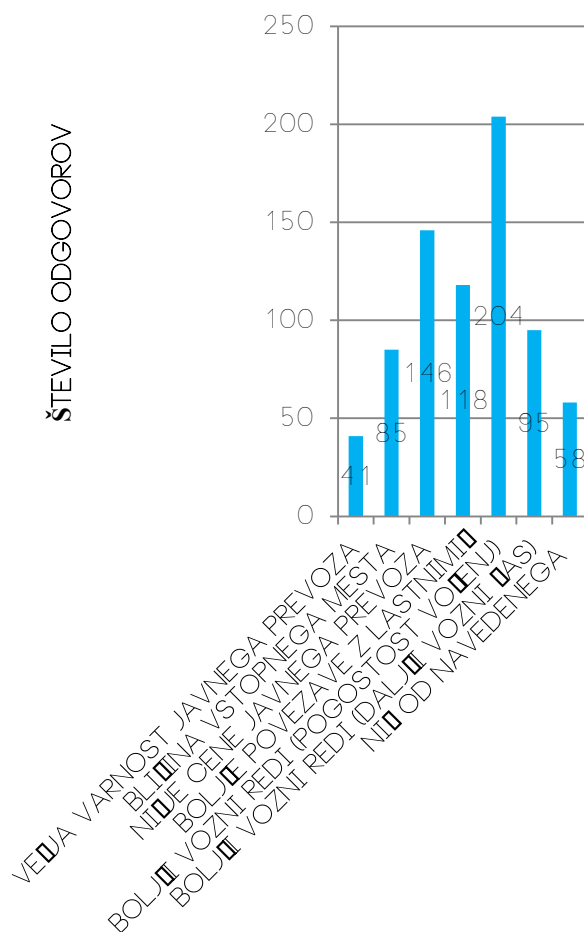
Tabela 20: Raba javnega prevoza, glede na zaposlitveni status

	(Pri)mestni avtobus ali medkrajevni avtobus	Ne uporabljam javnega prevoza
Dijak/-inja	127	28
Študent/-ka	45	73
Delovna razmerja	9	28
Brezposeln/-a	8	15

Kot je razvidno iz grafa 11, največ anketirancev meni, da bi jih k manjši rabi avtomobila spodbudile bolj pogoste vožnje javnih avtobusnih prevozov (dejavnik je izbralo 60,9 % anketiranih). Drugi pomemben dejavnik, ki bi jih spodbudil k manjši rabi avtomobila, so nižje cene javnega prevoza (dejavnik je izbralo 43,6 % anketiranih). Nekaj več kot šestina vprašanih (17,3 %) meni, da jih navedene spremembe ne bi spodbudile k manjši rabi avtomobila. Najmanjšo spodbudo vidijo anketirani v zagotavljanju večje varnosti javnega prevoza (12,2 %). Povprečna ocena varnosti javnega prevoza je bila 7,6 (na lestvici od 1 do 10).

Graf 11: Spremembe na področju javnega prevoza za zmanjšanje rabe avtomobila

VPR. ŠT. 34: KAKŠNE SPREMEMBE BI BILE POTREBNE NA PODROČJU JAVNEGA PREVOZA V OBALNIH OBČINAH, DA BI TE TO VZPODBUDILO K MANJŠI RABI AVTOMOBILA?

12.7 DRUŽBENE DEJAVNOSTI

V anketi smo vprašane prosili, da nam naštejejo mladinske organizacije/organizacije za mlade, ki jih poznajo na območju obalnih občin. Rezultati so prikazani v grafu 12. Najbolj prepoznavni na Obali so študentski klubi, med njimi ima najvišjo prepoznavnost Klub študentov občine Koper. V svojih odgovorih ga je omenila skoraj polovica vseh vprašanih (45,1 %) oziroma skoraj dve tretjini (62,1 %), če upoštevamo zgolj tiste, ki so odgovorili oziroma so poznali katero izmed organizacij. Mladi v obalnih občinah dobro poznajo tudi Študentsko organizacijo univerze na Primorskem (23,9 %) in Kulturno izobraževalno društvo PiNA (16,4 %). Med bolj poznanimi organizacijami je poleg navedenih še Društvo prijateljev zmernega napredka (11,0 %).

Med ostale organizacije (ki skupaj predstavljajo 6,6 % vseh odgovorov) so se uvrstile vse tiste, ki so jih anketirani omenili največ dvakrat: Ljudska univerza, CKŠP Izola, Mladinski klub Izola, KT1, Nefiks, CŠOD, Talia, Francosko društvo, Zdrava zabava, dijaška skupnost, UMMI, Sirena, gasilsko društvo, društvo biopsihologov, PUM, podjetniški inkubator, glasbena šola, PRIMSS,

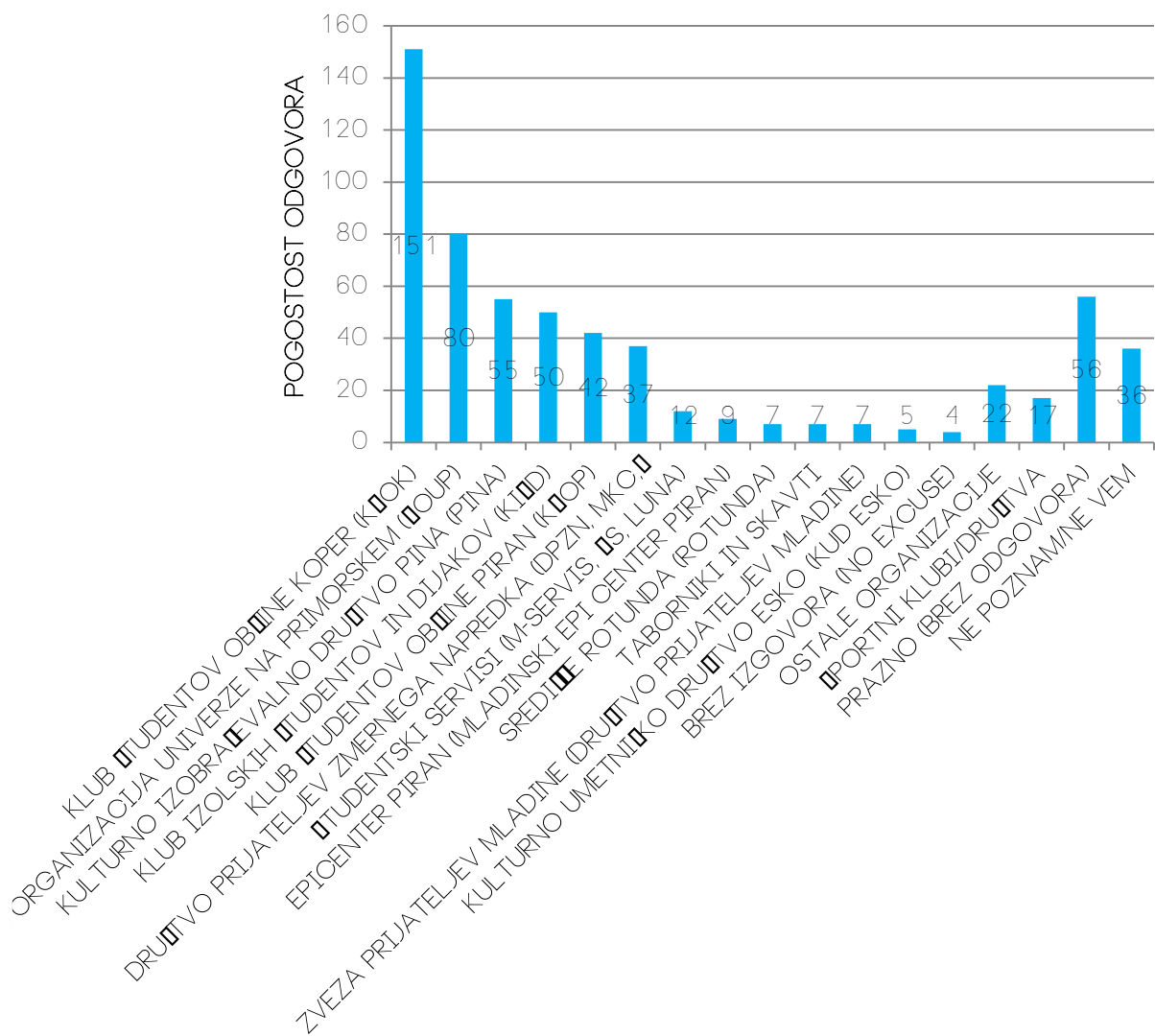
Krizni center Koper, Klub aktivne mladine KAM, društvo ANIMOV.

Med športne klube (ki skupaj predstavljajo 5,1 % vseh odgovorov) so se uvrstila športna društva in klubi, ki so jih anketirani omenili največ dvakrat: RK Piran, Flip, Baletni klub Metulj, NK Piran, KK Portorož, ŠD Target, JK Pirat, PK Koper, RK Burja, RK ČURD Koper, VK Argo Izola, VK Piran, VK Nautilus, KK Žusterna, KK Splošna plovba, Plezalno društvo Koper.

Šestina vprašanih (16,7 %) na vprašanje ni odgovorila, desetina anketiranih mladih (10,7 %) pa ni vedela za nobeno organizacijo oziroma ne pozna nobene mladinske organizacije/organizacije za mlade na območju obalnih občin.

Graf 12: Mladinske organizacije/organizacije za mlade na območju obalnih občin po poznavanju s strani anketiranih

VPR. ŠT. 36: NAŠTEJ MLADINSKE ORGANIZACIJE/ORGANIZACIJE ZA MLADE NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN, KI JIH POZNAŠ.

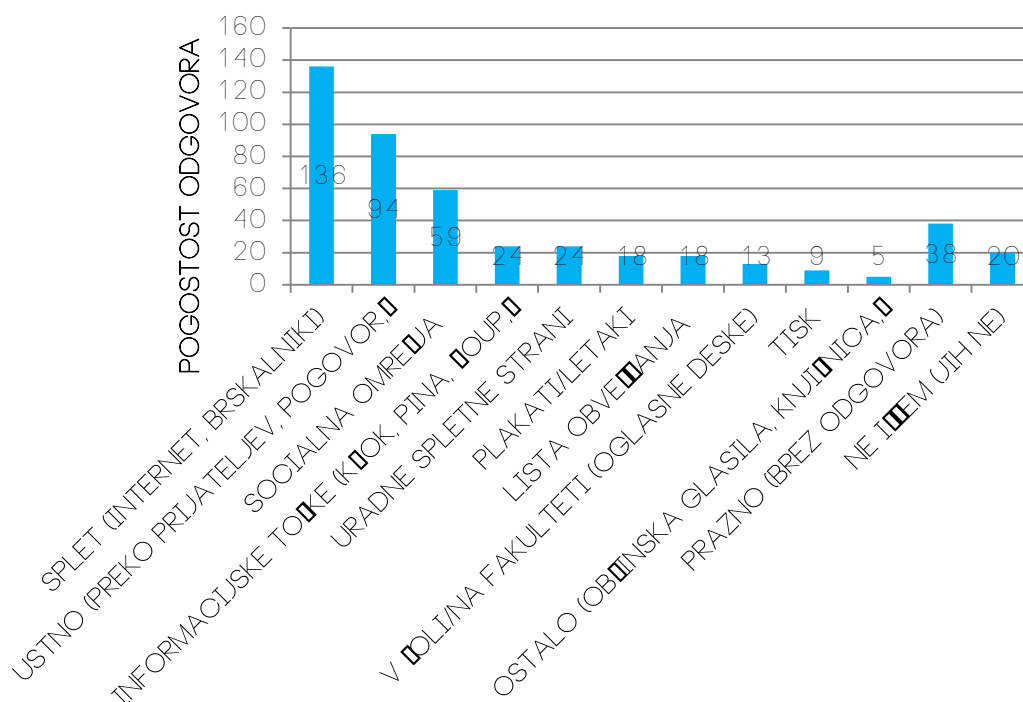
V nadaljevanju smo anketirane povprašali tudi o tem, kje pridobivajo informacije o aktivnostih, dejavnostih in programih mladinskih organizacij/organizacij za mlade (odgovori so predstavljeni na grafu 13). Mladi največ informacij pridobivajo neposredno preko spleta (tako da iščejo informacije ki jih zanimajo, in uporabljajo brskalnike). Na tak način se informira nekaj več kot dve petini vprašanih (40,6 %). Drugi pogost način informiranja je preko pogovorov s prijatelji, vrstniki, starši (28,1 %). Anketirani kot načine, na katere se informirajo, navajajo še socialna omrežja (družbena omrežja, profili društev, FB KŠOK, dogodki na Facebooku, FB-profilu organizacij, FB Radio Capris) (17,6 %), uradne spletne strani organizacij (KŠOK, PiNA, ŠOUP, spletne strani društev, KIŠD, strani

organizacij, Zdrava zabava, Obala.net, občinske strani) in informacijske točke (pri obeh 7,2 % vprašanih). Ostali kanali informiranja so plakati/letaki in liste obveščanja (pina informator, kšok info, newsletter, elektronski obvestilnik, informatorji, rsm lista), oba sta bila omenjena pri dvajsetini anketiranih (5,4 %). Manj kot dvajsetina anketiranih omenja še neposredno informiranje preko šol/fakultet, tisk, občinska glasila, knjižnico, študentske servise in radio.

Nekaj več kot desetina anketiranih na vprašanje ni odgovorila (11,3 %), nekaj več kot dvajsetina pa informacij ne išče (6,0 %).

Graf 13: Kje se pridobivajo informacije o aktivnostih mladinskih organizacij/organizacij za mlade

VPR. ŠT. 38: KJE PRIDOBIVAŠ INFORMACIJE O AKTIVNOSTI, DEJAVNOSTIH IN PROGRAMIH MLADINSKIH ORGANIZACIJ/ORGANIZACIJ ZA MLADE?

ČETRTO POGLAVJE

SKLEP ANALIZE

NAMESTO ZAKLJUČKA
VIRI IN LITERATURA

13 NAMESTO ZAKLJUČKA

V začetku leta 2014 je imelo prijavljeno stalno prebivališče na območju obalnih občin 14.035 mladih, kar predstavlja skoraj šestino (16,0 %) celotne populacije obalnih občin. Opravljena raziskava med mladimi prebivalci obalnih občin je pokazala, da mladi menijo, da je za njih delno poskrbljeno. Pri tem so z oceno bolj kritični tisti mladi, ki so že v delovnih razmerjih ali pa so brezposelni. Bolj nezadovoljni s tem, kako je za mlade poskrbljeno na območju obalnih občin, so tisti, ki so večji del svojega življenja preživel na tem območju.

Izobraževanje

Mladi iz obalnih občin živijo na območju, ki ima nadpovprečno izobraženo prebivalstvo v primerjavi s slovenskim povprečjem. Po drugi strani pa imajo obalne občine nižjo stopnjo vključenosti mladih v starosti 20–29 let v terciarno izobraževanje od slovenskega povprečja, nižje število študentov na 1000 prebivalcev in nižje število diplomantov na 1000 prebivalcev od slovenskega povprečja. Ta dva kazalnika sta nižja od vseh statističnih regij v Sloveniji (RRCK, 2014).

Ukrep obalnih občin na področju izobraževanja, usmerjen v dvig ravni izobraženosti prebivalstva, je štipendiranje. Občine samostojno in preko skupnih programov (enotna regijska shema, nagrada za posebne dosežke) dopolnjujejo državne štipendijske politike. Mestna občina Koper kot edina obalna občina nudi infrastrukturno podporo univerzitetnemu programu. Prav tako je edina občina, na kateri so mladi v letu 2013 in 2014 opravljali študijsko prakso. Ukrepi, ki jih občine ne izvajajo, se pa navajajo kot primeri dobre prakse, so knjižnica diplomskih nalog s kritjem stroškov diplome; podeljevanje kadrovskega štipendij, namenjenih izobraževanju za poklice v občinski upravi in v

javnih institucijah, katerih ustanoviteljica je občina; zagotavljanje možnosti opravljanja študijske prakse v občinski upravi in drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju (Občina Izola, Občina Piran) ter zagotavljanje infrastrukturne podpore univerzitetnim programom.

Del izobraževanja mladi po trenutnih trendih radi opravljajo izven države, v kateri študirajo. Najpomembnejši program mednarodne izmenjave študentov terciarnega izobraževanja, ki omogoča študentom kratkotrajno bivanje in izpopolnjevanje v tujini, je Erasmus. Do leta 2012 je program omogočil opravljanje dela študija v tujini več kot trem milijonom študentov. V študijskem letu 2011/12 je na študijsko izmenjavo po programu Erasmus odšlo 1.411 slovenskih študentov (SURS, 2012). V raziskavi smo zato mlade povprašali, ali menijo, da se bodo v prihodnosti udeležili izobraževanja v tujini. Odločenih, da se bodo takšnih izobraževanj udeležili, je enak delež kot tistih, ki so odločeni, da se izobraževanj ne bodo udeležili. Nekaj manj kot polovica vseh vprašanih pa dopušča možnost, da se bo v prihodnosti takšnega izobraževanja udeležila. Iz rezultatov bi lahko sklepali, da so mladi odprti za izobraževanja v tujini. Hkrati je pomemben delež mladih neodločen, zato je pomembno, da izobraževalne institucije, mladinske organizacije in organizacije za mlade ustrezno informirajo mlade o možnostih, jim svetujejo in jih vodijo skozi proces prijave na programe mobilnosti.

Skladno s porastom koriščenja programov mobilnosti in geografsko umeščenostjo obalnih občin smo v raziskavi preverjali, kakšno je poznavanje tujih jezikov. Mladi, ki so sodelovali v raziskavi, od vseh tujih jezikov najbolje govorijo angleško. Polovica vprašanih mladih kot dobro ali zelo dobro ocenjuje svoje znanje italijanščine oziroma znanje jezikov s področja bivše

Jugoslavije. Poznavanje preostalih jezikov je slabše. Če splošne rezultate poznavanja italijanskega jezika primerjamo s krajem bivanja v večjem delu življenja vprašanih, ugotovimo, da se delež tistih, ki dobro ali zelo dobro govorijo italijansko, med mladimi, ki so večino časa preživeli na območju obalnih občin, dvigne (na skoraj tri petine), močno pa upade med tistimi, ki večine časa niso preživeli na območju obalnih občin (nekaj več kot desetina). Iz rezultatov bi lahko sklepali, da znanje italijanščine predstavlja primerjalno prednost mladih, ki so večino časa preživeli na območju občin, v primerjavi z mladimi iz preostalih predelov Slovenije. Hkrati rezultati spodbujajo k razmisleku o vlogi italijanščine na območju obalnih občin in njeni prihodnosti.

Mladi se v formalni izobraževalni sistem vključujejo z namenom pridobivanja znanja in sposobnosti, na podlagi katerih bodo lahko na trgu dela pridobili zaposlitev. Vendar formalno izobraževanje mladim nudi le del znanj in spretnosti, potrebnih za pridobitev poklicne kvalifikacije. Preostale ključne kompetence mladi pridobijo z neformalnim izobraževanjem. Z raziskavo smo želeli preveriti, v kolikšni meri mladi menijo, da neformalno izobraževanje pomaga pri pridobivanju zaposlitve. Preden smo jim zastavili to vprašanje, nas je zanimalo, ali poznajo pomen besedne zveze »neformalno izobraževanje«. Poznalo jo je nekaj manj kot polovica vseh vprašanih mladih, ki so pomen tudi razložili. Pomembno je opozoriti na vpliv nezainteresiranosti za zapis odgovora in zato izbiro odgovora »ne«. Kljub temu bi iz rezultatov lahko sklepali, da je treba na območju obalnih občin krepiti poznavanje neformalnega izobraževanja. Mladi anketirani so ocenili, da neformalno izobraževanje pomaga pri pridobivanju zaposlitve. Ženske so višje vrednotile doprinos neformalnega izobraževanja pri pridobivanju zaposlitve kot moški. Iz rezultata bi lahko sklepali, da izkušnja z neformalnim izobraževanjem dviguje občutek doprinosa, saj se ženske v povprečju v večji meri vključujejo v

neformalna izobraževanja kot moški (Andragoški center Slovenije, 2010).

Predlogi za neformalna izobraževanja, ki po mnenju mladih manjkajo na območju obalnih občin, so zanimivi z vidika informiranosti o vsebinah, ki so na voljo na območju obalnih občin. Kot je razvidno iz PRILOGE 4, na območju namreč obstajajo izobraževanja na področju kulture in umetnosti (dve organizaciji sta v letu 2014 pripravili usposabljanje na področju kulturnega menedžmenta, organizirani so tedenski oziroma mesečni dogodki s filozofskimi vsebinami – javna predavanja, bralni seminarji, okrogle mize, filozofske čajanke), tečaje ročnih spretnosti izvajajo študentski klubi in druge nevladne organizacije, prav tako številne organizacije delajo na področju podjetništva in razvoja kariere, ugodne jezikovne tečaje ponuja več mladinskih organizacij. Iz rezultatov bi lahko sklepali, da je informiranost mladih o ponudbi neformalnih izobraževanj v obalnih občinah šibka.

Informiranje

V raziskavi smo želeli preveriti, ali mladi aktivno iščejo informacije o možnostih zaposlovanja, izobraževanja, mobilnosti, pristočnega udejstvovanja, vključevanja v javne zadeve v obalnih občinah. Aktivnih iskalcev informacij je bilo nekaj več kot dve tretjini vprašanih.

Mladi so v raziskavi kot orodje, ki ga najpogosteje uporabljajo za iskanje oziroma pridobivanje informacij o aktualni ponudbi neformalnih izobraževanj, izpostavili splet. V največjem deležu menijo, da bi se informacije, ki zadevajo mlade, morale nahajati na spletnih straneh organizacij za mlade in mladinskih organizacij. Rezultati so povezani s trendi na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije, saj je leta 2013 je kar 89,7 % mladih uporabljalo računalnik vsak dan, enak odstotek jih je vsakodnevno uporabljalo

internet, v spletnih in družbenih omrežjih pa je redno sodelovalo 83,6 % mladih. Drugi najpogostejši način iskanja oziroma pridobivanja informacij je ustno pridobivanje informacij. Mladi najmanj informacij pridobivajo oziroma iščejo preko spletnih informatorjev in list obveščanja oziroma preko letakov in plakatov. Iz pregleda in popisa mladinskih organizacij in organizacij za mlade na območju obalnih občin (glej PRILOGA 4) je razvidno, da ima največ organizacij svoj profil na socialnem omrežju Facebook (88 %) oziroma vzpostavljeno lastno spletno stran (84 %). Nekaj več kot četrtina organizacij (26 %) ima svoj profil na YouTubu, nekaj manj kot četrtina organizacij (24 %) pa na Twitterju. Vse obalne občine imajo vzpostavljene uradne spletne strani, občina Izola uporablja tudi socialna omrežja (Facebook in Twitter), Mestna občina Koper in Občina Piran pa nimata uradnih občinskih profilov na družbenih omrežjih. Z mladimi tako kot z drugimi občani komunicirajo preko uradne spletne strani in občinskih glasil, mladim pa na nobenem od navedenih kanalov ni namenjen poseben sklop, odsek ali rubrika.

Mladi so podali tudi predloge za izboljšanje informiranosti mladih na območju obalnih občin. Skupna točka vseh predlogov je sodelovanje več akterjev na področju mladine. Na podlagi predlogov bi lahko sklepali, da mladi pogrešajo skupno delovanje akterjev in urejeno, poenostavljeno in na nekaj mestih skoncentrirano informiranje o področjih, ki se jih dotikajo.

Med mladimi, ki so izpolnili anketni vprašalnik in aktivno iščejo informacije, jih ima več kot dve tretjini dovolj informacij o možnostih izobraževanja, nekaj manj kot tri petine pa o mobilnosti. Mladi so v odgovorih navedli, da nimajo dovolj informacij o javnih zadevah in o možnostih zaposlovanja v obalnih občinah.

Zaposlovanje

Na območju obalnih občin smo v sklopu analize identificirali šest institucij, ki delujejo na področju karijerne orientacije in spodbujanja podjetništva (glej PRILOGA 2). Institucije omogočajo podporo mladim pri njihovem osebnem in kariernem razvoju, svetovanja za izobraževanje in razvoj kariere, podporo pri razvoju podjetniških idej, pridobivanju novih znanj in veščin, navezovanju stikov z zaposlovalci in razvoju socialnega podjetja. Mladi v raziskavi kot ukrep na področju zaposlovanja mladih poudarjajo pomen izobraževanja in podpore mladim podjetnikom, prav tako pa opozarjajo na potrebo po izboljšanju sistema obveščanja o prostih delovnih mestih. Obalne občine sofinancirajo programe karijerne orientacije, načrtovanja in svetovanja na področju zaposlovanja. Nobena izmed obalnih občin pa nima urejenega opravljanja pripravništev v občinski upravi in v drugih javnih institucijah v občinskem upravljanju, niti tega ne načrtujejo v prihodnosti. Prav tako na področju vajeništva oziroma pripravništva nimajo urejenega sistema in politik sofinanciranja.

Kot najbolj potreben ukrep za ureditev problematike zaposlovanja mladi v raziskavi navajajo reševanje problema pomanjkanja izkušenj pri iskanju prve zaposlitve. Med predlogi omenjajo subvencije za zaposlovanje mladih v lokalnem okolju, spodbude za mentorstvo na delovnem mestu, pripravo in izvedbo občinskih projektov, v katere so vključeni mladi, in pripravo natečajev za šolajoče se mlade. Vse občine sofinancirajo programe spodbujanja delovne aktivnosti brezposelnih oseb v nevladnih organizacijah, Mestna občina Koper in Občina Piran tudi v javnih zavodih. Občine ne vodijo evidence, koliko javnih del opravljajo brezposelni mladi, in torej nimajo podatkov o tem, koliko so ukrepi namenjeni mladim brezposelnim. Vse občine tudi sofinancirajo programe za samozaposlovanje in (socialno) podjetništvo, vendar to ni ciljno usmerjeno na mlade. Poleg teh ukrepov Občina Piran subvencionira obrestne mere za kredite za malo

gospodarstvo, a v zadnjih letih na ukrep ni odzivov, ponovno pa ti niso usmerjeni zgolj na mlade. Ciljnih ukrepov za mlade obalne občine na področju zaposlovanja torej ne izvajajo. Prav tako občine nimajo vzpostavljenih (med)občinskih organov za razvoj strategij zaposlovanja mladih. Obalne občine so imele leta 2013 nižjo stopnjo brezposelnosti od slovenskega povprečja. Tudi stopnja brezposelnih mladih je bila istega leta nižja od slovenskega povprečja, čeprav je bila razlika manjša kot pri splošni stopnji brezposelnosti. Pomanjkljive občinske politike na področju zaposlovanja mladih bi bile lahko posledica navedenih statistik.

Več kot polovica mladih je v raziskavi navedla, da si želi pridobiti oziroma ohraniti zaposlitev na območju obalnih občin. Kot razloge navajajo navezanost na okolje, dobro počutje na območju obalnih občin, željo pridobiti zaposlitev blizu doma, perspektivnost okolja in željo prispevati k razvoju domačega okolja. Nekateri tudi obrazložijo, da si sicer želijo ostati, a ne na račun boljše zaposlitve. Nekaj manj kot šestina mladih si ne želi pridobiti zaposlitve na območju obalnih občin. Razlogi, ki jih navajajo, so neperspektivnost okolja, karierna orientacija, želja po delu v tujini in želja po vrnitvi v lastno domače okolje. Posebno pozornost pa je treba nameniti več kot četrtini vprašanih, ki so odgovorili, da še niso razmišljali o tem, ali si tega želijo, in navajali razlog, da ne razmišljajo o delu oziroma so osredotočeni na šolanje. Iz podanih odgovorov bi lahko sklepali, da mladi individualno razvijajo strategije, za katere menijo, da jih bodo pripeljale do končnega uspešnega rezultata, in da primanjkuje (oziroma mladim ni pojasnjeno) poenotenje o želenem kariernem razvoju mladih med ključnimi akterji na področju zaposlovanja mladih. Mladi med predlogi ukrepov v raziskavi omenjajo tako razvoj strategij oziroma programov za razvoj kompetenc kot tudi pomen povezanosti ključnih akterjev.

V anketi smo mlade spraševali tudi o pripravljenosti preseliti se za dalj časa ali trajno zaradi zaposlitve. Največ anketiranih se je pripravljenih zaradi zaposlitve za dalj časa ali trajno preseliti v drugo občino na območju obalnih občin oziroma v druge tuje države. V letu 2013 se je iz Slovenije odselilo 3.342 mladih oseb, med temi je bilo 1.623 tujih državljanov (SURS, 2012). Najmanj so se anketirani mladi pripravljeni zaradi zaposlitve preseliti v sosednji državi, Italijo in Hrvaško.

Mlade smo v raziskavi povprašali tudi o njihovem povprečnem neto mesečnem prihodku. Mladi, sodelujoči v anketi, v povprečju zaslužijo 301,15 EUR. Povprečni mesečni strošek za študij v Sloveniji je leta 2013 znašal nekaj manj kot 600 evrov in se je po primerjavi med raziskavama Evroštudent iz let 2010 in 2013 v zadnjih treh letih zvišal za več kot 100 evrov. Mesečne stroške za študij meri raziskava Evroštudent, ki jo naroča ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Podatki raziskave še niso javno znani, je pa STA uspelo pridobiti neuradne podatke. Iz njih je razvidno, da so povprečni mesečni stroški študenta v letu 2013 znašali 598 evrov. Pri tem so morali 277 evrov pokriti študentje sami (prehrana, prevoz, zavarovanje, komunikacijske storitve). 208 evrov so zanje pokrili starši, država ali drugi (nastanitev, prehrana in prevoz). Dodatnih 113 evrov so stale šolnine, vpisnine in študijsko gradivo (Cjuha, 2014). Povprečen neto mesečni prihodek anketirancev s statusom študenta je 269,77 €, kar predstavlja del, ki ga študentje sami prispevajo k pokritju stroškov. Pri tem je treba poudariti, da so v znesek že vključene morebitne štipendije, kar pomeni, da se stroški, višji od dohodkov, v celoti prelijejo na starše oziroma druge. Mladi, ki so v delovnem razmerju in so v raziskavi odgovorili na vprašanje o neto dohodku, v povprečju zaslužijo 861,32 EUR. Pri tem prihaja do velike razlike med prihodki moških in žensk v delovnem razmerju. Stopnja tveganja revščine med mladimi je v Sloveniji relativno nizka. Glavni razlog za relativno nizko stopnjo

tveganja revščine se skriva v dejstvu, da se slovenski mladi pozno odseljujejo od doma. Mladi si namreč s prihodki, ki jih v povprečju prejemajo, težko privoščijo lastniško ali najemniško stanovanje (SURS, 2012).

Stanovanjska problematika

Leta 2010 je več kot 60 % slovenskih mladih (18–34 let) živelo z vsaj enim od staršev; evropsko povprečje je znašalo nekoliko manj kot 50 %. Tudi če se mladi odselijo od doma, so velikokrat odvisni od staršev. Med mladimi, katerih najstarejši član gospodinjstva je leta 2010 sodil v starostno skupino 18–34 let, je bilo namreč 40 % lastnikov stanovanja, 15,5 % najemnikov, skoraj 45 % pa je bilo uporabnikov, kar pomeni, da niso bili lastniki, za uporabo stanovanja pa istočasno niso plačevali najemnine. Največkrat je šlo za stanovanje v dvostanovanjski hiši, ki si jo delijo s starši (SURS, 2012).

Kar dve tretjini anketiranih mladih trenutno živi pri starših oziroma skrbnikih. Nekaj manj kot petina vprašanih med tednom biva zunaj domačega kraja, manj kot desetina stanuje v zasebnem najemnem stanovanju. Manj kot dva odstotka anketiranih mladih stanuje v lastnem stanovanju oziroma hiši. Anketirani, stari med 15 in 19 leti, so dijaki in dijakinje, ki v veliki večini živijo pri starših (92,8 %). Med mladimi, starimi med 20 in 24 leti, je kar več kot polovica dijakov oziroma študentov, ki med tednom bivajo zunaj domačega kraja (51,8 %). Preostali po večini živijo pri starših/skrbnikih (30,9 %) ali v zasebnih najemnih stanovanjih (10,0 %). Lastno stanovanje oziroma hišo ima manj kot odstotek anketiranih. Več kot polovica anketiranih, starih med 25 in 29 leti, živi pri starših oziroma skrbnikih. Dobra petina jih stanuje v zasebnem ali neprofitnem najemnem stanovanju. V lastnem stanovanju oziroma hiši živi manjši del anketiranih (6,9 %). Mladi so za izboljšanje najemniških stanovanjskih

razmer predlagali enotno bazo ponudnikov neprofitnih/subvencioniranih najemnih stanovanj z informacijami o postopkih prijave in aktivno zagovarjanje potrebe po nadzoru nad najemodajalci na državni ravni.

Povprečno zadovoljstvo anketiranih z bivanjskimi razmerami je na lestvici od 1 do 10 ocenjeno s 7,3. Zadovoljstvo z bivanjskimi razmerami pa z leti upada. Tako je povprečna ocena zadovoljstva v starosti med 25 in 29 leti zgolj še 5,4. Zanimivo je, da je zadovoljstvo z bivanjskimi razmerami nizko tudi pri anketiranih, ki so že v delovnih razmerjih (povprečna ocena 5,7), in da je to skoraj enako zadovoljstvu z bivanjskimi razmerami anketiranih, ki so brezposelni (povprečna ocena 5,5).

Obalne občine ne izvajajo ukrepov na področju stanovanjske problematike, ki bi bili usmerjeni zgolj na mlade. Kot družbeno kategorijo mlade v razpisih, ki jih pripravijo za subvencionirane nakupe oziroma razpise za dodelitev neprofitnih stanovanj, dodatno točkovno ovrednotijo. Na območju obalnih občin ne obstajajo lokalni oziroma regionalni stanovanjski programi po meri mladih, od zadnjega razpisa za dodelitev neprofitnih stanovanj pa je na primer v Občini Izola preteklo že šest let. Mladi kot ukrepe, ki bi jih morale izvajati obalne občine, navajajo povečanje dostopnosti neprofitnih najemnih stanovanj, gradnjo stanovanjskih blokov/občinski odkup blokov propadlih gradbincev za mlade in dolgoročne najeme neurejenih nepremičnin za mlade s kasnejšim odkupom.

Predlogi mladih v raziskavi so bili vezani tudi na ureditev študentskega in dijaškega bivanja. V letu 2014/2015 je v Ljubljani na voljo 8.186 postelj, kar vključuje tudi dijaške domove in zasebne študentske domove (Študentski dom Ljubljana, 2014). V šolskem letu 2013/2014 je bilo 45.607 študentov na Univerzi v Ljubljani (ležišča na voljo za 17,9 % študentov). V Mariboru je za isto leto razpisanih 3.403 ležišč za študente,

kar vključuje študentske in dijaške domove ter zasebne študentske domove (Študentski domovi Univerze v Mariboru, 2014). V šolskem letu 2013/2014 je bilo 17.974 študentov na Univerzi v Mariboru (ležišča na voljo za 18,9 % študentov). Na Primorskem je v letu 2014/15 na razpolago 513 ležišč v javnih in zasebnih študentskih domovih in dijaških domovih (Univerza na Primorskem, Študentski domovi, 2014). V šolskem letu 2013/2014 je bilo 6.168 študentov na Univerzi na Primorskem (ležišča na voljo za 8,3 % študentov). Očitno pomanjkanje kapacitet priznavajo Študentski domovi Univerze na Primorskem na uradni spletni strani, kjer navajajo, da »UP ŠD ne more v celoti izvajati svojega poslanstva tudi zaradi dejstva, da je na razpolago le 223 ležišč v študentskih domovih v Portorožu in Kopru ter dve ležišči v stanovanju v Izoli« (Univerza na Primorskem, Študentski domovi, 2014). Mladi v raziskavi predlagajo vzpostavitev fundacije, ki bi skrbela za študentska stanovanja in izboljšanje stanovanjskih kapacitet za šolajoče se mlade (posodobitev dijaškega doma, izgradnja študentskega doma).

Raziskava Evroštudent iz leta 2010 (Cjuha, 2014) kaže, da so povprečni stroški študija za študenta Univerze v Ljubljani podobni, kot jih imajo študentje v Mariboru, medtem ko so stroški študenta v Kopru višji. V raziskavi pa mladi poudarjajo pozitivno posledico ureditve zadostnega števila študentskih postelj, in sicer sprostitve povpraševanja po zasebnih najemnih stanovanjih in s tem upad cen ter lažje osamosvajanje mladih, ki živijo na območju obalnih občin, a niso več nujno študentje.

Mobilnost

V Obalno-kraški regiji ima javni potniški promet dve vlogi. Na slabo poseljenih in manj razvitih območjih ima vlogo lažjega povezovanja z delovnimi mesti, šolami in oskrbno-storitvenimi dejavnostmi ter s tem

ohranjanja poseljenosti in večjih možnosti za razvoj. Javni prevoz ima tudi vlogo razbremenjevanja prometa, pri čemer so osnovni nosilec javnega potniškega prometa avtobusni prevozi (RRCK, 2014). Mestna občina Koper in Občina Piran imata organiziran mestni potniški promet, občina Izola pa v povezavi s sosednjima občinama. Dve petini mladih, ki so sodelovali v raziskavi, ne uporablja javnega prevoza. Preostali najpogosteje uporabljajo (pri)mestni avtobus in medkrajevni avtobus. Iz rezultatov je razvidno, da se glede na zaposlitveni status raba javnega prevoza izrazito spreminja. Tako na primer več kot štiri petine dijakov in dijakinj uporablja (pri)mestni ali medkrajevni avtobus. Ravno prehod s statusa dijaka na status študenta pa zaznamuje največji padec rabe javnega prevoza. Manj kot dve petini študentov namreč uporablja (pri)mestni ali medkrajevni avtobus. Padec je vsaj delno povezan z vstopom v polnoletnost, ki omogoča pridobitev voznškega dovoljenja.

Z javnimi prevoznimi sredstvi se opravi le manjši del potovanja, čeprav se ta segment potniškega prometa v zadnjih letih krepi. Kolesarsko omrežje je pri tem premalo razvito, da bi prevzelo vidnejšo vlogo v mobilnosti na krajše razdalje (RRCK, 2014). Iz popisa stanja kolesarskih poti na območju obalnih občin z vidika mobilnosti na krajše razdalje lahko sklepamo, da je treba za krepitev vloge kolesarskih pot te vzdrževati in načrtovati na način, ki bo za uporabnike varen. Največje težave so kolesarjem, ki so sodelovali v popisu, predstavljale pomanjkljive označbe o poteku kolesarske poti, zlasti v križiščih znotraj naselij, večkrat slepo zaključene kolesarske steze in neprimerno vzdrževanje poti. V obalnih občinah je vzpostavljen sistem avtomatizirane izposoje koles, v vseh treh mestih je možno najeti ali oddajati kolo. Iz raziskave pa je razvidno, da kolo na izposajo uporablja zanemarljiv delež anketiranih mladih (0,3 %). V osnutku Regionalnega razvojnega programa za Južno Primorsko 2014–2020 (RRCK, 2014) je izpostavljena odsotnost

celovitega programa razvoja trajnostne mobilnosti. Občina Piran je sicer vključena v izvajanje projekta »Podpora trajnostnim oblikam mobilnosti v obmorskih mestih«. Občina Izola ima v letu 2015 v načrtu dokončanje kolesarske steze na Južni cesti. Preostali občini bosta kolesarske odseke urejali v skladu z razpoložljivimi sredstvi.

Izmed obalnih občin ima zgolj Občina Piran posebej opredeljeno subvencioniranje prevozov dijakom in študentom, ki se šolajo na območju Občine Piran. Mestna občina Koper sofinancira izvajanje državne gospodarske javne službe »primestnih avtobusnih prevozov«, potnikom na primestnih prevozih pa krije razliko do polne cene vozovnice pod določenimi pogoji. Pri tem je cena enotna, kar pomeni, da mladi nimajo dodatno subvencioniranih prevozov. Enako velja za Občino Izola, ki prav tako ne sofinancira subvencioniranih prevozov za mlade. V raziskavi nas je zanimalo, kaj bi mlade anketirane spodbudilo k manjši rabi avtomobila. Največ anketirancev meni, da bi jih k manjši rabi avtomobila spodbudile pogostejše vožnje javnih avtobusnih prevozov. Drugi pomemben dejavnik, ki bi jih spodbudil k manjši rabi avtomobila, so nižje cene javnega prevoza. Nekaj več kot šestina vprašanih meni, da jih navedene spremembe ne bi spodbudile k manjši rabi avtomobila. Iz rezultatov bi lahko sklepali, da bi bilo treba ukrepe na področju spodbujanja rabe javnega prevoza usmeriti v povečanje frekventnosti linij. Pa tudi, da so mladi dovzetni za morebitne ukrepe na področju javnega prevoza.

Družbene dejavnosti za mlade

Po Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju so organizacije v mladinskem sektorju subjekti, ki delujejo v mladinskem sektorju, in so organizirane kot mladinske organizacije ali organizacije za mlade ali mladinski sveti (ZJIMS, 2010). Mladinske organizacije so definirane kot

društvo, zveza društev ali avtonomna mladinska organizacija v večji članski organizaciji, ki ima najmanj 90 odstotkov članstva v starosti do 29 let ter najmanj 70 odstotkov članov vodstva v starosti od 15 do 29 let. Organizacija za mlade pa je pravna oseba, ki izvaja programe za mlade, vendar ni mladinska organizacija in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga (ZJIMS, 2010). Na območju obalnih občin delujejo štirje mladinski centri, trije študentski klubi in Študentska organizacija Univerze na Primorskem. Mladinskih svetov lokalnih skupnosti na območju obalnih občin ni (Mestna občina Koper, Občina Piran) ali pa niso aktivni (Občina Izola).

Čeprav je po ZJIMS (2010) tako mladinska organizacija definirana kot organizacija, takšne organizacije nimajo formalnih statusov, s čimer je njihov popis otežen. Na območju obalnih občin sta bila v zadnjih letih opravljena dva popisa mladinskih organizacij/organizacij za mlade. Prvi v sklopu projekta Youth Adrinet (izvajalka Občina Izola), drugi v sklopu dejavnosti Stičišča NVO Obalno-kraške regije. Oba se soočata s težavo zastarelosti podatkov in nejasno zastavljeno ciljno skupino, ki naj bi popis koristila (ni jasno, ali je popis namenjen lokalnim skupnostim, mladim, ki iščejo informacije, organizacijam samim za mreženje). V vprašalniku smo sodelujoče zato prosili, da nam naštejejo mladinske organizacije/organizacije za mlade, ki jih poznajo na območju obalnih občin. Najbolj prepoznavni na Obali so študentski klubi, med njimi ima največjo prepoznavnost Klub študentov občine Koper. V svojih odgovorih ga je omenilo skoraj dve tretjini vseh vprašanih, če upoštevamo zgolj tiste, ki so odgovorili oziroma so poznali kakšno organizacijo. Mladi v obalnih občinah dobro poznajo tudi Študentsko organizacijo Univerze na Primorskem (in Kulturno izobraževalno društvo PiNA. Med bolj poznanimi organizacijami je poleg navedenih še Društvo prijateljev zmerne napredka. Organizacije, ki

so jih mladi v raziskavi poimensko navedli vsaj dvakrat, smo vključili v popis (glej PRILOGA 4).

Na območju obalnih občin je pet organizacij, ki so pridobile status organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju mladine: UMMI, zavod za izobraževanje Koper; Društvo prijateljev zmerne napredka; Središče ROTUNDA – primorski informacijski center, Kulturno izobraževalno društvo PiNA in Ustanova nevladnih mladinskega polja Pohorski bataljon (URSM, 2014). Izmed vseh zgolj zadnja ni bila omenjena s strani mladih v raziskavi vsaj dvakrat in je bila zato dodana v popis.

Vse tri obalne občine sofinancirajo mladinske programe in projekte v okviru posebnih razpisov, namenjenih programom za mladino. V popis smo zato vključili tudi vse organizacije, ki so v letu 2013 in 2014 prejele sredstva na razpisu za mladino in so še vedno aktivne. Končno število v popis vključenih organizacij je 50.

Desetina mladih sodelujočih v raziskavi ni poznala nobene mladinske organizacije/organizacije za mlade na območju obalnih občin. Na prejšnjih straneh je bila že izpostavljena šibkost informiranja mladih o ponudbi neformalnih izobraževanj v obalnih občinah, predstavljeni pa njeni načini. V raziskavi smo mlade povprašali tudi o tem, kje pridobivajo informacije o aktivnosti, dejavnostih in programih mladinskih organizacij/organizacij za mlade. Odgovori so skladni z načini pridobivanja informacij o ponudbi neformalnih izobraževanj. Mladi največ informacij pridobivajo neposredno preko spleta. Iz odgovorov bi lahko sklepali, da se mladi ciljno informirajo, kar pomeni, da iščejo na spletu informacije, ki jih zanimajo. Pri tem se postavlja vprašanje poznavanja vsega, kar organizacije ponujajo, in morebitnih ukrepov oziroma akcij, ki bi mlade zanimale, pa do takih informacij ne pridejo, ker ne vedo, da obstajajo, in jih posledično ne iščejo. Drug pogost način informiranja je preko pogovorov

s prijatelji, vrstniki, starši. Iz rezultatov bi lahko sklepali, da je pomembno, da mladinske organizacije in organizacije za mlade v svoje dejavnosti aktivno vključujejo mlade, saj na tak način prihaja do ustnih prenosov informacij med njimi. Zaradi časa, ki ga mladi preživijo v formalnih izobraževalnih institucijah, pa lahko te pomembno prispevajo tako k poznavanju mladinskih organizacij/organizacij za mlade (vključevanje v dejavnosti na šoli) kot k informiranosti o aktivnostih (novice na uradnih spletnih straneh, okrožnice, oglasne deske, neposredno informiranje). Anketirani kot načine, preko katerih se informirajo, navajajo še socialna omrežja, uradne spletne strani organizacij in informacijske točke. Drugi kanali informiranja so plakati/letaki in liste obveščanja.

Participacija mladih

Dejavnosti, s katerimi se največ v anketi sodelujočih mladih ukvarja v prostem času, so športne dejavnosti. Sledijo dejavnosti na področju umetnosti in obiskovanje kulturnih prireditvev. Velika večina vprašanih mladih prostega časa sploh ne namenja političnim dejavnostim, med katere se uvrščajo delo v stranki/političnem podmladku, podpisovanje peticij, udeležba na javnih razpravah in drugo. Malo prostega časa vprašani namenjajo obiskovanju zbirališč mladih in prostovoljnim/aktivističnim dejavnostim. Skladni z njihovimi odgovori so tudi podatki o način vključevanja mladih v javno življenje v obalnih občinah. Anketirani se v javno življenje v največji meri vključujejo z udeležbo na prireditvah. Slaba tretjina mladih se v javno življenje vključuje tudi preko (so)organizacije dogodkov, akcij, prireditvev, le redko pa se vključujejo z udeležbo na javnih razpravah ali zborovanjih. Kar četrtnina vprašanih se v javno življenje v obalnih občinah ne vključuje.

Participacijo mladih v obalnih občinah najlažje opredelimo kot »vključevanje mladih v odgovorne in izzivalne procese in odločitve,

ki sledijo iz splošnih potreb v občini, pri čemer mladim omogočimo načrtovanje in/ali odločanje o zadevah, ki vplivajo na druge občane: torej v aktivnostih, katerih vpliv presega udeležene mlade in ima posledice za širšo skupnost« (Inštitut za mladinsko politiko, 2014). Obalne občine na področju participacije mladih nimajo sprejetega nobenega ukrepa, prav tako pa same ne uporabljajo orodij, s katerimi bi mlade bolj vključevale v svoje delovanje in reševanje izzivov, s katerimi se srečujejo lokalna okolja.

Mladi si glede na odgovore želijo biti bolj vključeni v javno življenje v obalnih občinah, saj jih le manjši odstotek meni, da vključevanje mladih na navedenih področjih zanje ni pomembno. Vprašani kot najbolj pomembno področje, na katerem bi si želeli večje vključenosti, navajajo reševanje problematike zaposlovanja mladih, sledi področje mladine kot celote.

Zakaj mladi niso aktivni soustvarjalci svojih politik in politik okolja, katerega del so? Nosijo odgovornost mladi sami, so za to odgovorne izobraževalne institucije, starši, lokalne skupnosti ali organizacije in inštitucije, ki delajo za mlade in z mladimi? Če lahko na podlagi pričujočega dela kaj z gotovostjo zaključimo, je to, da nosijo odgovornost vsi. Sodelovanje vseh akterjev, ki pomembno vplivajo na vsakdan mladih, je ključno za uspešno premagovanje izzivov, s katerimi se soočajo mladi, in uresničevanje potenciala, ki

ga imajo. Torej za zaključek, za vse nas, na kakšen način bomo z mladimi uspešno premagovali izzive in jim omogočili družbeni doprinos, še preden odrastejo?

14 VIRI IN LITERATURA

- Bakovnik, Nina in Beočanin, Tadej. 2010. *Izobraževanje mladih: Programski dokument Mladinskega sveta Slovenije*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.
- Bakovnik, Nina in Beočanin, Tadej. 2010. *Zaposlovanje mladih: Programski dokument Mladinskega sveta Slovenije*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.
- Baumkirher, Tanja, Bakovnik, Nina in Beočanin, Tadej. 2010. *Stanovanjska problematika mladih: Programski dokument Mladinskega sveta Slovenije*. Ljubljana: Mladinski svet Slovenije.
- Cjuha, Luka. 2014. *Študij se je od leta 2010 do 2013 za študente podražil za 100 evrov mesečno*. Dostopno prek: <http://www.dnevnik.si/slovenija/studij-se-je-od-leta-2010-do-2013-za-studente-podrazil-za-100-evrov-mesecno-> (25. oktober 2014)
- Flere, Sergej, Klanjšek, Rudi, Lavrič, Miran, Kirbiš, Andrej, Tavčar Krajnc, Marina, Divjak, Marko, Boroja, Tjaša, Zagorc, Barbara in Naterer, Andrej. 2014. *Slovenian Youth 2013: Living in times of disillusionment, risk and precarity*. Maribor: Centre for the Study of Post-Yugoslav Societies (CEPYUS), University of Maribor.
- Inštitut za mladinsko politiko. 2014. *Mladim prijazna občina*. Dostopno prek: <http://www.mladi-in-obcina.si/mladi-in-obcina/> (7. november 2014).
- Kuhar, Metka. 2011. Participatorne ali »zgolj« prostočasne dejavnosti mladih? V *Okviri in izzivi mladinskega dela v Sloveniji*, ur. Metka Kuhar in Špela Razpotnik, 73–104. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Kurdija, Slavko, Ule, Mirjana in Živoder, Andreja. 2011. A generation presents itself: »Teenagers« satisfaction and processing of the social reality in Slovenia. *Teorija in praksa* 48 (5): 1486–1504.
- Miheljak, Vlado. 2002. Mladi kot subjekt in objekt politike: Politična socializacija in politična kultura slovenske mladine na prelomu stoletja. V *Mladina 2000: Slovenska mladina na prehodu v tretje tisočletje*, ur. Vlado Miheljak, 105–164. Maribor: Aristej.
- Regionalni razvojni center Koper. 2014. Priloga 1: Ocena stanja na področju gospodarstva, zaposlovanja in usposabljanja: socio-ekonomska analiza. V: *Regionalni razvojni program za Južno Primorsko regijo 2014-2020 - verzija 28.7.2014*. Dostopno prek: http://www.rrc-kp.si/images/stories/dokumenti/RRP/18.6/Priloga_1_RRP_Ocena_stanja_na_podro%C4%8Dju_gospodarstva_zaposlovanja_in_usposabljanja_Socio-ekonomska_analiza.pdf (7. november 2014).
- Statistični urad Republike Slovenije. 2012. *Mladi v Sloveniji 2011*. Dostopno prek: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5114 (7. november 2014).
- Statistični urad Republike Slovenije. 2013. Mednarodni dan študentov 2013. Dostopno prek: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=5895 (7. november 2014).
- Statistični urad Republike Slovenije. 2014. *Mednarodni dan mladih 2014*. Dostopno prek: http://www.stat.si/novica_prikazi.aspx?id=6427 (7. november 2014).
- Študentski dom Ljubljana. 2014. Dostopno prek: <http://www.stud-dom-lj.si/> (14. november 2014).
- Študentski domovi Univerze v Mariboru. 2014. Dostopno prek: <http://www.studentskidomovi.um.si/> (14. november 2014).
- Ule, Mirjana in Miheljak, Vlado. 1995. *Prihodnost mladine*. Ljubljana: DZS: Ministrstvo za šolstvo in šport.

Univerza na Primorskem Študentski domovi.
2014. Dostopno prek: <http://www.sd.upr.si/>
(14. november 2014).

list.si/1/content?id=97951 (16. november
2014).

Urad Republike Slovenije za mladino. 2014.
*Evidenca organizacij v javnem interesu v
mladinskem sektorju.* Dostopno prek:
<http://www.ursm.gov.si/> (20. november 2014).

*Zakon o javnem interesu v mladinskem
sektorju (ZJIMS), Ur. l. RS št. 42/2010.*
Dostopno prek: www.uradni-

PRILOGA 1: OBRAZEC »ANALIZA UKREPOV IN AKTIVNOSTI OBALNIH OBČIN NA PODROČJU MLADINE« IN ANKETNI VPRAŠALNIK ZA MLADE

»ANALIZA STANJA NA PODROČJU MLADINE V OBALNIH OBČINAH«

ANALIZA BO PRIPRAVLJENA V SKLOPU PROJEKTA ADD

Spoštovana/ Spoštovani,

Kulturno izobraževalno društvo PiNA v sklopu projekta *ADD: Dvig ravni aktivnega državljanstva in krepitev socialnih kompetenc mladih v obalnih občinah* pripravlja analizo stanja na področju mladine v obalnih občinah (Mestna občina Koper, Občina Izola, Občina Piran). Analiza bo pripravljena s strani stalnih sodelavcev društva pod vodstvom Kaje Cunk, diplomirane komunikologinje in vodje programa aktivnega državljanstva v Društvu PiNA. Pri pripravi analize bodo sodelovali mladi strokovnjaki, izbrani preko javnega poziva v mesecu juniju na podlagi poznavanja območja obalnih občin, delovnih referenc in (ne)formalno pridobljenega znanja na področju mladine in konkretnih obravnavanih vsebin.

Analiza bo služila kot osnova za kasnejšo pripravo strategije za mlade na območju obalnih občin in bo sestavljena iz: (1) **analize ukrepov in aktivnosti obalnih občin na področju mladine**; (2) **analize mladinske dejavnosti v obalnih občinah**; (3) **analize mladine na območju obalnih občin** in (4) **seznama priporočil za boljše življenje mladih v obalnih občinah**.

Skladno z opravljenimi sestanki na vseh treh občinah vam pošiljamo v izpolnjevanje pripravljen obrazec, na podlagi katerega bodo zbrani ukrepi in aktivnosti vseh obalnih občin na področju mladine. Obrazec nam izpolnjen vrnite do 7. oktobra 2014.

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE OBRAZCA

Kot mlade razumemo v tej analizi vse, ki imajo stalno prebivališče na območju obalnih občin (Mestna občina Koper, Občina Izola, Občina Piran) in so stari med 16 in 30 let. Pozorno preberite navodila in izpolnite VSA zastavljena vprašanja in področja. Pri tem naštevajte ukrepe, KI STE JIH IZVAJALI OD VKLJUČNO LETA 2013 NAPREJ. V kolikor imate pomisleke ali se določena dejavnost uvršča pod sklop (ali podvaja, ker ste jo nekje že zapisali), dejavnost zapišite in nam dodajte morebiten KOMENTAR OZIROMA DRUGAČE VIDNO OZNAČITE BESEDILO, za katerega niste prepričani da ustreza zastavljenemu vprašanju. Za lažje izpolnjevanje prilagamo tudi končno *Analizo ukrepov in aktivnosti Občine Ajdovščina na področju mladine*, ki velja za primer dobre prakse popisa ukrepov in aktivnosti delovanja slovenske občine na področju mladine.

UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJU INFORMIRANJA MLADIH

1. Informiranje mladih

Npr: spletne strani občine za mlade, glasila za mlade, rubrike za mlade, ...

Vpišite ukrepe (opredelitev ciljev, kazalniki) in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA MLADIH

2. Formalna dimenzija: finančna podpora, infrastrukturna podpora, strokovna podpora

Npr: zagotovitev objektov v občinski lasti za uporabo UP oziroma fakultetam; nagrade učencem, dijakom in študentom za izjemne dosežke; štipendije oziroma sofinanciranje štipendij na ravni regije; ...

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

3. Neformalna dimenzija: finančna podpora, infrastrukturna podpora

Npr: enkratna denarna pomoč za sofinanciranje dodatnega izobraževanja dijakov, študentov; finančna podpora delovanju Ljudske univerze/ PUM dejavnosti; infrastrukturna podpora NVO, ki delujejo na področju (neformalnega) izobraževanja mladih; knjižnice (št. včlanjenih mladih, morebitni prispevki občine k subvencionirani članarini za mlade).

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJU ZAPOSLOVANJA MLADIH

4. Dvig zaposlitvenih kompetenc mladih

Npr: (plačana) pripravništva mladih v občinski upravi, (plačana) pripravništva mladih v občinskih javnih zavodih, finančna ali/in infrastrukturna podpora coworkingu/kariernim centrom/programom karierne orientacije.

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

5. Spodbude za zaposlovanje

Npr: *sofinanciranje javnih del v javnih zavodih (podatki za leto 2013), sofinanciranje javnih del v NVO (podatki za leto 2013 - pri tem poskušajte opredeliti, koliko spodbud je bilo namenjenih NVO, ki delujejo na področju mladine); spodbude za samozaposlovanje in podjetništvo (pri tem poskušajte opredeliti, koliko spodbud je bilo namenjenih NVO, ki delujejo na področju mladine).*

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

6. Spodbude za podjetništvo

Npr: *finančne spodbude za samozaposlovanje mladih; finančna/infrastrukturalna podpora Regionalnemu razvojnemu centru Koper; sofinanciranje programov/projektov na področju podjetništva mladih.*

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJU STANOVANJSKE PROBLEMATIKE MLADIH

7. Stanovanjska problematika

Npr: *finančna podpora nakupom, gradnji in prenovi stanovanj za študente/dijake; finančna podpora nakupom, gradnji in prenovi stanovanj za mlade družine; subvencioniranje najemnin; neprofitna stanovanja; oblikovanje odborov/delovnih skupin, priprava študij/organizirane razprave za reševanje problematike*

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJU MOBILNOSTI MLADIH

8. Mobilnost

Npr: *sofinanciranje subvencioniranih prevozov za mlade (študentje, dijaki); spodbude za dvig rabe javnih prevozov na območju občine; ureditev kolesarskih poti; sistem izposoje koles; spodbude za mednarodno mobilnost.*

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

UKREPI IN AKTIVNOSTI OBČINE NA PODROČJU DRUŽBENE DEJAVNOSTI IN PARTICIPACIJE MLADIH

9. Podpora mladinskim centrom, študentskim klubom

Npr: *infrastrukturna in finančna podpora.*

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

10. Finančna in infrastrukturna podpora organizacijam za mladinske projekte in programe

Npr: *finančne podpore preko javnih razpisov, infrastrukturna podpora.*

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

11. Participacija mladih

Npr: *mladinski sveti, vključenost predstavnikov v odbore, strokovne svete, svete zavodov.*

Vpišite ukrepe in aktivnosti občine po alinejah in vsako razložite (finančno opredelite, vsebinsko utemeljite).

VPRAŠALNIK

»ZADOVOLJSTVO MLADIH NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN«

PRIPRAVLJEN V SKLOPU PROJEKTA ADD

Spoštovani/-a,

Kulturno izobraževalno društvo PiNA v sklopu projekta *ADD: Dvig ravni aktivnega državljanstva in krepitev socialnih kompetenc mladih v obalnih občinah* pripravlja analizo stanja med mladimi v obalnih občinah (Mestna občina Koper, Občina Izola, Občina Piran). Z vprašalnikom želimo spoznati tvoje doživljanje prostora, možnosti in priložnosti, ki ti jih ponujajo obalne občine, ter izzivov, s katerimi se soočaš.

Vprašalnik predstavlja ključni del analize stanja ter osnovo za pripravo seznama pobud za lokalne oblasti, nevladne organizacije in institucije oziroma organizacije za mlade na območju obalnih občin. Tvoji odgovori nam bodo v veliko pomoč, zato te prosimo, da na vprašanja odgovarjaš premišljeno, samostojno in iskreno.

Vprašalnik je anonimen, zbrani podatki pa bodo namenjeni izključno pripravi analize stanja v okviru projekta ADD. Več informacij o projektu najdeš na uradni spletni strani društva PiNA (www.pina.si), kjer bo dostopna tudi končna analiza.

NAVODILA ZA IZPOLNJEVANJE VPRAŠALNIKA

Pozorno preberi navodila in odgovori na vprašanja oz. trditve. Z izrazom obalne občine se bomo v nadaljevanju nanašali na območje Mestne občine Koper, Občine Izola in Občine Piran.

Vprašanja so treh tipov: (1) ODPRTEGA TIPA, v katerih te naprošamo, da svoje odgovore zapišeš na črto ali v ustrezen okvirček, (2) ZAPRTEGA TIPA, kjer ti ponudimo več možnih odgovorov, med katerimi vedno izberi enega (tako da obkrožiš številko pred odgovorom), in (3) KOMBINIRANEGA TIPA, kjer obkrožiš številko pred izbranim odgovorom in podaš dodatno razlago, ki jo zahteva podvprašanje. Vprašanja, ki so obvezna so označena z zvezdico (*).

Ker ni pravih in napačnih odgovorov, te prosimo, da odgovarjaš iskreno oziroma tako, kot resnično misliš in/ali čutiš.

1. *PRAVIJO, DA MLADI STOJIMO MED OTROŠTVOM IN ODRASLOSTJO. POVEJ NAM, KAKO SE SAM SEDAJ POČUTIŠ. PROSIMO, OCENI S POMOČJO SPODNJE LESTVICE.

(Obkroži ENO številko na lestvici.)

Počutim se kot otrok									Počutim se kot odrasli
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

2. *POVEJ NAM, KAKO SE TI ZDI, DA JE NA OBALNEM OBMOČJU POSKRBLJENO ZA MLADE. PROSIMO, OCENI S POMOČJO SPODNJE LESTVICE.

(Obkroži ENO številko na lestvici.)

Sploh ni poskrbljeno									V celoti je poskrbljeno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3. *ALI IMAŠ DOVOLJ INFORMACIJ O MOŽNOSTIH ZAPOSLOVANJA, IZOBRAŽEVANJA, MOBILNOSTI, PROSTOČASNEGA UDEJSTVOVANJA, VKLJUČEVANJA V JAVNE ZADEVE V OBALNIH OBČINAH?

(S križcem v VSAKI VRSTICI označi kvadrater pod izbranim odgovorom.)

	Nimam dovolj informacij	Imam dovolj informacij	Ne morem odgovoriti
Zaposlovanje			
Izobraževanje			
Mobilnost			
Prostočasno udejstvovanje			
Vključevanje v javne zadeve			

4. *ALI SAM AKTIVNO IŠČEŠ TOVRSTNE INFORMACIJE?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) NE
- (2) DA

5. *KJE BI PO TVOJEM MNENJU MORAL PRIDOBITI TE INFORMACIJE?

(Možnih je VEČ odgovorov. Obkroži številke pred izbranimi odgovori.)

- (1) Na spletni strani občin
- (2) Na spletnih straneh organizacij za mlade/mladinskih organizacij
- (3) V občinskih glasilih
- (4) Na Zavodu za zaposlovanje
- (5) Drugo: _____

6. IMAŠ KAKŠEN PREDLOG (PRIMER DOBRE PRAKSE DRUGIH MEST/OBČIN/DRŽAV) ZA DVIG INFORMIRANOSTI MLADIH NA NAVEDENIH PODROČJIH NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN?

(V kolikor imaš predlog prosimo, zapiši svoje mnenje v spodnji kvadratak.)

--

SKLOP IZOBRAŽEVANJE

7. *KATERA JE TVOJA NAJVIŠJA DOSEŽENA STOPNJA IZOBRAZBE?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Nedokončana osnovna šola
- (2) Končana osnovna šola
- (3) Končana srednja šola
- (4) Končana višja, visoka šola, univerza
- (5) Končan magisterij ali doktorat
- (6) Brez

8. *ALI NAMERAVAŠ NADALJEVATI IZOBRAŽEVANJE?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Ne

- (2) Mogoče
- (3) Verjetno
- (4) Da
- (5) Ne vem

9. *KATERE JEZIKE DOBRO GOVORIŠ? OCENI, KAKO DOBRO JE TVOJE ZNANJE JEZIKOV. JIH NE OBVLADAŠ, JIH GOVORIŠ ZELO SLABO, SLABO, DOBRO ALI ZELO DOBRO?

(S križcem v VSAKI VRSTICI označi kvadrateg pod izbranim odgovorom.)

	Ga ne obvladam	Govorim zelo slabo	Govorim slabo	Govorim dobro	Govorim zelo dobro
Angleški					
Italijanski					
Jezik s področja bivše Jugoslavije (srbski, hrvaški, bosanski, makedonski, albanski)					
Nemški					
Francoski					
Španski					

10. *ALI NAMERAVAŠ V PRIHODNOSTI DEL SVOJEGA IZOBRAŽEVANJA OPRAVLJATI V TUJINI?

(S križcem označi kvadrateg pod izbranim odgovorom.)

Zagotovo ne	Verjetno ne	Mogoče	Verjetno da	Zagotovo da	Ne vem

11. *ALI VEŠ, KAJ POMENI BESEDNA ZVEZA »NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE«?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Ne
- (2) Da

Če si na vprašanje odgovoril/-a pritrdilno, prosimo, razloži pomen besedne zveze »neformalno izobraževanje«.

12. *POMISLI NA RAZLIČNE TEČAJE, USPOSABLJANJA IN DELAVNICE, KI NISO DEL REDNEGA ŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA IN JIH UVRŠČAMO V OKVIR NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA. KOLIKO TAKŠNIH IZOBRAŽEVANJ SI SE UDELEŽIL/-A V ZADNJIH 12 MESECIH NA NAVEDENIH PODROČJIH?

(S križcem v VSAKI VRSTICI označi kvadrater pod izbranim odgovorom.)

	Nobenkrat	Enkrat	2–4-krat	Več kot 4-krat
Tuji jezik (eden ali več)				
Računalništvo in/ali tečaji s področja multimedije				
Specifična znanja s področja, s katerim se poklicno ukvarjam ali se bom ukvarjal/-a				
Kultura, umetnost				
Šport				

13. ALI MENIŠ, DA NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN OBSTAJA POTREBA PO ŠE KATERI IZMED VRST NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA? PROSIMO, NAVEDI VSE VRSTE TEČAJEV IN DRUGIH OBLIK NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA, KI PO TVOJI OCENI MANJKAJO V OBALNIH OBČINAH.

(V kolikor meniš, da na območju obalnih občin obstaja potreba še po kakšni vrsti neformalnega izobraževanja, prosimo, navedi jih v spodnji kvadrater.)

14. *KJE IŠČEŠ/PRIDOBIVAŠ INFORMACIJE O AKTUALNI PONUDBI NEFORMALNIH IZOBRAŽEVANJ NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN?

(Prosimo, zapiši, kje pridobivaš informacije, v spodnji okvirček.)

15. *KAKO POGOSTO MENIŠ, DA SE BOŠ V SVOJEM ŽIVLJENJU POSLUŽEVAL/-A RAZLIČNIH OBLIK NEFORMALNEGA IZOBRAŽEVANJA?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Mislim, da se jih sploh ne bom
- (2) Bolj redko (povprečno vsaj enkrat na 10 let)
- (3) Občasno (povprečno vsaj enkrat na 5 let)
- (4) Pogosto (povprečno vsaj enkrat na 2 leti)
- (5) Zelo pogosto (povprečno vsaj enkrat na leto)

16. *V KOLIKŠNI MERI SE TI ZDI, DA NEFORMALNO IZOBRAŽEVANJE POMAGA PRI PRIDOBIVANJU ZAPOSLOTITVE? PROSIMO, OCENI S POMOČJO SPODNJE LESTVICE.

(Obkroži ENO številko na lestvici.)

Sploh ne pomaga									V celoti pomaga
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

17. ZANIMA NAS TVOJE ZADOVOLJSTVO Z IZOBRAŽEVANJEM. NA LESTVICI OD ZELO NEZADOVOLJEN/NEZADOVOLJNA DO ZELO ZADOVOLJEN/ZADOVOLJNA IZRAZI POVPREČNO STOPNJO SVOJEGA ZADOVOLJSTVA Z NAŠTETIMI PODROČJI.

(S križcem v VSAKI VRSTICI označi kvadrateg pod izbranim odgovorom. V kolikor neformalnega izobraževanja nisi bil-a delež-en/-na vprašanje izpusti.)

	Zelo nezadovolj en/-a	Pretežno nezadovolj en/-a	Niti nezadovolj en/-a niti zadovoljen /-a	Pretežno zadovoljen /-a	Zelo zadovoljen /-a
Kakovost izvedbe neformalnega izobraževanja, ki si se ga udeleževal/-a ali se ga udeležuješ					

Informiranje o ponudbi neformalnega izobraževanja v tebi dostopni okolici					
---	--	--	--	--	--

Prosimo, zapiši morebitne obrazložitve odgovorov na vprašanje številka 17 oziroma predloge za izboljšanje izvedbe neformalnega izobraževanja/informiranja o ponudbi neformalnega izobraževanja v okvirček.

--

SKLOP ZAPOSLOVANJE

18. *KAKŠEN JE TVOJ ZAPOSLOVNI STATUS?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Dijak/-inja
- (2) Študent/-ka
- (3) Redno zaposlen/-a za nedoločen čas
- (4) Redno zaposlen/-a za določen čas
- (5) Brezposeln/-a
- (7) Samozaposlen/-a
- (8) Delam preko podjetne/avtorske pogodbe

19. *PROSIMO, ZAUPAJ NAM SVOJ POVPREČNI NETO MESEČNI PRIHODEK. POVPREČNI NETO MESEČNI PRIHODEK POMENI IZPLAČANO PLAČO, ŠTIPENDIJO Z MOREBITNIMI DODATKI (NPR. NADOMESTILO ZA PREVOZ, REGRES ZA MALICO).

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) _____ (vpišite približno oceno)
- (2) Ne želim odgovoriti
- (3) Ne vem

20. *ALI SI ŽELIŠ PRIDOBITI/OHRANITI ZAPOSLOVANJE NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

(1) Ne

(2) Da

(3) Nisem razmišljal/-a o tem.

*Prosimo, obrazloži svoj odgovor.

--

21. *ALI BI SE BIL/-A PRIPRAVLJEN/-A ZA DALJ ČASA ALI TRAJNO PRESELITI ZARADI ZAPOSLOVANJA?

(S križcem v VSAKI VRSTICI označi kvadrček pod izbranim odgovorom.)

	Ne	Da	Ne vem
Preselitev v drugo občino na območju obalnih občin (npr. iz Izole v Piran)			
V drugi kraj države			
V Italijo			
Na Hrvaško			
V druge tuje države			

22. KATERE UKREPE PREDLAGAŠ LOKALNIM SKUPNOSTIM NA PODROČJU ZAPOSLOVANJA MLADIH V OBČINI?

(Prosimo da predloge, v kolikor jih imaš, zapišeš v spodnji kvadrček.)

--

23. *ALI BI BIL/-A PRIPRAVLJEN/-A USTANOVITI SVOJE PODJETJE?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Ne
- (2) Da
- (3) Ne vem

Če si na vprašanje odgovoril/-a z »Da«, na katerem področju bi bil/-a pripravljen/-a ustanoviti svoje podjetje? _____

24. *ALI MENIŠ, DA JE OBALNO OBMOČJE PODJETNIŠTVU PRIJAZNO OKOLJE?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Ne
- (2) Da
- (3) Ne vem

25. S ČIM BI OBČINE LAHKO IZBOLJŠALE OKOLJE ZA PODJETNIŠTVO?

(Prosimo da predloge, v kolikor jih imaš, zapišeš v spodnji kvadrataček.)

--

SKLOP STANOVANJSKA PROBLEMATIKA

26. *KAKŠNA JE TVOJA TRENUTNA UREDITEV STANOVANJSKIH RAZMER?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Živim pri starših/skrbnikih
- (2) Stanujem v zasebnem najemnem stanovanju
- (3) Stanujem v neprofitnem najemnem stanovanju
- (4) Stanujem v lastnem stanovanju/hiši
- (5) Stanujem v stanovanju/hiši staršev/skrbnikov, vendar brez staršev/skrbnikov
- (6) Sem dijak/-inja oz. študent/-ka in med tednom bivam zunaj domačega kraja

(7) Stanujem pri partnerju/partnerici

(8) Drugo

27. *OCENI SVOJE ZADOVOLJSTVO Z BIVANJSKIMI RAZMERAMI. PROSIMO, OCENI S POMOČJO SPODNJE LESTVICE.

(Obkroži ENO številko na lestvici.)

Sploh nisem zadovolj -en/-na									Popolnoma sem zadovolj -en/-na
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

28. KATERE POBUDE PREDLAGAŠ NA RAVNI OBČIN ZA UREDITEV STANOVANJSKIH RAZMER MLADIH?

(Prosimo da pobude, v kolikor jih imaš, zapišeš v spodnji kvadratak.)

--

SKLOP MOBILNOST

29. *KATERE OBLIKE JAVNEGA PREVOZA NAJPOGOSTEJE UPORABLJAŠ NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN?

(Možnih je VEČ odgovorov. Obkroži DO TRI številke pred izbranim odgovorom.)

- (1) (Pri)mestni avtobus
- (2) Medkrajevni avtobus
- (3) Kolo na izposajo
- (4) Ne uporabljam javnega prevoza

30. *KAKO POGOSTO UPORABLJAŠ JAVNI PREVOZ NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Dnevno

- (2) Tedensko
- (3) Mesečno
- (4) Nekajkrat letno
- (5) Ne uporabljam javnega prevoza

31. *V KATERE NAMENE NAJPOGOSTEJE UPORABLJAŠ JAVNI PREVOZ NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

- (1) Prevoz v šolo, na fakulteto
- (2) Prevoz v službo
- (3) Za prostčasne dejavnosti
- (4) Drugo
- (5) Ne uporabljam javnega prevoza

32. *PROSIMO, IZBERI OZIROMA NAVEDI SVOJE VZROKE ZA UPORABO JAVNEGA PREVOZA NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN.

(Možnih je VEČ odgovorov. Obkroži številke pred izbranimi odgovori.)

- (1) Nimam druge možnosti
- (2) Cena
- (3) Lažji/hitrejši dostop do zelenih destinacij
- (4) Težave s parkiranjem
- (5) Drugo: _____
- (6) Ne uporabljam javnega prevoza

33. ALI SE TI RABA JAVNEGA PREVOZA NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN ZDI VARNA? OCENI S POMOČJO SPODNJE LESTVICE. V PRIMERU, DA JAVNEGA PREVOZA NE UPORABLJAŠ, VPRAŠANJE IZPUSTI.

(Obkroži ENO številko na lestvici.)

Ne počutim se varno									Počutim se varno
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Prosimo, obrazloži svoj odgovor.

--

34. *KAKŠNE SPREMEMBE BI BILE POTREBNE NA PODROČJU JAVNEGA PREVOZA V OBALNIH OBČINAH, DA BI TE TO VZPODBUDILO K MANJŠI RABI AVTOMOBILA?

(Možnih je VEČ odgovorov. Obkroži številke pred izbranimi odgovori.)

- (1) Večja varnost javnega prevoza
- (2) Bližina vstopnega mesta
- (3) Nižje cene javnega prevoza
- (4) Boljše povezave z lastnimi vsakodnevnimi destinacijami
- (5) Boljši vozni redi (pogostost voženj)
- (6) Boljši vozni red (daljši vozni čas)
- (7) Nič od navedenega me ne bi spodbudilo k manjši rabi avtomobila
- (8) Nimam oziroma ne uporabljam avtomobila

SKLOP DRUŽBENE DEJAVNOSTI IN PARTICIPACIJA

35. *POMISLI NA SVOJ PROSTI ČAS (TO JE ČAS, KI TI OSTANE PO OPRAVLJENIH SREDNJEŠOLSKIH/FAKULTETNIH, SLUŽBENIH, GOSPODINJSKIH OBVEZNOSTIH). KAKO POGOSTO V PROSTEM ČASU OPRAVLJAŠ NASLEDNJE DEJAVNOSTI?

(S križcem v VSAKI VRSTICI označi kvadrateg pod izbranim odgovorom.)

	Nikoli	Manj kot 1-krat na mesec	1–3-krat na mesec	1–3-krat na teden	4–6-krat na teden	Vsak dan
Ukvarjam se z dejavnostmi s področja umetnosti (glasba, gledališče, fotografija, likovna umetnost ...)						
Obiskujem kulturne prireditve (gledališke predstave, koncerti, razstave ...)						
Opravljam prostovoljske/aktivistične dejavnosti						

Ukvarjam se s političnimi dejavnostmi (delo v stranki/političnem podmladku, podpisovanje peticij, udeležba na javnih razpravah ...)						
Obiskujem zbirališča mladih (mladinski centri, študentski klubi ...)						
Ukvarjam se s športom						

36. *NAŠTEJ MLADINSKE ORGANIZACIJE/ORGANIZACIJE ZA MLADE NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN, KI JIH POZNAŠ.

Prosimo, zapiši organizacije v okvirček.

--

37. *ALI SI ČLAN/-ICA KATERE IZMED MLADINSKIH ORGANIZACIJ/ORGANIZACIJ ZA MLADE/ŠPORTNIH KLUBOV/DRUGIH ORGANIZACIJ?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

(1) Ne

(2) Da

Če si na vprašanje odgovoril/-a z DA, prosimo, zapiši, v katero organizacijo (oziroma katere, če jih je več) si včlanjen/-a: _____

38. *KJE PRIDOBIVAŠ INFORMACIJE O AKTIVNOSTI, DEJAVNOSTIH IN PROGRAMIH MLADINSKIH ORGANIZACIJ/ORGANIZACIJ ZA MLADE?

Prosimo, v okvirček zapiši, kje (splet, tisk, ustno preko prijateljev, informacijske točke ...) pridobivaš informacije.

--

39. *ALI SI BIL/-A OZ. BI BIL/-A PRIPRAVLJEN/-A SODELOVATI V PROSTOVOLJSKIH AKTIVNOSTIH?

(Obkroži ENO številko pred izbranim odgovorom.)

(1) Ne

(2) Da

(3) Ne vem

40. *KAKO POGOSTO SE UKVARJAŠ Z NASLEDNJIMI PROSTOVOLJSKIMI AKTIVNOSTMI?

(S križcem v VSAKI VRSTICI označi kvadratek pod izbranim odgovorom.)

	Nikoli	Občasno	Pogosto
Gasilsko društvo			
Taborniki/skavti			
Na področju okolja in varstva živali			
Na področju sociale			
Na področju mladine			
Na področju kulture			
Na področju športa			
Drugo: _____			

41. *NA KAKŠEN NAČIN SE VKLJUČUJEŠ V JAVNO ŽIVLJENJE V OBALNIH OBČINAH?

(Možnih je VEČ odgovorov. Obkroži številke pred izbranimi odgovori.)

(1) Z udeležbo na prireditvah

(2) V okviru lokalnih akcij

(3) Z udeležbo na zborovanjih

(4) S podporo lokalnim peticijam

(5) Z udeležbo na javnih razpravah

(6) Preko (so)organizacije dogodkov, akcij, prireditev

(7) V javno življenje v obalnih občinah se ne vključujem

(8) Drugo: _____

42. *NA KATERIH PODROČJIH BI SI ŽELEL/-A VEČJE VKLJUČENOSTI V JAVNO ŽIVLJENJE V OBALNIH OBČINAH? ALI NA SPODAJ NAVEDENIH PODROČJIH ZATE VEČJA VKLJUČENOST MLADIH SPLOH NI POMEMBNA, JE MALO POMEMBNA, SREDNJE POMEMBNA, DOKAJ POMEMBNA ALI JE ZELO POMEMBNA?

(S križcem v VSAKI VRSTICI označi kvadrateg pod izbranim odgovorom.)

	Sploh ni pomembna	Malo pomembna	Srednje pomembna	Dokaj pomembna	Zelo pomembna
Organizacija prireditev (športnih, družabnih ...)					
Razvoj in organizacija kulturnih dejavnosti					
Reševanje stanovanjske problematike					
Razvoj podjetništva in gospodarstva občine					
Urbanistično načrtovanje občine					
Razvoj ekologije v občini					
Reševanje problematike zaposlovanja mladih					
Na področju izobraževanja					
Na področju mladih nasploh					

DEMOGRAFSKI PODATKI

SPOL:

- (1) ŽENSKA
(2) MOŠKI

KATEREGA LETA SI ROJEN/-A?

Leto rojstva: _____

V KATERI OBČINI PREBIVAŠ?

- (1) Mestna občina Koper
(2) Občina Izola
(3) Občina Piran

ŽIVIŠ V MESTU, PRIMESTJU ALI NA VASI?

- (1) Mesto
(2) Primestje
(3) Vas

KJE SI PREŽIVEL/-A VEČJI DEL SVOJEGA ŽIVLJENJA?

- (1) Na območju obalnih občin
(2) V drugih krajih po Sloveniji

PRILOGA 2: ANALIZA PONUDBE ZA MLADE NA PODROČJU KARIERNE ORIENTACIJE IN SPODBUJANJA PODJETNIŠTVA

Avtorica: JANA HABJAN

Neformalno izobraževanje dopolnjuje formalno obliko izobraževanja in ga obravnavamo kot predmet spodbujanja, ki ga izvajajo različne civilnodružbene organizacije, javne in zasebne institucije in delodajalci. Spodbujanje neformalnega izobraževanja lahko predstavlja velik prispevek lokalne skupnosti k ekonomskemu in družbenemu razvoju širšega lokalnega okolja. V spodnji tabeli so predstavljene organizacije, ki ponujajo karierno svetovanje oziroma karierno orientacijo in spodbujajo podjetništvo na območju obalnih občin. V tabeli niso zajeta podjetja oziroma organizacije, ki svoje storitve zaračunavajo.

Programi		
LJUDSKA UNIVERZA KOPER	Programi za pridobitev izobrazbe ali poklica in nacionalne poklicne kvalifikacije Višješolski in visokošolski programi, pa tudi podiplomski študij na daljavo Program gimnazije na daljavo Izvajanje priprav in postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij	PLAČLJIVO
	Brezplačne dejavnosti v pomoč in podporo posameznikom pri njihovem osebnem in kariernem razvoju (ISIO) Brezplačno svetovanje za izobraževanje in razvoj kariere v okviru Regionalnega svetovalnega središča Vodeno samoizobraževanje s pomočjo mentorja in IKT v Središču za samostojno učenje. Glede na razpoložljiva evropska in državna sredstva vsako leto temu dodajo še številna usposabljanja na področju neformalnega izobraževanja.	BREZPLAČNO
RRC KOPER	Podjetno v svet podjetništva: program je namenjen spodbujanju podjetništva med mladimi in njihovem zaposlovanju; ponuja strokovno pomoč in dodatna usposabljanja za razvoj podjetniške ideje. Izvajanje regijske štipendijske sheme za mlade Lokalna točka za program Erasmus Columbus 5 – Erasmus za mlade podjetnike pri nabiranju podjetniških izkušenj v tujini	BREZPLAČNO
ZRSZ	Učenje veščin vodenja kariere Centri za informiranje in poklicno svetovanje (CIPS-i) Delovni preizkus za mlade (do 30. leta) PUM – Projektno učenje za mlajše odrasle (do 26. leta) Institucionalno usposabljanje (tečaji, seminarji, druge oblike krajšega usposabljanja za opravljanje konkretnih del in nalog) Jamstvo za mlade (do 29. leta) Usposabljanje na delovnem mestu Tvoja prva zaposlitev EURES: program poklicne mobilnosti	BREZPLAČNO ob POGOJU: prijava v evidenci brezposelnih oseb/iskalcev zaposlitve. Pri posameznih delavnicah in svetovanjih pogoj ni potreben.
UNIVERZIT	Karierni dnevi in »hitri zmenki«, kjer delodajalci predstavijo svojo	BREZPLAČNO za

ETNI KARIERNI CENTER UP	dejavnost, potrebe po kadrih in možnosti sodelovanja s študenti. Karierno svetovanje Obiski diplomantov v bodoča delovna okolja Izvajanje delavnic, seminarjev, predavanj in drugih oblik izobraževanja s področja učinkovitega vstopa na trg dela Organiziranje okroglih miz in drugih dogodkov s področja kariernega razvoja in trga dela	študente in diplomante
PRIMSS	Organizacija delavnic in treningov; Karierno svetovanje; Treningi mediacije; Psihosocialna pomoč; Tutorstvo za študente.	PLAČLJIVO BREZPLAČNO
SREDIŠČE ROTUNDA	Organizacija delavnic in treningov Karierno svetovanje Treningi mediacije Psihosocialna pomoč Tutorstvo za študente	PLAČLJIVO BREZPLAČNO

PREDLOGI UKREPOV ZA IZBOLJŠANJE OBSTOJEČEGA STANJA

- Opravljanje praks in pripravništev mladih in sodelovanje med Univerzo na Primorskem (UP), Univerzitetnim kariernim centrom UP ter posamezno institucijo (npr. ZRSZ, RRC Koper) in delodajalci.

Cilj ukrepa je zagotoviti pripravništva v obliki dela z usposabljanjem za samostojno delo za mlade, ki zaključujejo/so zaključili izobraževanje na posameznem področju. Že v času študija je treba pridobiti čim več izkušenj in znati povezovati formalno pridobljeno znanje s praktičnim, ki ga posameznik pridobi na konkretnem delovnem mestu.

- Uvajanje in promocija kompetenčnega portfolia

Kompetenčni portfolio vključuje beleženje pridobljenih veščin, opravljenih tečajev, delovnih izkušenj in priznanje teh kot uradno dokazilo o neformalnem znanju posameznika.

- Večje sodelovanje in povezovanje posameznih institucij in večja promocija neformalnega izobraževanja

Organiziranje večjega dogodka v obliki kariernega dneva/arene, kjer bi se na enem mestu predstavile posamezne fakultete, vladne in nevladne organizacije, delodajalci, študentski servisi in agencije za zaposlovanje (priložnost za socialno mreženje).

- Enotno in redno ažurirano spletno mesto (npr. spletna stran, Facebook, Twitter)

Spletno mesto po vzoru www.winfo.si, kjer so zbrane vse vsebine, vezane na ponudbo neformalnega izobraževanja in karierne orientacije

PRILOGA 3: ANALIZA STANJA KOLESARSKIH POTI KP–IZ–PI

Avtorica: NEŽA FLAJS

Kolesarjenje je eno od najbolj razširjenih in priljubljenih oblik rekreacije, kolo pa predstavlja tudi enega od okolju najprijaznejših prevoznih sredstev. V sklopu projekta ADD je bil organiziran enodnevni terenski posvet, imenovan PAZIBUŽO. Šlo je za kolesarski izlet od Kopra do Pirana, na katerem smo skupaj z udeleženci ugotavljali, ali je omenjeno relacijo mogoče varno prekolesariti brez kršenja cestnoprometnih predpisov in katera so tista mesta, ki bi s primernejšo ureditvijo zagotavljala večjo varnost ter ne nazadnje zadovoljstvo kolesarjev in drugih uporabnikov teh površin. Zbrane popise je zbrala in uredila Neža Flajs in jih dopolnila s predlogi potrebnih rešitev v končno »Analizo stanja kolesarskih poti KP–IZ–PI«.

SPLOŠNE UGOTOVITVE

V praksi je zelo malo podpiranja kolesarjenja kot oblike trajnostne mobilnosti:

- Možnosti kombiniranja z različnimi oblikami javnega prevoza (avtobus, vlak) so praktično neobstoječe (na avtobus se s kolesom sploh ne sme, kar onemogoči pot s kolesom v eno smer, npr. v primeru slabega vremena ali teme v času povratka, na vlak pa sprejmejo le omejeno število koles – velja za vlake, ki vozijo iz Kopra).
- Infrastruktura je pomanjkljiva: neurejeni posamezni odseki kolesarskih povezav (neprimerna vozna površina, slaba signalizacija ali celo odsotnost te) in pomanjkanje mest za varno parkiranje koles.
- Klimatski oz. vremenski pogoji igrajo najpomembnejšo vlogo pri izbiri kolesa kot alternativne oblike prevoza, zato bi bilo smiselno omogočiti kombiniranje kolesarjenja z drugimi oblikami trajnostne mobilnosti, ki je trenutno v obalnih občinah ni.
- V nobenem od treh večjih obalnih mest ni povezanih označenih kolesarskih poti.
- Pomanjkanje počivališč/točk, kjer bi bil omogočen prost dostop do pitne vode (zlasti na trasi Parenzane).
- V krožiščih, sploh tistih z dvema pasovoma (ali več), je prehod za pešce in kolesarje marsikje preblizu krožišča, saj pri obračanju večjih vozil na notranjem pasu vozniki na zunanem nimajo dobrega pregleda nad križiščem, predvsem pa na izhod iz njega, zaradi česar lahko spregledajo kolesarja/pešca.
- Ljudje, ki kolesarijo, so tudi kot vozniki avtomobila praviloma veliko pozornejši in uvidevnejši do ostalih, šibkejših udeležencev v prometu. Zato bi bilo morda smiselno razmisliti o vključevanju kolesarjenja v okvir praktičnega programa avtošol, s čimer bi bodoči vozniki spoznali še drugačno plat prometa.
- Problem predstavlja tudi souporaba površin, namenjenih kolesarjem, z motoristi na skuterjih, saj se kolesarji (včasih upravičeno) počutijo ogrožene, četudi so to kolesa z motorjem, ki naj ne bi peljala več kot 25 km/h. Na kolesarskih poteh so velikokrat težava tudi otroci, ki ne le da nimajo izkušenj v prometu, tudi njihove reakcije so velikokrat nepredvidljive.
- Vsi udeleženci smo prišli do ugotovitve, da ima kolesarjenje v skupini to prednost, da so vozniki motornih vozil veliko uvidevnejši, po drugi strani pa je reakcijski čas take skupine zelo dolg in lahko pride

do zapletov, ki jih pri enem kolesarju ne bi bilo.

- Parenzana je v splošnem pomanjkljivo označena.

UGOTOVITVE PO PREDELIIH: KOPER

Koper ima veliko urejenih kolesarskih poti, ki pa niso v celoti povezane v učinkovit sistem, staro mestno jedro pa ne le da nima označenih kolesarskih poti (bodisi z označenimi voznimi pasovi bodisi s prometno signalizacijo), tudi vožnja s kolesom tod sploh ni dovoljena, z izjemo Cankarjeve ceste. Pri iskanju možnih poti s Trga Brolo (kjer je bil začetek izbrane trase) do Tržnice, kjer se prične označena kolesarska pot proti Izoli, je kolesar precej v

zadregi, saj od sicer številnih potencialnih povezav samo Cankarjeva cesta tudi uradno dovoljuje vožnjo s kolesom, kar pa občutno podaljša pot. Nekatere ulice niso prevozne zaradi stopnic, sicer so pa v mestnem središču, po signalizaciji sodeč, vse ulice namenjene izključno pešcem in avtomobilom lokalnih prebivalcev.

Pot Koper Brolo–Koper tržnica

	Težava / problematično mesto oz. odsek	Predlagana rešitev
1	Ni obstoječih kolesarskih poti (niti znakov, kaj šele označenih prog) za kolesarjenje iz središča oziroma v središče (Kako s Trga Brolo do Semedelske brez kršenja pravil?) – edino povezavo predstavlja velik ovinek po Cankarjevi cesti in dalje po Vojkovem nabrežju	Določitev in označba kolesarskih poti znotraj starega mestnega jedra in okrog le-tega. Postavitev oznak, ki bi dovoljevale vožnjo s kolesom po cestah in ulicah, ki so sicer namenjene le avtomobilom stanovalcev.
2	Vojkovo nabrežje nima označene kolesarske steze , kar zaradi enosmernega prometa onemogoča vožnjo s kolesom v nasprotni smeri, kljub temu da so ob samem vozišču urejeni široki pločniki, kjer bi ob smiselni ureditvi lahko bilo dovolj prostora tako za pešce kot kolesarje.	Označitev kolesarske steze v obe smeri na Vojkovem nabrežju.
3	Kolesarske poti okrog starega mestnega središča niso povezane v učinkovit sistem. Med drugim so kolesarske poti prekinjene pri Supernovi in Luki Koper.	Temeljita inventarizacija <i>obstoječih</i> in potencialnih kolesarskih povezav znotraj Kopra in v njegovem zaledju in vzpostavitev učinkovitega omrežja kolesarskih poti, ki bi Koper povezovala z zaledjem.

Pot Koper tržnica–Žusterna

Kolesarska pot je na tem delu urejena in označena (četudi prvi del ni najbolj smiselno speljan), tudi novejša krožišča na koncu stare Semedelske po mnenju udeležencev znatno prispeva k varnosti vseh uporabnikov (pešcev, kolesarjev, rolkarjev ...), saj je jasno označeno. Vozna površina je na celotnem odseku odlična, kolesarska steza pa je primerno oddaljena tako od morja (ki ob močnejšem vetru zaradi valov ovira vožnjo) kot od ceste in hrupa. Na tem delu največjo težavo predstavljajo nekolesarji, ki se poslužujejo kolesarske steze, kar je v nekaterih primerih logično (rolkarji), v nekaterih pa je

posledica neprimerne vrste dreves, ki ločuje vozni pas za kolesarje in sprehajalno pot za pešce, saj krošnje niso dovolj velike, da bi večji del dneva nudile senco obema stranema. Poleg tega je pri trenutni vrsti koreninski sistem plitek, kar povzroča neprestano dvigovanje asfaltirane površine. V poletnih mesecih je problematično tudi veliko netlakovano parkirišče ob kopališču v Žusterni, saj se zaradi številnih avtomobilov ob suhem vremenu dvigujejo velike količine prahu, zaradi pomanjkanja prostora pa so ti velikokrat parkirani na delu kolesarske steze, kar jo občutno zoži.

	Težava / problematično mesto oz. odsek	Predlagana rešitev
4	Ostri in nepregledni ovinki na delu med Tržnico in kolesarskim krožiščem.	Vzpostavitev nove trase, ki naj po možnosti poteka vzporedno s sprehajališčem ob morju.
5	Košnja trave ob kolesarski stezi brez ustrezne označbe oziroma opozorilne table.	Delo ob/na kolesarskih stezah bi moralo biti primerno označeno, da lahko kolesarji temu primerno prilagodijo hitrost, in ne ogrožajo sebe in/ali delavcev.
6	Neprimerna vrsta dreves na ločilnem pasu med sprehajalno in kolesarsko potjo. Zaradi majhnih krošenj ne nudi dovolj sence skozi večji del dneva, plitek koreninski sistem pa povzroča poškodbe na vozišču in zahteva pogosto vzdrževanje	Zasaditev novih listnatih dreves z globokim koreninskim sistemom in dovolj velikimi krošnjami.
7	Neurejeno parkirišče pred Žusterno V poletnih mesecih pogosto parkiranje na površini kolesarske steze in dvigovanje prahu.	Tlakovanje parkirišča in postavitve ograje, ki bi onemogočala parkiranje na kolesarske steze.

Pot Žusterna–Avtokamp Jadranka

Ta odsek je, čeprav se na prvi pogled ne zdi, zelo problematičen. Okrog 3 m (ponekod znatno več, na nekaterih odsekih pa občutno manj) širok pas si namreč delijo številni uporabniki (pešci, rolniki, kolesarji, motoristi ...), zaradi česar pri prehitevanju in srečevanju nemalokrat prihaja do nevarnih situacij, varni postanki ob poti pa skoraj niso mogoči (med drugim smo bili priča moškemu, ki je sredi poti svojemu otroku popravljal kolo). Poleg tega je na morski strani širok, s kamni tlakovan pas, ki je neprimeren za vožnjo z večino kolesi, zaradi odsotnosti zaščitne ograje pa največjo potencialno nevarnost predstavlja možnost padca na skale pod stezo.

Kljub temu da je asfaltna površina po večini vzdrževana, se ob nalih in večjih valovih na njej nabira pesek, ki za kolesarje povečuje možnost zdrsa pri zavijanju. Problematična je tudi tabla malo pred odcepom za Izolo, katere nosilci stojijo preblizu in s tem po nepotrebnem zožijo vozni pas (srečanje dveh kolesarjev pod njo je zelo nevarno).

Pri vstopu v Izolo je problematično nenadno zoženje poti, h kateremu po nepotrebnem prispeva tudi neprimerno vzdrževana živa meja Avtokampa Jadranka, pred dovozom vanj pa preseneti prometni

znak, ki označuje konec steze za mešani promet pešcev in kolesarjev, kar bi v praksi pomenilo, da bi kolesar, ki ne želi kršiti CPP, moral sestopiti kolesa in prehoditi okrog 200 m peš ali pa s kolesom zapeljati na cesto.

Predlagane smernice za ureditev obalnega pasu po odprtju predora Markovec:

Zaradi številnih uporabnikov tega prostora bi bilo z vidika zagotavljanja največje varnosti smiselno določiti in fizično ločiti pasove zanje, predvsem pa omogočiti hojo in vožnjo v primerni oddaljenosti od morja, s čimer bi se tudi ob močnejšem vetru in valovih omogočalo nemoteno uporabo te povezave med Koprom in Izolo. Pri tem bi bilo treba določiti in fizično ločiti različne pasove za pešce in kolesarje, smiselno pa bi bilo razmisliti tudi o posebni površini, namenjeni voznikom koles z motorjem, za katere uporaba predora ne bo dovoljena. Idealno bi bilo, da bi bil promet na tem delu obale prepovedan za vsa motorna vozila. Morebitni avtomobili stanovalcev bi namreč predstavljali nevarnost, saj ostali uporabniki ne bi računali nanje (primer take neprimerne ureditve je del Parenzane od Avtokampa v Strunjanu do predora Valeta). Druga možnost pa je časovna omejitev (za stanovalce, morebitno dostavo) na zgodnje jutranje ure

	Težava / problematično mesto oz. odsek	Predlagana rešitev
8	Neposredna bližina morja Zlasti v zimskem času večji valovi dosežejo pot in že sami po sebi otežujejo kolesarjenje, hkrati pa poskrbijo za vozno površino nosijo pesek	Ob trenutni ureditvi je pljuskanje valov ki ovira pešce in kolesarje težko preprečiti, ob preureditvi tega dela obalnega pasu po odprtju predora pa bi bilo smiselno kolesarsko in pešpot umakniti od neposredne bližine morja
9	Odsotnost zaščitne ograje Ob trenutni ureditvi , saj je pot mestoma zelo ozka, padec na skale pa ima lahko zelo hude posledice.	Ob obstoječi ureditvi bi bilo na celotnem odseku od kopališča Žusterna do Avtokampa Jadranka potrebno postaviti zaščitno ograjo, ki bi preprečevala padec na skale pod potjo.
10	Številni uporabniki na ozki poti Nekateri odseki so še ožji od povprečja, med drugim so to Mulet in odsek pred izolskim kampom.	Ob trenutni ureditvi bi bilo potrebno razmisliti o možnostih za razširitev preozkih delov poti, ob preureditvi območja pa bi bilo optimalno, če bi se vzpostavili fizično ločeni pasovi za pešce, kolesarje in motoriste.
11	Informativna tabla za Izolo ima nosilce tik ob robovih asfaltne površine , kar zelo ogroža (skoraj onemogoča) srečanje kolesarjev s pešci/drugimi kolesarji.	Odmik nosilcev oz. menjava le-teh za nosilec ki tablo podpira od strani in s tem ne ovira uporabnikov poti.
12	Mestoma neutrjene bankine med peš/kolesarsko potjo in cesto in kamniti tlakovci na strani ob morju .	Razširitev asfalta v smeri ceste kjer je to potrebno in ob morebitni postavitvi zaščitne ograje tudi na stran proti morju.
13	Nenadna prekinitev steze za mešani promet pešcev in kolesarjev pri kampu Jadranka	Idealna bi bila razširitev poti oz. pločnika. V primeru da je to nemogoče je potrebno urediti klančino, ki bo omogočala prehod na cestišče in ob ponovnem začetku kolesarske poti prehod nanjo, vendar to ne reši problema vožnje v smeri iz Izole proti Kopru. Možna pa bi bila tudi izgradnja podhoda, ki bi kolesarsko pot speljala na drugo stran ceste in jo navezala na Parenzano.
14	Nevaren in nepregleden zavoj ob vhodu v Avtokamp Jadranka - po zavoju iz nasprotne strani kolesar ni več viden, kar lahko privede do trka	Odstranitev elementov ki otežujejo preglednost nad voziščem in povečanje radija zavoja ki je potreben za nadaljevanje poti, s tem da se klančino premakne nekoliko proč od vhoda, če to le omogočajo varnostni predpisi.
15	Živa meja ob kampu Jadranka ni primerno vzdrževana – veje pogosto segajo v prostor nad potjo in jo s tem po nepotrebnem ožijo.	Primeren režim vzdrževanja – zlasti v spomladanskih in poletnih mesecih pogosto obrezovanje.
16	Slabe označbe za kolesarsko pot D-8 ob vstopu v Izolo	Postavitev tabel, ki kolesarja vodijo k tretjemu izvozu, že ob vstopu v krožišče.
17	Neurejen odsek poti D-8 – del poti ki po približno 200 m zavije z Južne ceste desno ni tlakovan in je zato neprimeren za vožnjo s cestnimi gumami.	Primerno tlakovanje oz. asfaltiranje odseka.

UGOTOVITVE PO PREDELIH: IZOLA

Pot Avtokamp Jadranka–začetek Parenzane

Ob prvem krožišču pri stari lokomotivi se kolesarska steza ponovno preneha in ni prav jasno, kje je možno nadaljevanje – že domačini so/smo morali dobro premisliti, kje voziti, da ne bi bili v prekršku. Mimo lokomotive in dalje proti vhodu na pokopališče kolesarski promet sicer ni prepovedan, vendar tudi označb, ki bi spodbujale uporabo te poti namesto vožnje ob robu cestišča, tu ni, zato to pot uporabljajo le redki kolesarji. Ob cvetličarni je nadalje treba prečkati cesto in nadaljevati po cestišču, saj je tlakovana pot na jugozahodni strani preozka za kolesarje.

Izola v centru sicer nima posebej označenih površin za kolesarje, vendar je po večini najvišja dovoljena hitrost dovolj nizka in grbine na cesti dovolj učinkovite, da kolesarjenje po cestišču ne predstavlja večje nevarnosti. Problem so predvsem pomanjkljive oz. neobstoječe oznake, ki bi kolesarje napotile npr. na Parenzano oz. proti Kopru/Portorožu.

Pri izbiranju nadaljnje poti proti Strunjanu se je izkazalo, da bi bila ena od možnosti tudi mimo plaže v Simonovem zalivu, vendar stopnice na koncu predstavljajo veliko oviro.

	Problematično mesto/odsek	Predlagana rešitev
18	V središču Izole ni znakov ali informacijskih tabel , ki bi kolesarja napotile na Parenzano oz. opozorile nanjo.	Postavitev tabel ki označujejo v kateri smeri se nahaja kolesarska pot D-8 na vseh pomembnejših križiščih.
19	V središču Izole ni označenih kolesarskih poti , kar samo po sebi zaradi omejitev hitrosti ne predstavlja večje težave, vendar se sploh naključni obiskovalci težko znajdejo.	Postavitev infotable v središču Izole, kjer je jasno označeno kod potekajo najprimernejše povezave s sosednjimi mesti oz. zaledjem. Postavitev smerokazov ki kolesarja po mestu usmerjajo k izbranemu cilju.

Pot začetek Parenzane–drugi tunel Parenzane

V splošnem je ta odsek primerno urejen in prijeten za vožnjo, saj motornih vozil tu praktično ni. Problem predstavlja neredno čiščenje vozne površine, saj večji del poti uporabljajo tudi lokalni kmetje, kar pomeni, da je po deževnem vremenu na vozišču veliko blata in peska. Tudi ovire na vozišču, ki na določenih odsekih preprečujejo prehod dvoslednim vozilom, so neprimerne, saj zožijo vozišče in preprečujejo srečanje dveh nasproti vozečih si kolesarjev, ob mraku in v temi pa so poleg tega še slabo vidne in jih kolesar/rolkar zlahka spregleda, kar lahko privede do nesreče.

Predor Šalet nima primerno urejenega odvodnjavanja, kar kolesarje večkrat prisili k vijuganju, da bi se, kolikor se le da, izognili vožnji po mokrem. Poleg tega je tunel kljub obstoječim in delujočim lučem pretemen.

Od predora dalje predstavlja moteč element vegetacija ob poti, ki bi zaradi bujne rasti potrebovala pogosto obrezovanje, da ne bi predstavljala ovire ob poti. Tudi asfalt je na delu poti (ko se ta priključi na lokalno cesto) zelo poškodovan.

	Problematično mesto/odsek	Predlagana rešitev
20	Neprimerne ovire na cesti , ki onemogočajo vožnjo dvoslednim vozilom – v primeru dvosmernega kolesarskega prometa je varnost udeležencev ogrožena, saj zožijo vozišče na 1 m širine.	Pred ovirami na cesti bi morala v zadostni razdalji stati oznaka, ki bi kolesarje opozarjala nanje (zlasti je to pomembno zaradi večjih skupin kolesarjev), še bolje pa bi bilo, da bi namesto dveh ovir stala na sredi le ena ozka, ki ne bi zožila vozišča.
21	Predor Šalet je slabo razsvetljen – luči so nameščene, vendar ne zagotavljajo zadostne svetlobe.	Nadomestitev obstoječih žarnic s takimi z večjo svetilnostjo, če pa to ni mogoče menjava samih svetil.
22	V predoru Šalet zastaja voda – kolesarje to prisili k vijuganju da bi se izognili nevarnosti zdrsa, kar zaradi slabe osvetljenosti lahko privede do trka z nasproti vozečimi ali pešci.	Ureditev odvodnjavanja s stranskimi oz. prečnimi jaški.
23	Neredno vzdrževanje vegetacije ob poti – veje velikokrat segajo v prostor nad potjo.	Pogostejše obrezovanje in košnja.
24	Poškodovano vozišče v Strunjanu	Sanacija cestišča.

UGOTOVITVE PO PREDELIH: PORTOROŽ IN PIRAN

Pot Avditorij – Bernardin

Ključno vprašanje, ki si ga vsak zastavi na poti od predora v Strunjanu proti Piranu, je: »Kako z najmanj truda tja priti varno?« Možnosti je sicer kar nekaj, vendar vse, razen tiste, ki smo jo izbrali mi, zaradi bolj ali manj strmih klancev za večino ne pridejo v poštev. Poleg tega je za naključne obiskovalce (zlasti turiste) pot od Portoroža do Pirana nejasna, zato bi bila več kot smiselna postavitev informacijskih tabel z vrisanimi potmi. Vožnja s kolesom od glavne avtobusne postaje v Portorožu proti Piranu je že sama po sebi zelo nevarna, saj poteka po cesti (označena kolesarska pot, ki poteka po promenadi od teniških igrišč v Luciji, se namreč tu konča), največkrat med vozečimi in parkiranimi avtomobili, kjer za povzročitev nesreče zadostuje že manjša nepozornost z ene ali druge strani. Taka ureditev marsikoga napelje k vožnji po pločniku, ki je z vidika kolesarja veliko varnejša, čeprav s tem krši cestnoprometne predpise in ogroža sprehajalce, ki jih tu ne manjka. Vožnja v skupini je na tem delu do določene mere povečala občutek varnosti, saj je skupina veliko opaznejša kot posameznik, kljub temu pa smo bili deležni nekaj nervoznega trobljenja, pa čeprav nismo vozili

kaj dosti počasneje od predpisane omejitve hitrosti.

Enako problematičen, četudi iz drugih razlogov, je del poti mimo skladišč soli pred Bernardinom, saj je tu zaradi ozkega cestišča in nemožnosti umikanja zelo nevarno voziti po cesti, alternative pa ni, saj je na široki tlakovani površini med skladišči in morjem jasno prepovedana vožnja s kolesom (znak »steza za pešce«). Zakaj tabla stoji na tem mestu, ni povsem jasno, saj se na koncu skladišč kolesarska steza ponovno pojavi (četudi za kratek čas) in jo posledično redkokdo upošteva. Ker pa je bil naš namen premagati razdaljo med Koprom in Piranom brez kršenja pravil, smo kljub začudenim pogledom mimoidočih sestopili s koles in se sprehodili peš.

Po kratkem odseku urejene dvosmerne kolesarske poti je te pred avtobusnim postajališčem pred Bernardinom nenadoma spet konec, kar kolesarja prisili, da se za dobrih 100 m zapelje na nasprotno stran cestišča in je zato primoran dvakrat prečkati relativno prometno cesto oz. da sestopi s kolesa in gre ponovno
peš.

	Problematično mesto/odsek	Predlagana rešitev
25	Pomanjkanje oznak za kolesarjenje na relaciji Portorož – Piran Ko kolesar dospe do središča Portoroža, mu, če območja ne pozna, ni jasno kje potekajo kolesarske povezave kako naj jih uporabi oz. kako lahko s kolesom pride do Pirana.	
26	Kolesarjem neprijazen Portorož Kolesarji so primorani voziti med vozečimi se in parkiranimi avtomobili, pri čemer so ogroženi z obeh strani.	Razmisliti bi bilo potrebno o alternativni povezavi med glavno avtobusno postajo v Portorožu in Piranom oz. vzpostaviti samostojne kolesarske steze.
27	Za skladišči soli v Portorožu je prepovedana vožnja za kolesarje, čeprav je dovolj prostora za kolesarske poti;	Ni povsem jasno, zakaj je kolesarski promet na tem delu prepovedan, saj je prostora za pešce in kolesarje dovolj. Ob morebitnem preurejanju tega dela obalnega pasu v sklopu spremembe namembnosti skladišč soli bi bilo na tem delu smiselno postaviti tudi kolesarsko pot.
28	Prekinitev kolesarske poti mimo avtobusnega postajališča pred Bernardinom To kolesarja prisili, da bodisi sestopi s kolesa, bodisi za 100 m prečka cesto.	Predlog za ureditev pasu za kolesarjenje ob cesti. Portorož si zasluži kolesarsko pot.

Pot Bernardin–Fornače

Do zapornice pot poteka po cesti mimo parkiranih avtomobilov, od tam dalje pa je kolesarska steza sicer jasno označena (razen na delu med hoteli okrog pristanišča, kjer je označena le s kovinskimi ploščicami v tleh, ki jih še kolesarji, ki jih tam pričakujejo, težko opazijo, za ostale uporabnike teh površin pa kolesarska steza tam praktično ne obstaja), vendar ponekod, predvsem na začetku, poteka po neprimerno tlakovani površini (preko

odtoka za vodo, razpadajočih tlakovcev ipd.). Mimo hotela Bernardin je pot ponovno jasno označena, vendar mestoma nesmiselno speljana v zavojih (razlog za to so bržkone drevesa). Poleg tega poteka neposredno ob morju, kar je nedvomno glavni razlog, da je pešci ne upoštevajo, saj bi se sami raje sprehajali po tem delu. Pa tudi za kolesarje bi bilo veliko varneje, če bi kolesarska steza potekala po nasprotni strani obalnega pasu.

	Problematično mesto/odsek	Predlagana rešitev
29	Neprimerna vozna podlaga od zapornice do pristanišča – razbiti tlakovci, odtok.	Sanacija tlaka med zapornico in pristaniščem in ureditev ravne vozne površine za kolesarsko pot.
30	Neprimerne označbe na delu okrog pristanišča. Kovinske plošče so sicer lepe na pogled, saj se vizualno skladajo z ureditvijo tega dela, vendar ne služijo svojemu namenu.	Postavitev jasnih označb na tleh – sprememba barve obstoječih oznak za boljšo opaznost oz. zamenjava s svetlobnimi označbami, ali pa vris celotnega pasu kolesarske steze, kakor je to storjeno pred tem delom in po njem.
31	Potek kolesarske steze mimo hotela Bernardin. Steza poteka ob morju in kasneje v neprimernih vijugah.	Stezo bi bilo bolj smiselno speljati stran od morja, saj bi bila tako bolj varna, hkrati pa bi bolj privlačen prostor za sprehajanje prepustila pešcem.

Pot Fornače–center Pirana

Piran je z vidika kolesarjenja zelo kaotičen. Že mimo Fornač kolesarska pot ni označena, zato kolesarjenje poteka ob robu cestišča po povsem neprimerni podlagi (luknje v asfaltu, pesek ...), ob prehodu mimo zapornic pa ni označb, kje vodi pot proti Tartinijevemu trgu. Kolesar je primoran koristiti cesto skupaj z avtomobili. Dantejeva ulica predstavlja ob trenutni ureditvi enotno urejeno površino, ki jo uporabljajo tako pešci kot kolesarji in avtomobili/motoristi, vendar je brez potrebnih elementov, ki bi šibkejšim udeležencem zagotavljali varnost. Z vidika kolesarjev in pešcev bi bilo idealno, če bi bila celotna ulica

večji del dneva zaprta za promet. V Piranu, zlasti na Tartinijevem trgu, bi bilo smiselno postaviti dodatna kvalitetna stojala za parkiranje koles, razmisliti pa bi bilo treba tudi o postavitvi omaric za kolesa ali o posebni garažni hiši, ki bi omogočala varno parkiranje kolesa tudi za več dni. To bi bilo več kot dobrodošlo z vidika turistov, ki pripotujejo s kolesom in se v Piranu zadržijo več dni. Tudi sicer kraja koles predstavlja veliko težavo in pri spodbujanju kolesarjenja kot oblike mobilnosti so postavitve takih objektov nujno potrebne.

	Problematično mesto/odsek	Predlagana rešitev
32	Poškodovano vozišče na Fornačah.	Sanacija vozne površine.
33	Manjkajoče oznake pri zapornicah za usmeritev kolesarja proti Tartinijevemu trgu.	Postavitev oznak, ki bi kolesarje usmerile proti centru Pirana, in oznak, ki bi voznike avtomobilov opozorile na prisotnost kolesarjev na cesti.
34	Trenutna ureditev Dantejeve ceste ni primerna.	Ureditev skupnega prostora (»shared space«), ki bi zagotavljala varnost vsem uporabnikom.
35	Premajhno število kvalitetnih stojal za parkiranje koles na Tartinijevem trgu.	Postavitev zadostnega števila stojal za kolesa in v prihodnje razmislek o postavitvi »omarič« zanje ali celo manjše garažne hiše za kolesa, ki bi omogočala varno shranjevanje koles tudi po več dni.

SPLOŠNI PREDLOGI ZA OBMOČJE OBALNIH OBČIN:

- Začrtanje in označitev kolesarske poti iz centra Kopra, ki se priključi na Semedelsko in omogoča prehod proti Izoli/Markovcu.
- Namestitev pipe z vodo na relaciji Parenzane: na celotni Parenzani od ITA do HR ni niti ene pipe z vodo.
- Table, barva in odsevniki za označitev pregrad (»panetonov«).
- Izboljšanje osvetljenosti tunela na Parenzani (Izola–Strunjan).
- Strunjanski del Parenzane nujno potrebuje popravila (nevarni odseki, slabo vozišče, zaraščenost z robido).
- Postavitev enotne kolesarske table v vseh treh občinah, na katerih so prikazane mestne kolesarske poti.

Ob zaključku kolesarskega dogodka PAZIBUŽO smo z udeleženci prišli do skupne ugotovitve, da je kolesarska povezava med Koprom in Piranom vse prej kot urejena in varna, z izjemo nekaterih odsekov Parenzane. Največje težave predstavljajo pomanjkljive označbe o poteku kolesarske poti, zlasti v križiščih znotraj naselij, večkrat slepo zaključene kolesarske steze, neprimerno vzdrževanje poti (neredno obrezovanje vegetacije ob poti in vzdrževanje vozne površine). Poleg tega bi bilo pričakovati, da bi bila obalna mesta, sploh ker klimatski pogoji omogočajo vožnjo skozi vse leto, povezana z urejenimi in varnimi kolesarskimi potmi, s čimer bi se marsikoga spodbudilo k uporabi kolesa namesto avtomobila, saj je ob trenutni ureditvi vožnja mestoma zelo nevarna.

PRILOGA 4: MLADINSKE ORGANIZACIJE/ORGANIZACIJE ZA MLADE NA OBMOČJU OBALNIH OBČIN

Avtorici: Katerina Kljun, Ema Weixler

Čeprav je po ZJIMS (2010) tako mladinska organizacija kot organizacija definirana, takšne organizacije nimajo formalnih statusov s čimer je popis organizacij otežen. Popis smo zato opravili tako, da smo v raziskavi sodelujoče mlade prosili, da nam naštejejo mladinske organizacije/organizacije za mlade, ki jih poznajo na območju obalnih občin (glej PRILOGA 1). Organizacije, ki so jih mladi v raziskavi poimensko navedli vsaj dvakrat smo vključili v popis.

Na območju obalnih občin je pet organizacij, ki so pridobile status organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju mladine: UMMI, zavod za izobraževanje Koper; Društvo prijateljev zmernega napredka; Središče ROTUNDA – primorski informacijski center, Kulturno izobraževalno društvo PiNA in Ustanova nevladnih mladinskega polja Pohorski bataljon (URSM, 2014). Izmed vseh zgolj zadnja ni bila omenjena s strani mladih v raziskavi vsaj dvakrat in je zato bila dodana v popis.

Vse tri obalne občine sofinancirajo mladinske programe in projekte v okviru posebnih razpisov namenjenim programom za mladino. V popis smo zato vključili tudi vse organizacije, ki so v letu 2013 in 2014 prejela sredstva na razpisu za mladino, in so še vedno aktivna.

Vse zbrane organizacije so skupaj s kratkim opisom, preglednosti dejavnosti, ki jih opravljajo za mlade in navedbo spletnih mest preko katerih komunicirajo svoje vsebine ter kontaktnimi podatki predstavljene v spodnji tabeli.

MLADINSKE ORGANIZACIJE/ORGANIZACIJE ZA MLADE NA OBMOČJU MESTNE OBČINE KOPER

KRATEK OPIS		DEJAVNOSTI ZA MLADE	SPLETNA STRAN	Facebook (FB) Youtube (YT) Twitter (TW)	KONTAKT
Klub študentov občine Koper	Klub študentov občine Koper je nepolitično in prostovoljno združenje posameznikov in posameznic, ki v okviru društva zadovoljuje potrebe študentov in študentk ter dijakov in dijakinj na območju Upravne enote Koper.	- Projekti in dogodki na področju kulture (JEFF, Oživila ulica itd.) - Izobraževanja (jezikovni in praktično - umetniški tečaji, inštrukcije, seminarji) - Mednarodno sodelovanje - Subvencije (dogodki po Sloveniji, vezava diplomskih nalog, Gledališče Koper, Art Kino Odeon, prevozi) - Športni dogodki - Video, filmske in fotografske delavnice	www.ksok.si	FB: Klub Študentov Občine Koper YT: ksokvideo TW: @klubKSOK	info@ksok.si 05 66 34 220 040 566 152
Akademsko društvo Univerze na Primorskem	Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem predstavlja eno najaktivnejših družabnih dejavnosti za študente, dijake in druge glasbene navdušence. Brezplačno, na zelo kakovostnem nivoju mladim omogoča umetniško poustvarjanje, z organizacijo koncertov kakovostne klasične glasbe pa bogati koncertno dejavnost v slovenski Istri.	Akademski pevski zbor Univerze na Primorskem (APZ UP)	apzup-kjesomojenote.blogspot.com soup.si/sl/apz	FB: APZ na Primorskem TW: APZ UP @APZUP	sebastjan@soup.si apzup@soup.si Mirko Ferlan, dirigent 041 224 843
UMMI, zavod za izobraževanje Koper	UMMI je zavod za izobraževanje, kulturo in mladinski turizem. Povezujejo najrazličnejše strokovnjake naravoslovja in umetnosti z mladimi, ki so pripravljeni svoje znanje in moč ustvarjalnosti združiti ter tako ustvariti nekaj novega, tudi koristnega za prostor, v katerem živijo ali tja pridejo.	- Šole v naravi - Obvezne izbirne vsebine - Naravoslovni, kulturni in športni dnevi - Raziskovalni tabori - Izobraževanje učiteljev - Delo z nadarjenimi	www.ummi.net	FB: UMMI Zavod za izobraževanje, kulturo in mladinski turizem YT: ummi zavod	Marija Mahne marija_ksenija@t-2.net 05 62 88 620 031 316 221

Središče Rotunda	Zavod Središče Rotunda, primorski družbeni center, Koper od leta 2002 z različnimi programi bogati dogajanje v koprski občini in širši regiji. Zavod deluje kot neprofitna organizacija. Že od samega začetka s svetovanji, izobraževanji in informiranjem pomaga mladim in družinam, povezuje in krepi nevladni sektor v regiji ter podpira socialno podjetništvo.	- Organizacija izobraževanj (jezikovni tečaji, tečaj retorike javnega nastopanja, tečaj hitrega branja, fotografije, šivanja, predavanja) - Delovanje na področju mladine (mladinski center, info točka za mlade, mladinsko svetovalno središče, obalna mreža za mlade Infomlad, Nefiks prodajno mesto) - Druge aktivnosti kot Stičišče NVO Obalno-kraške regije (socialno podjetništvo, izobraževanje, informiranje, civilni dialog itd.).	sredisce-rotunda.si	FB: Središče Rotunda Koper YT: Središče Rotunda, Koper TW: Središče Rotunda @SredisceRotunda	info@sredisce-rotunda.si 05 90 47 121 051 458 410
Študentski center Jadro	Študentski center Jadro je center, namenjen študentkam in študentom z namenom graditi skupnost prijateljev, rasti v odnosu z Bogom in odkrivati svoje življenjsko poslanstvo. Povezuje dejavnosti univerzitetne pastorale v koprski škofiji. V okviru Študentskega centra Jadro deluje tudi Študentski dom Jadro.	- Svete maše za študente - Večeri ob zanimivih temah - Duhovni, družabni in športni dogodki - Študijska soba (tudi za zunanje obiskovalce) za uporabo interneta in duhovna knjižnica.	www.jadro.si	FB: Študentski center Jadro Bogdan Vidmar bogdan.vidmar8@gmail.com	051 323 165 05 90 78 300
Karierni center – služba za vseživljenjsko karierno orientacijo Univerza na Primorskem	Univerzitetni karierni center nudi brezplačno karierno svetovanje z namenom usklajevanja študijskega procesa in doseganja kariernih ciljev. Dejavnosti kariernega centra so namenjene dijakom zadnjih letnikov srednjih šol, študentom in diplomantom, zaposlenim na univerzi in širšemu družbenemu okolju.	- Brezplačno karierno svetovanje - Svetovanje in informiranje - Predstavitve podjetij na fakultetah v obliki Kariernih dnevo - Obiski diplomantov v bodoča delovna okolja - Organizacija izobraževanj (delavnice, seminarji, predavanja) - Organizacija okroglih miz	www.kariernicenter.upr.si	FB: ustvarikariero YT: UP Univerzitetni karierni center	kariernicenter@upr.si Blanka Palčič, vodja službe blanka.palcic@upr.si 05 611 76 33

		▪ Alumnij srečanja ▪ Spletno glasilo Karierko.			
Društvo prijateljev mladine Koper	Društvo prijateljev mladine Koper je nevladna, prostovoljna, človekoljubna in neprofitna organizacija, katere temeljni cilj je dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov in družin, zastopanje in uveljavljanje njihovih interesov in potreb ter zaščita njihovih pravic.	▪ Teden otroka ▪ Homo u Jistro ▪ Zeleni nahrbtnik in Zmajček Jurček ▪ Štrige in štrigoni ▪ Otroški parlament ▪ Likovno ustvarjalne delavnice ▪ Veseli december ▪ Pustni čas je čas norčij ▪ Letovanja in zimovanja ▪ Bralna značka, ▪ Čarovlakovke ustvarjalnice ▪ Evropa v šoli ▪ Program socialnega varstva ▪ Prostovoljno delo mladih.	sites.google.com/s / ite/dpmkoper	info@dpm-kp.si	05 6271 156 031 377 378
Društvo MMM, stičišče mladih	Društvo MMM, stičišče mladih neprofitna organizacija osnovana na prostovoljnem delu. Je izdajatelj portala mladi.net, mladinskega projekta, ki govori, ima svoje mesto na spletu in povezuje. Mladi.net je prvi portal na katoliški mladinski sceni.	▪ Mladi.si: informiranje in novice z mladinskega, študentskega, katoliškega in družbenega področja, dogodki, svetovalnica, forum.	www.drustvo- mmm.si	FB: Mladi Net YT: mladi.net	Klemen Čeligoj klemen15@gmail.com 031 321 060

Dobrodelni klub LEO Koper	Dobrodelni LEO klub Koper - Capodistria sestavljajo študentje in dijaki, ki so klub ustanovili z namenom pomagati socialno ogroženim mladostnikom, otrokom in družinam z otroci iz Obale. Je podmladek mednarodne LIONS organizacije.	▪ Dobrodelni projekti ▪ Dogodki ▪ Srečelovi ▪ Akcije zbiranja šolskih potrebščin	/	FB: Dobrodelni klub Leo Koper - Associazione benefica Leo club Capodistria	info@leo-kp.si
Marežgansko mladinsko društvo	Marežgansko mladinsko društvo MAD je neprofitna organizacija, nastala z namenom glasbenega povezovanja in ustvarjanja mladih ter organizacije festivala MareziJazz. Pod okriljem MAD deluje Big Band Hrošči.	▪ Organizacija mednarodnega festivala big bandov, MareziJazz, ▪ Organizacija jazz seminarja i ▪ Zgrabi zvok ▪ Nudjenje prostorov za vadbo glasbenim skupinam iz slovenske Istre.	www.hrosci.si www.marezijazz.si	FB: Big Band Hrošči MareziJazz TW: MareziJazz @marezijazz	Jure Drobnjak jure.drobnjak@gmail.com 05 6550 749
Društvo Sirena	Društvo je začelo kot društvo za obštudijske dejavnosti Pedagoške fakultete. Danes je društvo Sirena je v fazi preoblikovanja v organizacijo za mlade.	▪ Izvajanje in promocija / mednarodnih in lokalnih projektov, kot so mladinske izmenjave, usposabljanja, seminarji, srečanja, tabori, prostovoljstvo, EVS - evropska prostovoljna služba, Grundtvig, Erasmus, Comenius itd.	/	FB: Društvo Sirena YT: Društvo Sirena TW: Društvo Sirena @DruštvoSirena	info@društvo-sirena.si Boris Dobrila boris.dobrila@gmail.com
Skavti Steg Ankaran 1	Skavti Steg Ankaran 1 delujejo v okviru Župnije Ankaran.	▪ Skavtske aktivnosti.	ankaran1.skavt.net	FB: Skavti Ankaran (steg Razburkanih valov)	steg.ankaran1@gmail.com
Univerzitetna športna zveza Primorske	Univerzitetna športna zveza Primorske deluje pod okriljem Univerze na Primorskem z namenom nudenja široke palete športnih aktivnosti.	▪ Organizacija rekreativnih športnih aktivnosti ▪ Organizacija tečajev in vodenih vadb ▪ Organizacija ligaških tekmovanj ▪ Organizacija izobraževanj in drugih športnih dogodkov	www.uszp.si	FB: UŠZP - Univerzitetna športna zveza Primorske	info@uszp.si 05 662 62 24 051 692 100

Mladinsko, kulturno in ustvarjalno društvo Sveti Anton	Mladinsko, kulturno in ustvarjalno društvo iz Svetega Antona združuje mlade iz Svetega Antona in bližnjih vasi. Namenjeno je ustvarjanju in druženju mladih in otrok.	- Gledališka skupina - Pevski zbor - Popoldanske otroške animacije - Športne aktivnosti - Ustvarjalne delavnice - Organizacija kulturnih dogodkov	www.mkud.si	FB: Mladinsko, kulturno in ustvarjalno društvo Sveti Anton (MKUD)	mkud.info@gmail.com
Primorsko svetovalno središče PRIMSS	Primorsko svetovalno središče je neprofitna organizacija, ki deluje kot samostojna organizacijska enota znotraj ŠOUP. S svojimi izobraževalnimi, svetovalni in ozaveščevalnimi programi se osredotoča na uporabnike vseh starosti.	Izobraževalni, svetovalni in ozaveščevalni programi: delavnice, seminarji, predavanja, tečaji, okrogle mize, debatna srečanja, skupine za samopomoč, terapevtsko pomoč, obveščevalne in preventivne akcije, mediacija in coaching.	www.primss.si	FB: Primorsko svetovalno središče	info@primss.si 05 90 26 290 041 360 913
Društvo peripatetikov - LIKEJ	Likej je drugačna, nova mišljenjska kontra-izobraževalna in kontra-šolska oblika delovanja, ki sloni na Aristotelu in njegovem posebnem, od vseh drugih različnem, »peripatetičnem« mišljenju, razsojanju in delovanju. Njegov smoter je skupnostno premišljevanje in dialogiziranje.	- Javna predavanja na izbrano temo - Bralni seminarji - Okrogle mize	www.likej.com	FB: Likej Projekt MKSC Video: vimeo.com/user3142376	info@likej.si
Društvo tabornikov Rod srebrnega galeba Koper	Društvo tabornikov Rod srebrnega galeba Koper je član Zveze tabornikov Slovenije in med svoje vrste združuje mlade tabornike različnih starosti.	Taborniške dejavnosti	www.srebrni-galeb.si	FB: Rod srebrnega galeba	info@srebrni-galeb.si

Kulturno izobraževalno društvo PiNA	Kulturno izobraževalno društvo PiNA več kot petnajst let skrbi za uvajanje inovativnih praks na področju izobraževanja, intermedijskih umetnosti in sonaravnega razvoja na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem nivoju. Izvaja različne projekte s področij aktivnega državljanstva, mobilnosti ter kulture in umetnosti.	▪ Brezplačna izposoja audio-video opreme ▪ PiNA TERMINAL - center za izobraževanje in usposabljanje v tujini ▪ Organizacija dogodki v e-Kavarni PiNA ▪ Brezplačen najem e-Kavarne za gostitev dejavnosti mladinskih organizacij ▪ Lastni dogodki in projekti na področju kulture, državljanstva, manjšin in evropskega delovanja	www.pina.si	FB: Kulturno Izobraževalno Društvo Pina YT: MMC PiNA TW: PiNA @kid_pina	info@pina.si 05 6300 320
Društvo prijateljev zmerne napredka	Društvo prijateljev zmerne napredka izvaja program MKSMC Koper, ki opravlja vlogo mladinskega, kulturnega, socialnega in multimedijskega centra.	▪ Alternativni kulturni, umetniški, glasbeni, izobraževalni projekti in dogodki, performansi ▪ Organizacija prireditve Koperground ▪ Izposojevalnica zgoščenk	www.dodogovor.org	FB: Mksmc Koper MKSC Video: vimeo.com/user3142376	drustvo@dpzn.org 05 627 19 89 041 764 916
Študentska organizacija Univerze na Primorskem	Študentska organizacija Univerze na Primorskem (ŠOUP) je skupnost študentov Univerze na Primorskem. Zastopa interese študentov in mladih ter se zavzema za njihovo uresničevanje.	▪ Projekti s področja humanitarnosti, preventive in zdravega načina življenja, ekologije, prostovoljstva ▪ Dogodki in projekti mednarodnega sodelovanja ▪ Svetovanje o študijski poti in študentskih pravicah ▪ Tutorstvo ▪ Šport in študentska rekreacija ▪ Organizacija kulturnih in izobraževalnih dogodkov	soup.si/sl	FB: ŠOUP YT: Soup Org TW: ŠOUP @SOUPrimorska	info@soup.si 05 66 26 220 031 452 000

Zavod Čarobna preproga Koper	Zavod Čarobna preproga Koper izvaja inovativne dejavnosti na področju vzgoje in izobraževanja za otroke in mladostnike, njihove starše ter vzgojno-pedagoški kader, s čimer prispevajo k raznoliki in ustvarjalni dopolnitvi predšolskega programa in šolskega učnega načrta.	▪ Delavnice finančne pismenosti ▪ Delavnice čustvene pismenosti po RULER pristopu ▪ Projekti aktivnosti in terapije s pomočjo živali ▪ Ustvarjalno učenje tujih jezikov ▪ Motivacijske delavnice ▪ Bralne delavnice kot pristočasne aktivnosti/izobraževalne aktivnosti	www.carobnapreproga.si	FB: Zavod Čarobna preproga TW: Ana B.Deisinger @carobnapreproga	info@carobnapreproga.si
Ustanova nevladnih mladinskega polja pohorski bataljon UPB	Ustanova Pohorski bataljon združuje 15 samoniklih mladinskih prizorišč v Sloveniji. Namenjen je zagovorništvu in uveljavljanju interesov nevladnega mladinskega polja ter vzpostavitvi njegove nestrankarskosti, povezovanju ter vzpodbujanju kritičnih, aktivnih in ustvarjalnih mladih ljudi.	▪ Družbeno-kritični dogodki, performansi in aktivnosti	upb.si	FB: Ustanova Pohorski Bataljon 041 318 245 (Marionetna uprava) 051 828 028 (Kolektivna pisarna)	ustanova.pb@gmail.com
Klub mladih tehnikov Koper	Klub mladih tehnikov Koper izvaja izobraževanje otrok in mladostnikov na področju tehniške kulture v obliki popoldanskih krožkov.	▪ Modelarstvo za začetnike ▪ statični modeli in makete ▪ Uporabni izdelki in okraske ▪ Jadrnice, čolni, letala, sobni modeli ▪ Fotografija ▪ Elektronika, robotika ▪ Radioamaterstvoradijsko vodenje modelov in ogledi podjetij	www.kmtk.si	FB: Klub Mladih Tehnikov Koper YT: klubmladihtehnikov TW: Klub Mladih Tehnikov @KMTKoper	041 673 721
Društvo Tabornikov Rod Bela jadra	Društvo Tabornikov Rod Bela jadra je član Zveze tabornikov Slovenije in med svoje vrste združuje mlade tabornike različnih starosti.	▪ Taborniške dejavnosti	rbj.rutka.net/index.html	FB: Taborniki: Bela Jadra Prade	gumbek@gmail.com

Društvo matematikov, fizikov in astronomov Koper	Društvo matematikov, fizikov in astronomov Koper je izkustveni center, kjer si obiskovalci nabirajo spoznanja s področja naravoslovja na zanimiv in zabaven način.	- Center eksperimentov Koper - Raziskovalni organizacijski enoti DMFA Koper: predavanja, delavnice, javne predstavitve, okrogle mize, konference, razstave	www.drustvo-dmfakoper.si www.centereksperimentov.si	FB: Center eksperimentov Koper info@centereksperimentov.si 05 62 72 077
Mladinsko združenje za trajnostni razvoj	Mladinsko združenje za trajnostni razvoj združuje mlade, ki jim okolje pomeni nekaj več. Pripravljajo projekte na lokalni kot tudi mednarodni ravni, kjer se povezujejo z drugimi okoljskimi organizacijami. Trenutno raziskujejo teme zelenega zavajanja podjetij, socialno podjetništvo in podnebne spremembe.	- Izobraževanja (predavanja/delavnice) - Predstavitve (delavnice na Trajnostni razvoj) - Ekskurzije, priprava in izdaja publikacij - Mednarodni študijski obiski	www.noexcuse.si (zavihek Trajnostni razvoj)	FB: No Excuse Slovenia :: Brez izgovora Slovenija TW: No Excuse Slovenia @NoExcuseSlo Jan Magdič jan.magdic@noexcuse.si
Kulturno društvo ljubiteljskih likovnikov Koper	Odkrivanje likovne nadarjenosti in spodbujanje kreativnosti. Društvo se že vrsto let se ukvarja z nadarjenimi otroki, ki si želijo spoznati kreativno umetnost, zlasti kiparstvo.	- Delavnica - Priprava mladih na sprejemni izpit za akademijo	/	stevovic.saso@gmail.com 05 65 28 465
Zavod Krog	Zavod KROG je mednarodna nevladna neprofitna organizacija, ki deluje na področju človekovih pravic, humanitarnega dela, razvojnega sodelovanja, socialne dejavnosti, medkulturnega dialoga, prostovoljstva in izobraževanja ter kulture.	- Projekti za vzpostavitev in krepitev trajnega zaposlovanja etničnih skupin in priseljencev - Ustvarjalne, etnološke, likovne in glasbene izobraževalne delavnice za otroke bosansko hercegovske manjšinske skupnosti in mlade ter ostale - Izobraževanja (človekove pravice, medkulturnega dialoga, vodenja nevladne in neprofitne organizacije, projektne managementa)	www.zavod-krog.si	FB: Zavod KROG YT: zavodkrog TW: Zavod KROG info@zavod-krog.si 041 401 619 05 90 52 368

Klub aktivne mladine - KAM	Klub aktivne mladine - KAM deluje kot orodje, ki nam ga trenutna politična tehnologija ponuja. Namen društva je graditi solidarno skupnost ljudi.	- Organizacija koncertov in / kulturnih priredite - DBI (Dopoldnevi brez imena), pomoč in samopomoč brezdomnim in socialno ogroženih z distribucijo uličnega časopisa - Tečajji za likovno nadarjenost - Bazar zgoščenk	FB: KAM (Klub Aktivne Mladine)	klubaktivnemladine@gmail.com
Društvo Leskrea	Društvo ljubiteljev kreativne predelave in ponovne uporabe lesa. Delajo predvsem z otroki.	Izobraževanje in / izpopolnjevanje na področju kulture in umetnosti.	FB: Leskrea	Barbara Kocjančič leskrea@gmail.com
Društvo Na kereh	Društvo NA KEREH deluje na področju trajnostnega razvoja, lokalne samooskrbe in promocije kraja Ankaran ter nudi kulturne vsebine za vse družbene skupine v Ankaranu.	Organizacija družabnih dogodkov, koncertov, silvestrovanj, otroških in drugih delavnic.	www.nakereh.org FB: Društvo na Kereh, Ankaran YT: Društvo Na Kereh	info@nakereh.org, 041 804 917
Društvo Talia - Gledališki kalejdoskop	Gledališka šola, katere program sistematično pokriva vsa področja gledališkega ustvarjanja, tako teorije kot praktičnega udejstvovanja.	Teoretično in praktično usposabljanje otrok in mladine na področju gledališkega ustvarjanja.	www.gledalisce-talia.org	FB: Gledališka šola Talia info@gledalisce-talia.org
KD Gajbla, Hiša ustvarjalnih zgodb	Gajbla, hiša ustvarjalnih zgodb je prostor kreativne misli, neobrzane domišljije, dobre volje, inovativnih idej, smeha in norčij.	- Pripovedovanje zgodb - Branje pravljic - Pisanje dramskih in nedramskih zgodb - Dramaturgija - Gledališka igra in gledališke veščine	www.gajbla.si	FB: Gajbla info@gajbla.si Samanta Kobal samanta.kobal@gajbla.si 051 301 074
Kulturno društvo za lutke, ljudsko glasbo in ekologijo Matita	Solo lutkovno-predmetno-figuralno-alter gledališče, ki se prilega v en kovček.	Delavnice in interaktivne (lutkovno) gledališke predstave.	www.teatromatita.com	FB: Teatro Matita Matija Solce matija_solce@yahoo.com Producentka Maja Bavdaž 041 778 061

MLADINSKE ORGANIZACIJE/ORGANIZACIJE ZA MLADE NA OBMOČJU OBČINE IZOLA

KRATEK OPIS	DEJAVNOSTI ZA MLADE	SPLETNA STRAN	Facebook (FB) Youtube (YT) Twitter (TW)	KONTAKT
Društvo prijateljev mladine Izola	Društvo prijateljev mladine Izola je del Zveze prijateljev mladine Slovenije, nevladne, prostovoljne, človekoljubne in neprofitne organizacije, katere temeljni cilj je dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov in družin, zastopanje in uveljavljanje njihovih interesov in potreb ter zaščita njihovih pravic.	- Organizacija dogodkov za otroke in starše - Delavnice - Izleti - Delovne akcije - Boljšji sejmi	dpm-izola.wow3.info	FB: Zvezdice Dpm Barbara Motoh Bračanov dpm.zvezdice@gmail.com 040 385 529
Klub izolskih študentov in dijakov	Klub izolskih študentov in dijakov ali KIŠD je študentski klub v Občini Izola, ki skrbi za popestritev študijskih in srednješolskih dni izolske mladine. Klub je bil ustanovljen 1. februarja 1994. Poslanstvo in namen kluba je povezovanje študentov in dijakov iz območja Občine Izola ter zagotavljanje možnosti za obštudijske in obšolske dejavnosti ter njihovo izvajanje. Klub s svojim delovanjem skrbi za čim pestrejšo dogajanje ter ponuja mladini možnost kvalitetnejšega preživljanja prostega časa.	- Ustvarjalne delavnice - Tečaji - Kulturni večeri - Subvencije - Udejstvovanje v različnih športno-rekreativnih aktivnostih	www.kisd.si	FB: Kišd Klub info@kisd.si 051 343 263
Mladinsko združenje Brez izgovora Obala	Mladinsko združenje Brez izgovora Obala je del zveze Brez izgovora Slovenija, ki je usmerjena v aktiviranje mladih in njihovo pridobivanje organizacijskih veščin.	- Organizacija kulturnih in družabnih dogodkov - Iz Goriškega v Piran - Festival sreče	www.noexcuse.si/lokalne-enote	FB: No Excuse Slovenia :: Brez izgovora Slovenija Nika Glavina nika.glavina@noexcuse.si 041 518 683 TW: No Excuse Slovenia @NoExcuseSlo

Društvo ljubiteljev animiranih filmov, stripov in družabnih iger ANIMOV	Širjenje kulture animiranih filmov, stripov in družabnih iger	▪ Spoznavni in literarni večeri ▪ Druženja in organizacija dejavnosti na področju filmov, stripov in družabnih iger	www.drustvoanimov.si	Fb: Društvo ljubiteljev animiranih filmov, stripov in družabnih iger Animov	drustvo@drustvoanimov.si
Društvo tabornikov Rod jadranskih stražarjev Izola	Društvo združuje mlade tabornike različnih starosti.	▪ Taborniške dejavnosti	www.jadranski-stražar.si	FB: Rod Jadranskih Stražarjev Izola	Tomaž Korenika me@tomazkorenika.com litenull@gmail.com 041 822 369
Društvo za boljšo kakovost življenja Kažipot	Društvo za izboljšanje kakovosti življenja mladih, trenunto v mirovanju zaradi pomanjkanja sredstev	▪ Izobraževanje na področju komunikacije, izboljšanja medsebojnih odnosov in športnih aktivnosti ▪ Zmanjševanje nasilja ▪ Preventiva odvisnosti ▪ Promocija športa	/	/	Marina Sučič 040 761 402
OTOK, Zavod za razvijanje filmske kulture	Zavod za razvijanje filmske kulture Otok od leta 2003 deluje v Izoli in Ljubljani. V sodelovanju s partnerji v Izoli, drugih krajih po Sloveniji ter v tujini prireja kakovostne kulturno-izobraževalne dogodke za različne ciljne skupine, za inovativno organizacijsko strukturo je prejel nagrado Zlato gnezdo. Od leta 2004 je producent mednarodnega filmskega festivala Kino Otok – Isola Cinema, ki je drugi največji v Sloveniji in eden največjih ter najbolj odmevnih družabnih dogodkov v regiji.	▪ Program neformalnega praktičnega usposabljanja in mednarodnega sodelovanja mladih ▪ Skupinski EVS	www.isolacinema.org	FB: Kino Otok TW: Kino Otok	Anže Jenko anze.jenko@isolacinema.org 041 595 156 01 431 80 08

Zavod za kulturo, šport, turizem, prireditve, svetovanje in druge dejavnosti Triumf	Zavod TRIUMF je nastal na pobudo mladih in nadebudnih posameznikov. Cilj ustanovitve zavoda, ki bo pokrival tako pestro paleto dejavnosti, je bil predvsem v ideji, da združijo izkušnje, znanje in ideje ter tako zagotovijo naročnikom celovito ponudbo na področju organiziranja prireditev, dogodkov ali svetovanja.	Organizacija dogodkov, trženje, oblikovanje, svetovanje itd.	zavod-triumf.si /	info@zavod-triumf.si 05 662 62 20 041 399 236
Terapevtski inštitut ODNOS	Terapevtski inštitut – ODNOS deluje na področju nudenja strokovne terapevtske pomoči posameznikom, parom in družinam v čustveni stiski.	▪ Individualne, skupinske, partnerske in družinske terapije ▪ Predavanja ▪ Delavnice	www.odnos.org	FB: Terapevtski inštitut - Odnos info@odnos.org 031 371 143

MLADINSKE ORGANIZACIJE/ORGANIZACIJE ZA MLADE NA OBMOČJU OBČINE PIRAN					
	KRATEK OPIS	DEJAVNOSTI ZA MLADE	SPLETNA STRAN	Facebook (FB) Youtube (YT) Twitter (TW)	KONTAKT
Društvo prijateljev mladih Piran	Društvo prijateljev mladih Piran je prostovoljna organizacija, namenjena otrokom in njihovim staršem ter njihovem aktivnem preživljanju prostega časa.	▪ Društvo izvaja med drugim nekatere aktivnosti ZPMS. ▪ Zdravstvena kolonija ▪ Bralna značka ▪ Otroški parlament ▪ Razne javne prireditve v času Veselega decembra v Občini Piran	/	/	mojca.dolsak@cetra.si 031 381 765
Klub študentov občine Piran	Naloga Kluba študentov občine Piran je zastopanje študentov na raznih področjih (sociala, kultura, izobraževanje, zabava) in organizacija projektov, katerih namen je popestritev študentskega življenja v Občini Piran.	▪ Organizacija kulturnih, družabnih ▪ Organizacija športnih dogodkov ▪ Organizacija potovanj ▪ Subvencije ▪ Študentski žuri	www.ksop.si	FB: Klub Študentov Občine Piran YT: Klub Študentov Občine Piran	info@ksop.si 041 549 517
Društvo tabornikov Portorož, Rod morskih viharikov	Društvo tabornikov Portorož, Rod morskih viharikov, je član Zveze tabornikov Slovenije in med svoje vrste združuje mlade tabornike različnih starosti.	▪ Taborniške dejavnosti	sites.google.com/site/rodmorskihviharniko vportoroz	FB: Rod Morskih Viharnikov Portorož	rmv.portoroz@gmail.com
Društvo tabornikov ROD SERGEJ MAŠERA PIRAN	Društvo tabornikov Rod Sergeja Mašere je član Zveze tabornikov Slovenije in med svoje vrste združuje mlade tabornike različnih starosti.	▪ Taborniške dejavnosti	/	FB: Rod Sergeja Mašere Piran	veronika.bjelica@gmail.com 031 567 228 031 468 870

Kulturno umetniško društvo Esko	- Kulturno umetniško društvo Esko je skupina entuziastov, ki si želi pustiti svoj pečat na področju likovne, fotografske, grafičarske in glasbene umetnosti.	- Organizacija dogodkov, s pomočjo katerih bi se mladi umetniki še močneje povezali. - Pridobivanje izkušenj na področju organizacije dogodkov in znanja na področju kulture (glasba, slikarstvo ...)	kud-esko.si	FB: Kud Esko	kud.esko@gmail.com 031 877 254 (Luka)
DoŠT Društvo študentov turizma	- Namen DoŠT je vsestransko skrbeti za interese študentov UP Turistice, za pestrost obštudijskih dejavnosti na UP Turistiki in hkrati vzpodbujati razvoj značajskih vrlin, kot so prijateljstvo, komunikativnost, solidarnost in ustvarjalnost.	- Organizacija in izvedba obštudijskih dejavnosti študentov (božična prireditve, poslovilna zabava, pustovanje, valentinovo, brucovanje, športni dan) - Prirejanje športnih, kulturnih in zabavnih prireditev, srečanj in tekmovanj - Organizacija študentskih ekskurzij, seminarjev in predavanj ter mednarodnih izmenjav študentov in profesorjev.	sites.google.com/site/drustvodost/home		"drustvo.dost@gmail.com 031 702 436
Mladinski EPI CENTER Piran	Mladinski EPI CENTER Piran deluje pod okriljem Športnega in mladinskega centra Piran, katerega namen je zagotavljanje organiziranega izvajanja dejavnosti kulturnega, izobraževalnega, informativnega in socialnega značaja s ciljem sistematičnega razvijanja aktivnosti ter ustvarjalnosti mladih v Občini Piran.	- Info točka - Učna in druga pomoč - Svetovanje - Ustvarjalne delavnice - Klubski program - Počitniško varstvo - Rojstnodnevne zabave - Sejmi - Seminarji - Strokovna usposabljanja - Prostovoljstvo	www.simcpiran.si/epi-center.html	FB: Mladinski Epicenter	epicenter@simcpiran.si 05 99 67 063 041 71 91 33

PRILOGA 5: ANALIZA OBČUTKA VARNOSTI MLADIH ŽENSK V STARIH MESTNIH JEDRIH

Avtorica: Sara Čok

Okolje ima vpliv na človeka, na njegovo počutje, zdravje in vedenje. Da bi lahko okolje oblikovali na način, ki bo koristil človeku v čim večji meri in hkrati čim manj škodil okolju, moramo, kolikor je to le mogoče, v celoti razumeti vpliv, ki ga ima okolje na človeka in obratno. V obravnavi odnosov med človekom in njegovim okoljem se vse bolj kot osrednji razsežnosti vrednotenja okolja pojavljata pojma zaznane svobode in kraja nadzora. Obseg, do katerega dano okolje omogoča posamezniku uspešno uresničevanje njegovih načrtov in ciljev, določa tudi posameznikovo raven zadovoljstva s tem okoljem. Torej moramo okolje načrtovati na način, da bodo ljudje imeli nadzor oz. da bodo imeli občutek nadzora, ki jim bo omogočil občutek varnosti in izpolnjevanje ciljev, ki smo jih predvideli za ta prostor. To lahko dosežemo le, če poznamo potrebe ljudi. Vključiti jih moramo v proces oblikovanja z dogovarjanjem in usklajevanjem potreb in želja z danimi možnostmi. S tem ljudje ne samo dobijo občutek, da sodelujejo oz. sami odločajo o tem, kakšen bo prostor, ki ga uporabljajo, ampak bo ta zanje tudi lep. Vzeli ga bodo za svojega in ga »branili«, ter kolikor bo to v njihovi moči, tudi preprečevali poškodovanje tega prostora in druge vrste kriminala v njem.

V analizi smo želeli izpostaviti poglede mladih žensk na občutek varnosti v starih mestnih jedrih Kopra, Izole in Pirana. V raziskavo, opravljeno z *anketnim vprašalnikom* in *organiziranimi vodenimi sprehodi po mestnih središčih*, je bilo vključenih skupno 32 mladih žensk v starosti od 15 do 29 let. Glede na izobrazbo in zaposlitev največji delež anketirank obiskuje šolo in fakulteto v mestnem središču (62 %), petina (22 %) je zaposlenih v mestnem središču, ostale pa živijo v starem mestnem središču (16 %). Večina je večji del svojega življenja preživela na območju obalnih občin (60 %) ali so se zaradi študija oz. dela sem preselile iz drugih krajev po Sloveniji (34 %).

V uvodnem delu ankete so vključena osnovna demografska vprašanja. V nadaljevanju se v prvem delu ankete osredotočamo na občutek varnosti mladih žensk, v drugem nas zanima njihovo zadovoljstvo s prostorsko ureditvijo mestih jeder obalnih občin in kako varno se počutijo v njih, v sklepnem delu pa predstavljamo njihova izhodišča in priporočila za nadaljnji razvoj mesta.

SPLOŠNE UGOTOVITVE

Kriminal za občine predstavlja znatne socialno-ekonomske stroške, kot so odtujevanje tujih naložb, zmanjšanje zanimanja za turizem, zaviranje razvoja lokalnega podjetništva, ter povzroča škodo socialnim povezavam. Čeprav je pojav kriminala v mestih kompleksen pojav, obstajajo številne študije, ki dokazujejo, da je skromno oblikovano fizično okolje posledica napačnih odločitev v urbanizmu. Slabo načrtovanje je lahko povod za višjo stopnjo kriminala v mestih. Ustrezno usklajevanje politike, stroke in vključevanja javnosti v proces odločanja o urejanju prostora, lahko prispeva k zmanjševanju občutka strahu prebivalcev in upadu stopnje kriminala ter nasilja v mestih.

- Izdelava ustrezne evidence o občutku varnosti v mestih je lahko učinkovito

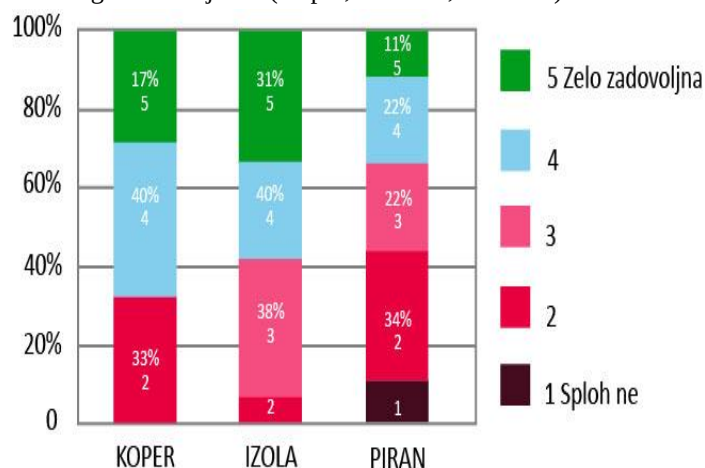
Splošno zadovoljstvo mladih žensk s kakovostjo bivalnega okolja se v treh obalnih občinah znatno razlikuje. Podatke smo zaradi medsebojne primerljivosti združili v grafičnem prikazu 1, iz katerega je med drugim razvidno, da je stopnja zadovoljstva s prostorom v obalnih mestih najvišja v Izoli. Srednja stopnja zadovoljstva je bila ugotovljena v Kopru, kakovost bivalnega okolja v Piranu kot eni najbolj obiskanih turističnih destinacij na Obali pa je zelo slaba.

orodje za preprečevanje kriminala. Načrtovalcem zagotavlja informacije iz prve roke o ključnih vprašanjih za nadaljnji razvoj mesta.

- Z združevanjem različnih funkcij, kot so kraj bivanja, delovno mesto in storitvene dejavnosti, lahko zmanjšamo izpostavljenost morebitnemu nasilju.
- Številna mesta posebej obravnavajo varnost žensk v javnem prometu kot eno prednostnih področij za preprečevanje kriminala.
- Oblikovanje in zasnova mest morata za večji občutek varnosti vzbujati občutek nadzora kraja in lastništvo javnega prostora.

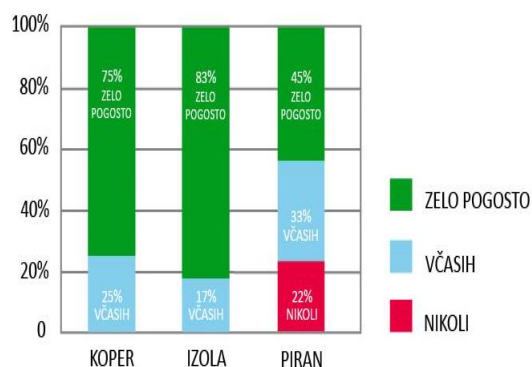
»V Fritolinu je recimo tako; kot da prideš v svojo dnevno sobo. Takih prostorov res manjka.«

Graf 1: Zadovoljstvo mladih žensk s kakovostjo bivalnega okolja (Koper, Izola, Piran).

Pogostost zadrževanja v okolici svojega mestnega središča je kazalnik splošnega poznavanja mesta, hkrati pa kaže tudi na intenziteto uporabe prostorov. Ženske vseh starostnih skupin se v večinskem deležu zelo pogosto nahajajo v mestnem središču. Naslednje vprašanje se je nanašalo na to, ali se ženske zadržujejo v mestnem središču, ko je zunaj že tema, saj se ponoči občutek varnosti znatno zmanjša. 73 % anketirank se zadržuje v mestnih središčih, ko je zunaj že tema, 27 % se jih takrat raje ne odpravi nikamor. Najvišji delež žensk, ki se ob večernih urah nikoli ali skoraj nikoli ne zadržujejo zunaj, je v Piranu in znaša 67 %.

Graf 2: Pogostost zadrževanja v okolici svojega mestnega središča (Koper, Izola, Piran).

Vse anketiranke, ne glede na to, iz katerega mesta prihajajo, so morale odgovoriti na vprašanje: *Kje na javnih odprtih prostorih mesta se največ oziroma najraje zadržujete?* V Kopru se petina (22 %) žensk najraje zadržuje na zelenici, v Izoli se tretjina (33 %) žensk zadržuje pred blokom ali na pešpoti. Presenetljiv je podatek, da se v Piranu kar dve tretjini (66 %) anketirank največ časa zadržuje na pešpoti. Odgovori lahko nakazujejo morebitno razpoložljivost rabe prostora v posameznih obalnih mestih. Predpostavljamo lahko, da v Piranu primanjkuje odprtih zelenih površin in ustrezno opremljenih javnih odprtih prostorov z urbano opremo (koši, klopi za sedenje ...), ki omogočajo daljše zadrževanje v prostoru.

Med anketirankami smo v drugem sklopu preverjali njihovo zadovoljstvo s prostorsko ureditvijo mestih jeder obalnih občin in kako varno se počutijo v svojem bivalnem okolju.

KOPER

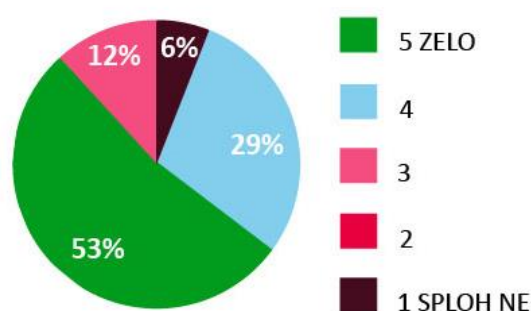
Problem neizkoriščenih in zapuščenih stavb – *Korito rož pred vhodom v hišo: »Peteršilj ni posušen, potrgan...kar v nas vzbudi občutek, da tu nekdo živi in skrbi zanj.«*

Anketiranke na splošno pozitivno vrednotijo staro mestno jedro Kopra in življenje v njem. Kakovost bivalnega okolja se je v zadnjih letih izboljšala, kar kaže tudi navedba udeleženke urbanega sprehoda po Kopru: *»Pred desetimi leti je bil Koper grozen. Si srečal samo mačke in delavce.«* Pozitiven vidik razvoja mesta sta bližina infrastrukture, torej vzgojno-varstvenih, izobraževalnih in zdravstvenih ustanov, in nazadnje dejstvo, da jim za vsakdanja opravila ni treba uporabljati avtomobila. Varnost prebivalk ne pomeni samo odsotnosti kriminala, temveč lahko izhaja tudi iz prometne varnosti: *»Zaradi otrok moram vnaprej razmišljati, kam naj gremo zaradi prometne varnosti. Tudi glede dostopnosti s kolesom.«*

Pri vprašanju *Ali se v svojem mestnem središču počutite varno?*, je bilo večji delež

odgovorov pozitivnih. 82 % mladih žensk se v Kopru počuti zelo varno in varno, 12 % žensk se počuti srednje varno, 6 % žensk pa se počuti dejansko ogroženih.

Graf 3: Občutek varnosti mladih žensk v mestnem središču Kopra.

Zanimalo nas je: *Ali se katerega od območij mesta Koper izogibate na način, da tam ne želite hoditi?* Kljub visokemu odstotku občutka varnosti pri prejšnjem vprašanju je velika večina žensk tokrat odgovorila pritrdilno. 82 % žensk se določenih območij mesta raje izogiba. Iz priloženega zemljevida, kjer so udeleženke označevale javne odprte prostore v mestu, ki se jim zdijo povsem varni, prostore, kjer se počutijo ogrožene, in zapuščene ali degradirane prostore, lahko razberemo posamezne točke ali območja v mestu, ki potrebujejo manjšo intervencijo ali sanacijo obstoječega stanja.

Razlogi, zaradi katerih se mlade ženske določenih območij v Kopru izogibajo;

- Slaba preglednost prostora zaradi ozkih ulic.
- Manj prehodne ulice so slabo urejene in temačne.
- Pomanjkanje javne razsvetljave.
- Zadrževanje marginalnih skupin (alkoholiki, pijanci) na določenih predelih mesta.
- Nevzdrževane fasade stavb.
- Vojkovo nabrežje – po 22 uri ugasnejo luči.

Problematično mesto oz. območje		Občutek varnosti (zelena barva = občutek varnosti, rdeča = občutek ogroženosti, modra = degradirano)
1	Župančičeva in bližnje ulice, Ul. pri velikih vratih, Repičeva ul., Trinkova ul., Giordanov trg. Izpostavljena manj osvetljena območja.	 <i>Namestitev javne razsvetljave - večja svetilnost.</i>
2	Stara porodnišnica; Servitski samostan, območje nekdanje porodnišnice in Tomosovega bloka, kjer je veliko zapuščenih in propadajočih stavb, ki kazijo videz starega mestnega jedra. To je degradirano in nevarno območje, ki so ga anketiranke največkrat izpostavile. Slaba razsvetljava.	 Obnova in vsebinska oživitvev propadajočih stavb. Ureditev stare porodnišnice v mladinski kulturni center z vsebino, ki bi ustrezala potrebam mladim.
3	Kidričeva ulica (nekdanji vrtec na Kidričevi ulici). Veliko zapuščenih in propadajočih stavb, talne površine so neustrezne.	 <i>Potreba po obnovitvi in vsebinski oživitvi starih propadajočih stavb. Popravilo tlaka.</i>
4	Muzejski trg Neustrezno urejene parkirne površine, preveč parkiranja. Slabo je poskrbljeno za komunalno opremljenost. Premajhna ozelenitev kot eden pomembnih dejavnikov degradacije prostora.	 <i>Prenova celotnega trga. K večji kvaliteti prostora bi pripomoglo že to, da se med parkirna mesta zasadi primerna drevesa (senca).</i>
5	Vergerijev trg z atrijem nekdanje kovinarske šole. Zapuščene in propadajoče stavbe, neustrezne talne površine, stopnja parkiranja v javnem prostoru prevelika.	 <i>Sanacija stavbe in tlaka. Območje predstavlja lepo razgledno točko na luko, zato bi bilo smiselno urediti prostor za sedenje.</i>
6	Srednja ekonomska in poslovna šola Koper. Območje med Kreljevo in Obzidno ulico. Grafiti na šoli, ki dajejo občutek zapuščenega območja, neustrezne talne površine (luknja v tlaku), zmanjšana preglednost prostora zaradi neustrezne izbire vegetacije.	 <i>Za večjo varnost bi bilo potrebno zagotoviti več svetlobe in ogledalo.</i> <i>Zasaditev nižjih grmovnih vrst in postavitev lesenih letvic na betonski zid ob šoli, da se omogoči sedenje.</i>
7	Sabinijeva ulica in podhod pri italijanski šoli. Temen prostor s slabo preglednostjo, nevzdrževanost prostora – smrad, umazanija.	 <i>Omogočiti boljšo preglednost prostora.</i>
8	Bošadraga – Bazoviška in Burlinova ulica. Ozke ulice, katerih značaj tamkajšnji stanovalci spreminjajo na boljše.	 <i>Primer dobre prakse, ki se je začel pojavljati v naselju je zasaditev zelišč v cvetlična korita pred vhodi v stanovanjske objekte. Sprehajalci se počutijo bolj varno, ker vidijo da nekdo skrbi za dom.</i>
9	Vojkovo nabrežje, območje med Cankarjevo in Levjo ulico. Nevarno.	 <i>Splošni ukrepi za povečanje varnosti v mestu.</i>
10	Carpacciiov trg	

Primerno urejen prostor, ki na robovih trga omogoča sedenje. Postavljena je tudi pergola, ki nudi senco. Taverna (lepo obnovljen objekt) je večino časa neizkoriščena ali pa ponuja manj kakovostne kulturne vsebine.

11 Giordanov trg

Giordanov trg je prostor, ki v mestu vzbuja »družinsko vzdušje«, kot da bi sosedje skrbeli drug za drugega.

Pereč problem v starem mestnem jedru so stare zapuščene stavbe in propadajoče stavbe oziroma celotna degradirana območja, do katerih prihaja zaradi opuščanja dejavnosti, neurejenih lastniških razmer, pomanjkanja javnih odprtih površin, splošne ekonomske krize in splošne neusklajenosti prostorske razvojne in varovalne politike (na primer problem posegov na objektih kulturne dediščine). Mestna oblast se je v preteklih letih posvečala predvsem prenovi in urejanju zunanjega obročja (nakupovalna središča, športni center Bonifika) in obalnega pasu mesta, medtem ko so druge ulice v starem mestnem jedru še vedno precej zanemarjene. Ugotovljeno je bilo, da degradirani prostori zmanjšajo občutek varnosti. Če trditev navežemo na urejenost prostora, se območja kjer se ženske počutijo najbolj varno, nahajajo izven strogega mestnega jedra Kopra. 100 %

občutek varnosti: Semedelska cesta, Pristaniška ulica, Ljubljanska cesta, del Vojkovega nabrežja in Cankarjeva ulica.

V Kopru je na vprašanje *Katere degradirane javne odprte površine svojega mesta bi po vašem mnenju opredelili kot »manj varne«?* 59 % žensk odgovorilo, da so to prav neizkoriščene, zapuščene stavbe.

Graf 4: Degradirane javne odprte površine mesta, ki so po mnenju mladih žensk »manj varne«.

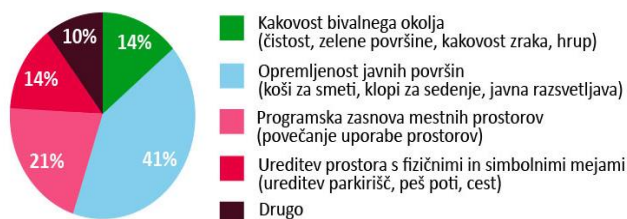
POTENCIALI SPREMEMB IN RAZVOJA ZA VEČJO VARNOST V KOPRU

Na podlagi mnenj vprašanih žensk smo dobili vpogled v občutek varnosti in druge vidike življenja v mestnem jedru Kopra. Kakšni pa so potenciali sprememb? Kje prebivalci vidijo možnost za izboljšanje in oživitev mesta?

Dejavnik, ki bi po mnenju anketirank *znatno pripomogel k povečanju občutka varnosti v*

mestnem okolju je opremljenost javnih odprtih površin s koši za smeti, klopmi za sedenje, stojali za kolesa, javno razsvetljavo.

Graf 5: Dejavniki, ki po mnenju mladih žensk pripomogli k povečanju občutka varnosti v mestnem okolju.

SPLOŠNI PREDLOGI PREBIVALCEV ZA VEČJI OBČUTEK VARNOSTI V MESTNEM JEDRU KOPRA

»Če občina uredi ulico, dobijo prebivalci in obiskovalci občutek, da nekdo skrbi zanje.«

- Primanjkovanje stojal za kolesa.
- Izpostavili so manj osvetljena področja, kot so na primer ulice Bošadrage, okolica zdravstvenega doma, za Titovim trgom (ulica med Titovim trgom in Trubarjevo ulico), Kidričeva ulica, Župančičeva ulica, Čevljarska ulica, Kreljeva ulica, Sabinijeva ulica, Levja ulica.
- Večji del degradiranih prostorov predstavljajo neurejena (makadamska) parkirišča na koprski tržnici, med Ljubljansko cesto in Ferrarsko ulico, na Muzejskem trgu. Območja parkirišč (med Vojkovim nabrežjem in Ferrarsko ulico, ob Garibaldijevi ulici) naj se ozelenijo s funkcionalnim zelenjem.
- Parkirišča so najbolj varna, kadar so manjša in blizu stanovanjskim hišam. Kadar se ne moremo izogniti velikim skupnim parkiriščem, naj bodo razdeljena na manjše dele.
- Ni ozelenitev, ki bi dajala senco.
- Postavitev vrtnih korit pred vhode v hiši z zasaditvijo zelišč ali tipičnih mediteranskih grmovnih vrst.

SPLOŠNE SMERNICE ZA UREJANJE ODPRTEGA PROSTORA ZA VEČJI OBČUTEK VARNOSTI V KOPRU

Glede na izpostavljeno problematiko velikega števila propadajočih stavb v mestu so splošne smernice usmerjene v kakovostno in premišljeno prenovo stavbne arhitekture za doseganje višje stopnje varnosti v mestu.

- Pri prenovi stavb naj se prostori snujejo po principu naravnega nadzora. »Aktivne fasade«, okna in vrata stavb se navezujejo na glavne ulice z jasno definiranimi vhodi oziroma potmi do njih. Poti do vhodov naj ne bodo motene (zastiranje pogleda zaradi vegetacije, omogočena svetloba).
- Za vse javne odprte prostore naj se pri načrtovanju upoštevata dve glavni izhodišči, in sicer naj se urbana oprema poenoti do te ravni, da vsak prostor vsebuje le en tip urbane opreme, ter da se pomanjkljivo opremljeni prostori dodatno opremijo. Pomembna je jasna delitev prostora z dobro definiranimi mejami, izogibati se je treba »ostankom« v prostoru. S tem omogočamo najrazličnejše aktivnosti in preprečimo konfliktno situacije v prostoru.
- Zagotoviti prostor za mlade, kjer se bodo lahko srečevali, ne da bi ob tem povzročali težave.

5	Ladjedelnica. degradiran prostor .	Zapuščen,		<i>Postavitev vegetacijske žive meje za zapiranje pogledov na degradiran prostor.</i>
6	<i>Parkirišče ob Zustovičevi ulici. Velika betonska površina, nepreglednost. Pozitivna stran je, da je parkirišče zgrajeno izven historičnega centra mesta.</i>			<i>Kadar je raba betona/asfalta nujna, lahko največ naredimo v smislu njegove plastičnosti .Lahko se ga preoblikuje s potiskanjem vzorcev ali dodajanjem različnih agregatov. Med parkiriščem in Cankarjevim drevoredom je smiselno zasaditi obcestni drevored.</i>
7	<i>Kosovelova ulica. Občutek ogroženosti od začetnega dela Kosovelove ulice do trga Padlih za svobodo.</i>			
8	<i>Livade. Območje ni del starega mestnega jedra Izole vendar ga je anketiranka izpostavila kot nevarno zaradi posilstva.</i>			<i>Povečati policijski nadzor.</i>
9	<i>Kraška ulica. Kljub temu, da ta ulica ni označena na priloženem zemljevidu, jo je anketiranka izpostavila kot nevarno.</i>			

V Izoli je na vprašanje *Katere degradirane javne odprte površine svojega mesta bi po vašem mnenju opredelili kot »manj varne«?* 50 % žensk odgovorilo, da so to neizkoriščene, zapuščene stavbe.

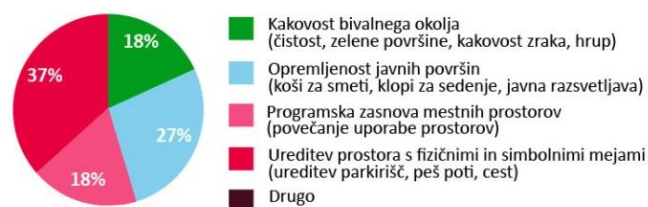

Graf 7: Degradirane javne odprte površine mesta, ki so po mnenju mladih žensk »manj varne«.

POTENCIALI SPREMEMB IN RAZVOJA ZA VEČJO VARNOST V IZOLI

Dejavnik, ki bi po mnenju anketirank *znatno pripomogel k povečanju občutka varnosti v mestnem okolju* je ureditev prostora s fizičnimi in simbolnimi mejami, kot je ureditev parkirišč, pešpoti in cest. Sekundarnega pomena so opremljenost javnih površin ter nenazadnje tudi kakovost bivalnega okolja in programska zasnova mestnih prostorov s povečanjem uporabe prostorov.

Graf 8: Dejavniki, ki po mnenju mladih žensk pripomogli k povečanju občutka varnosti v mestnem okolju .

SPLOŠNI PREDLOGI PREBIVALCEV ZA VEČJI OBČUTEK VARNOSTI V MESTNEM JEDRU IZOLE

»Trgovine v centru so slabo založene in delajo samo do 19.00.«

- Želijo si boljšo opremljenost sprehajalnih poti in ulic z nočno razsvetljavo.
- Ureditev parkirišč (makadamsko parkirišče ob ulici Prekomorskih brigad, asfaltirana parkirišča ob Zustovičevi ulici).
- Drevesna ozelenitev sprehajalnih poti.
- Izboljšati neurejen sistem zbiranja odpadkov.
- Delovni čas trgovin v centru (storitvene dejavnosti).

Povezanost različnih funkcij v prostoru (bivanje, služba storitvene dejavnosti) poveča frekventnost rabe prostora ter tako pripomore k zmanjšanju izpostavljenosti kriminalu. Poleg tega povečana raba prostora pripomore k oživljanju starih mestnih jeder.

SPLOŠNE SMERNICE ZA UREJANJE ODPRTEGA PROSTORA ZA VEČJI OBČUTEK VARNOSTI V IZOLI

Da bi se mesto sistematično prenovilo v smislu izpostavljenega dejavnika za povečanje občutka varnosti v mestu, so podane splošne smernice za ureditev prostora s fizičnimi in simbolnimi mejami. Dobro vedenjsko oblikovanje je ključnega pomena pri zadovoljevanju človeških potreb. Z vidika uporabnika je treba ugotoviti aktivnosti, ki v prostoru manjkajo in so ključnega pomena za oživitev rabe prostora.

- Predlog oblikovanja sistema tematskih poti in javnih odprtih prostorov mestnega jedra. Smiselno bi bilo oblikovati sistem primarnih in sekundarnih poti. S tem je omogočen jasen in viden dostop do vseh točk v mestu. Primarne poti se opremi z javno razsvetljavo, ki je ključen faktor pri dožemanju občutka varnosti.
- Varna ureditev prostora mora vsebovati jasno delitev prostora z dobro definiranimi mejami. S primerno členitvijo prostora dosežemo želeno število aktivnosti, ki se bodo odvijale, in s tem zagotovimo večje število uporabnikov, kar zmanjša tveganje za kriminal.
- Poti za avtomobile, kolesarje in pešce naj potekajo vzporedno. Kadar to ni možno, naj bodo pešpoti kratke in direktne, široke, dobro osvetljene.
- Zasaditev naj temelji na ustreznih drevesnih in grmovnih vrstah, ki ne zastirajo pomembnih pogledov v prostoru.
- Izboljšati vzdrževanje javnih odprtih površin.

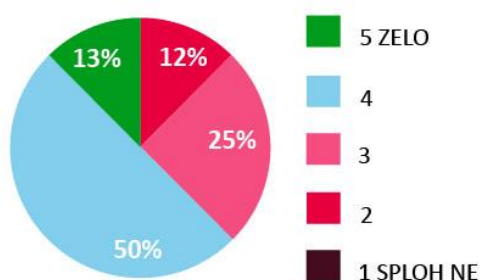
PIRAN

Udeleženke dogodka, ki živijo, delajo ali se šolajo v centru Pirana, imajo večji občutek nevarnosti v smislu arhitekturnih preprek oziroma prometa, kot pa da bi bila njihova varnost ogrožena zaradi kriminalitete in nasilja. Na neprimerno urejenost bivalnega okolja kaže tudi podatek, da je zadovoljstvo s kakovostjo bivalnega okolja v Piranu najmanjše.

Pri vprašanju *Ali se v svojem mestnem središču počutite varno?* se večina odgovorov nanaša na dejstvo, da se v Piranu 50 % mladih žensk počuti varno. 25 % žensk se počuti srednje varno, 13 % žensk se počuti zelo varno in 12 % se jih ne počuti varno.

»Nasilje se dogaja konstantno.« »Na tržnici je ogromno narkomanov, ampak se mi tam vseeno zdi varno. Mogoče zato, ker jih je več na kupu in so sami znani obrazi.«

Graf 9: Občutek varnosti mladih žensk v mestnem središču Pirana.

Zanimalo nas je: *Ali se katerega od območij mesta Piran izogibate na način, da tam ne želite hoditi?* Kljub 50 % deležu dobrega občutka varnosti pri prejšnjem vprašanju, se tudi ženske v Piranu izogibajo nekaterih predelov mesta (75 %).

»Na potki pod cerkvijo tudi ni varno. Se bojim, še posebno če hodim sama ponoči. Ampak grem – s strahom se moramo soočit!«

Razlogi, zaradi katerih se mlade ženske določenih območij v Piranu izogibajo:

- Manj prehodne ulice so slabo urejene in temačne.
- Zadrževanje marginalnih skupin (alkoholiki) na določenih predelih mesta.
- Smrad urina, smeti.
- Nezadostno osvetljeni prostori in ulice.
- Uničene pohodne površine.
- Punta pri Sv. Klementu – vetrovno, nevarno ob nevihtah.
- V turistični sezoni je veliko izgredov, hrupa.

Problematično mesto oz. območje		Občutek varnosti (zelena barva = občutek varnosti, rdeča = občutek ogroženosti, modra = degradirano)
1	<i>Cankarjevo nabrežje.</i> Prostor je ustrezno urejen, vendar ne zagotavlja prometne varnosti kolesarjev in pešcev.	 <i>Ureditev sprehajalne poti ali pločnika vzdolž Cankarjevega nabrežja do Luške kapitanije. Ustrezna označba cestišča /še dodatna omejitev prometa.</i>
2	<i>Prešernovo nabrežje.</i> Občasni izgredi, hrup še posebno v turistični sezoni.	 <i>Izgrede je težko preprečiti. Jakost hrupa je možno omiliti z vegetacijo. Rastline, ki so uporabne kot dušilci hrupa.</i>
3	<i>Sv. Klement.</i> Na koncu rta ni zagotovljene osnovne javne infrastrukture, ponoči ni osvetljen. Ni izkoriščen potencial razgledne točke. Nevarno ob nevihtah.	 <i>Prešernovo nabrežje nudi veliko gostinske ponudbe, vendar nikjer ni poskrbljeno za sprehajalce v smislu klopi. Na koncu rta Sv. Klementa bi bilo treba umestiti dodatno javno razsvetljavo (talne luči) ter omogočiti več opazovalnih točk, ki so v stiku z morjem. Izpostavljenost ljudi nevarnosti ob nevihtah – gradnja valobrana.</i>
4	<i>Prešernovo nabrežje SEVERNI del s pomolom.</i> Poplave, slaba javna razsvetljava	 <i>Izpostavljenost ljudi nevarnosti ob nevihtah in visokemu plimovanju morja– gradnja valobrana. Potrebno umestiti dodatno javno razsvetljavo.</i>
5	<i>Območje Bolniške ulice, ulica IX. Korpusa, Minoritki samostan.</i> Ulica IX. Korpusa se ob deževju »spremeni v reko«. Nevarno tudi z vidika osebne varnosti – kriminal.	 <i>Neustrezno urejen odtok vode. Potrebna je gradbena obnova ulice, postavitev odtočnih kanalov za vodo in ureditev ustrezne drenaže tal pod tlakovano površino.</i>
6	<i>Fiesa.</i> Nevarna sprehajalna pot, nevarno območje zaradi plazenja .	 <i>Koncept zaščite, reševanja in pomoč v primeru plazov je zasnovan na podlagi predpisov za to področje in ocene ogroženosti občine.</i>
7	<i>Območje med ulico Svobode, Župančičevo ulico in Engelsovo ulico.</i> Slabo pregledne in zanemarjene ulice	 <i>Splošni ukrepi za povečanje varnosti v mestu. Zaradi kriminala povečati varstveni nadzor kraja- (videonadzor)</i>
8	<i>Športni center Piran.</i> Najbolj zapuščeno je obzidje (»obzidje« naprej od cerkve), občutek ogroženosti v okolici pokopališča.	 <i>Splošni ukrepi za povečanje varnosti v mestu. Obnova arhitekture.</i>
9	<i>Oljčna pot.</i> OŠ. Cirila Kosmača je potrebna obnove.	 <i>Izboljšati odvodnjavanje, izboljšati drenažo tal in izbrati ustrežnejši material za tlakovanje trga, ki poleg estetske funkcije zajema tudi funkcionalni vidik uporabe (hoja).</i>
10	<i>Tartinijev trg</i> Slabo urejeno odvodnjavanje, ob načrtovanju trga ni bilo upoštevano poplavljanje morja. Neustrezen izbor tlakovanja – poroznost površine (zdrsi, poškodbe).	 <i>Neizkoriščeni prostori.</i>
11	<i>Cerkev Sv. Jurija, Adamičeva ulica.</i>	

V Piranu je na vprašanje *Katere degradirane javne odprte površine svojega mesta bi po vašem mnenju opredelili kot »manj varne«?* 50 % žensk je odgovorilo, da so to neizkoriščene zapuščene stavbe. Varnost zagotavljata tudi prehodnost in obiskanost prostora. Težave nastanejo, ko se mestna središča zapuščajo, prazne hiše pa kar kličejo po nevarnosti. Po mnenju anketirank bi mladi lahko veliko doprinesli k boljšemu skupnemu življenju: *»Mladi znamo marsikaj narest. Zakaj nam ne dajo možnosti? Koliko je zapuščenih klet, ki bi se jih lahko preuredilo, odprlo in jim dalo novo življenje!«*

Graf 10: Degradirane javne odprte površine mesta, ki so po mnenju mladih žensk »manj varne«.

Kot moteč dejavnik je bil izpostavljen tudi hrup. Ta se pojavlja v povezavi s *kriminaliteto*. Na mestnih ulicah Pirana se po 21.00 odvijajo *»debatni krožki«*, ki jim sledi žaljenje in pretepanje. Prebivalci so nemočni, saj se to dogaja pred njihovim domovi. Drugi vidik hrupa je vezan na promet, specifično na odvoz smeti. *»Morali bi urediti ustreznejša zbirališča.«*

POTENCIALI SPREMEMB IN RAZVOJA ZA VEČJO VARNOST V PIRANU

Dejavnik, ki bi po mnenju anketirank *znatno pripomogel k povečanju občutka varnosti v mestnem okolju*, je opremljenost javnih površin s koši za smeti, klopi za sedenje, javno razsvetljavo. Sekundarnega pomena sta programska zasnova mestnih prostorov in ureditev prostora s fizičnimi in simbolnimi mejami. Zanimivo je dejstvo, da so ženske na vprašanje *»Kje se največ oziroma najraje zadržujete?«* v 67 % odgovorile, da se največ časa zadržujejo na pešpoti. Piran ima veliko storitev gostinske ponudbe, kjer je dobro poskrbljeno za obiskovalce mesta. Po mojem mnenju javni odprti prostori niso zadostno opremljeni in primanjkuje predvsem večnamenskih klopi za sedenje, ležanje (plaža). *»Družbeno življenje v mestnem središču Pirana, je povezano s turizmom.«* Anketiranke so izpostavile občutek, da občina več vlaga za turiste kot pa za domačine.

Graf 11: Dejavniki, ki bi po mnenju mladih žensk pripomogli k povečanju občutka varnosti v mestnem okolju.

SPLOŠNI PREDLOGI PREBIVALCEV ZA VEČJI OBČUTEK VARNOSTI V MESTNEM JEDRU PIRANA

*»Prireditve so samo poleti. Občina bi morala
delati na izvensezonskosti!«
»Včasih smo imeli kino pod zvezdami.«*

- Več programa za mlade tudi zunaj poletne sezone, kar bi oživilo mesto.
- Uvajanje različnih prireditev in festivalov, ki se tematsko nanašajo na lokalni prostor in tradicije.
- Ureditev neizkoriščenih zelenih površin.
- Izboljšati opremljenost javnih površin (smetnjaki, klopi, luči).
- Izboljšati vzdrževanje ulic in ostalih javnih odprtih površin.
- Neizkoriščeni prostori.
- Obnova starih, propadajočih stavb.
- Večja ponudba zanimivih trgovin.
- Priskrbeti ustrezne prostore marginalnim skupinam (brezdomci, narkomani).
- V Piranu je veliko hišnih ljubljencev, vendar mesto nima zunanjih prostorov zanje.

SPLOŠNE SMERNICE ZA UREJANJE ODPRTEGA PROSTORA ZA VEČJI OBČUTEK VARNOSTI V PIRANU

Staro mestno jedro Pirana je arhitekturno zelo členjeno. Od Kopra in Izole se razlikuje v tem, da so ulice še ožje, gabariti stavb pa višji kar povzroča slabšo preglednost ulic in slabo osvetljenost prostorov. To povzroča zadrževanje marginalnih skupin znotraj mesta. Da bi se mesto sistematično prenovilo v smislu izpostavljenega dejavnika za povečanje občutka varnosti v mestu, so podana splošna izhodišča za ureditev ulic:

- za degradirane ulice zasnovati celovito arhitekturno prenovu z umestitvijo dejavnosti, obnovo objektov in tlakovanih

površin. Pri tem naj se upoštevajo značaji mestnih predelov in tipov ulic;

- določiti ustrezen način umeščanja teras gostinskih lokalov, da ne zasedajo javnega prostora preobsežno, ter poenotiti njihovo opremo;
- pri novih ureditvah ulic naj se ohranja merilo človeka tudi z velikostjo in gostoto opreme, na primer cestnih in uličnih svetilk ter tlakovanih površin.

Zmanjšanje tveganja za kazniva dejanja s pomočjo urbanističnega načrtovanja pri prenovi stavb v mestnem jedru Pirana:

- višina zgradbe mora biti v ustreznem razmerju s širino ulice, kar prepreči nastajanje ozkih prehodov in omogoča naraven nadzor prostora;
- z obnovo stavbnih fasad in drugih arhitekturnih značilnosti lahko ustvarimo prijazne prostore;
- z usmerjenostjo oken na glavne ulice omogočimo naraven nadzor prostorov;
- omogočiti komercialne dejavnosti v pritličnih prostorih stavb.

Splošna izhodišča za ureditev parkov in drugih javnih zelenih površin, ki jih v Piranu primanjkuje:

- poiskati lokacije za nove urejene zelene površine;
- urediti drevorede in druge znane strukture, na primer pergole, ki lahko pozitivno vplivajo na mikroklimo in rabo prostora.